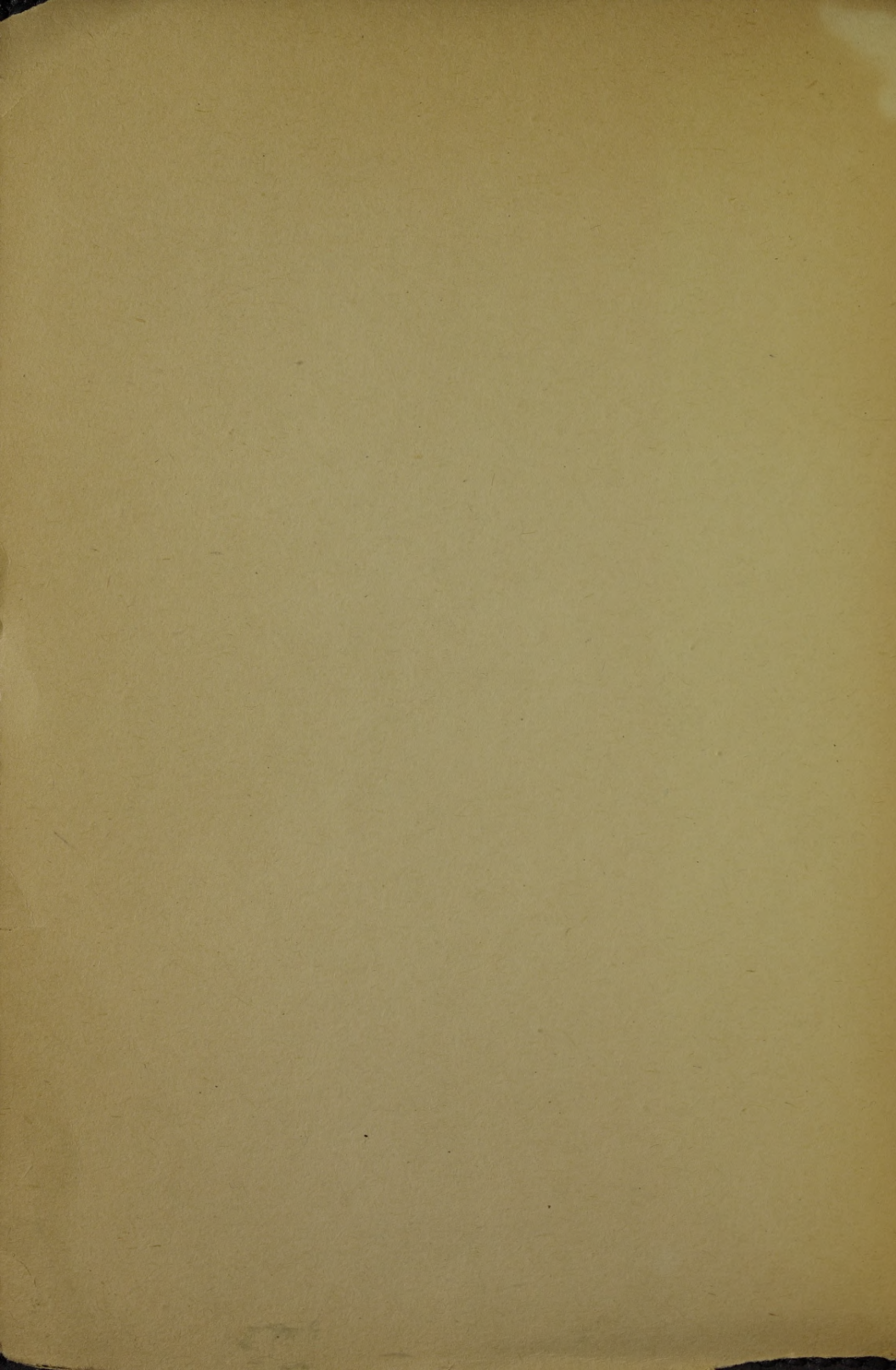

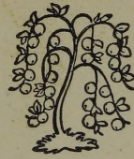
Arch

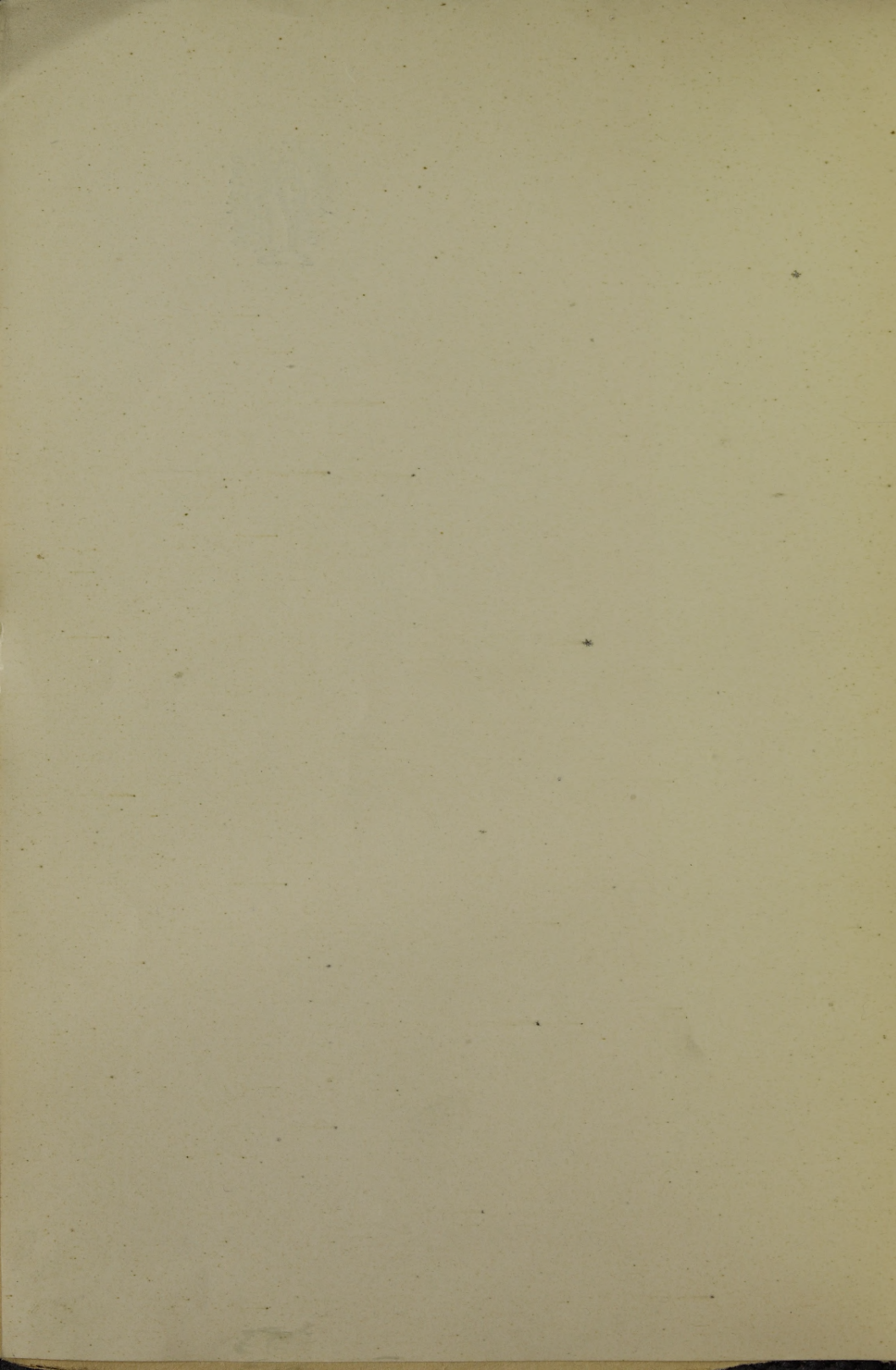
A

895

DAFNIS
UN
CHLOJA

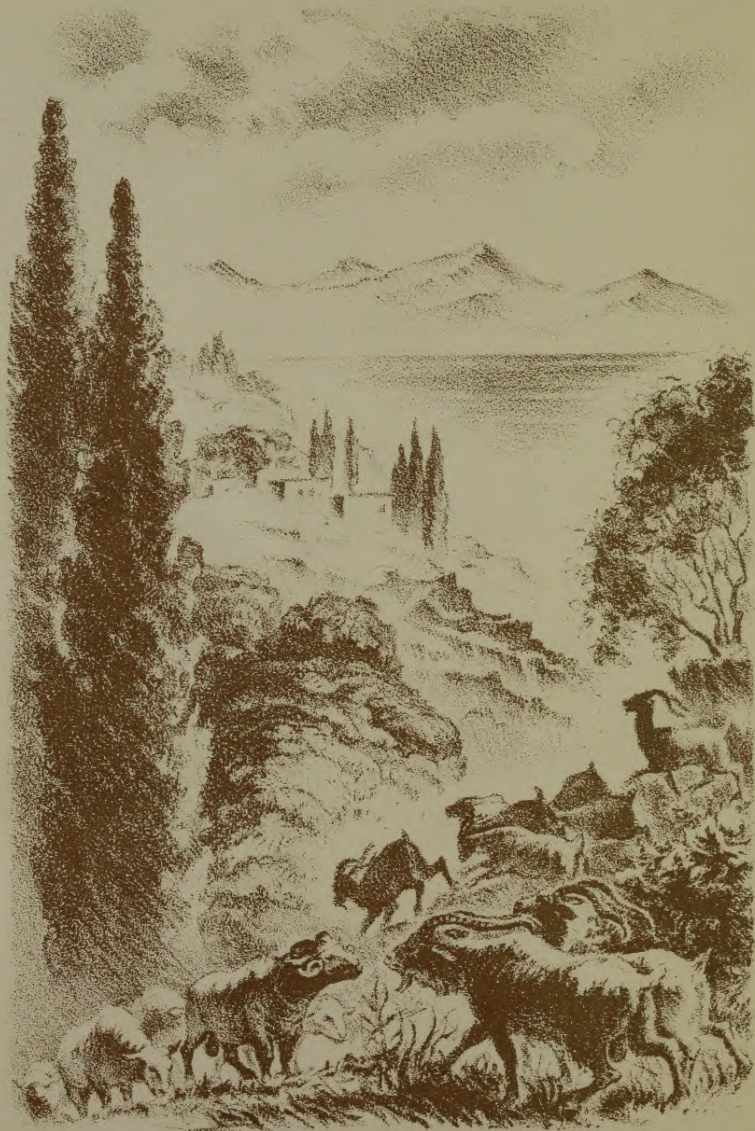

LATVIJAS IZDEVUMI

~~L A
895~~

LONGS

DAFNIS UN CHLOJA

ROMANS

TULKŌJIS
PĀVILS ROZĪTIS

AR GRIEĶU ORĪGĪNALU SALĪDZINĀJIS
PROF. K. STRAUBERGS

APGĀDS
Z E L T A Ā B E L E
RĪGĀ, MCMXLII

VOLDEMĀRA KRASIŅA
grafiskais iekārtojums, oriģināllitografijas un kokgriezumi

VALSTS BIBLIOTĒKA
Inv. 402639

0309046473

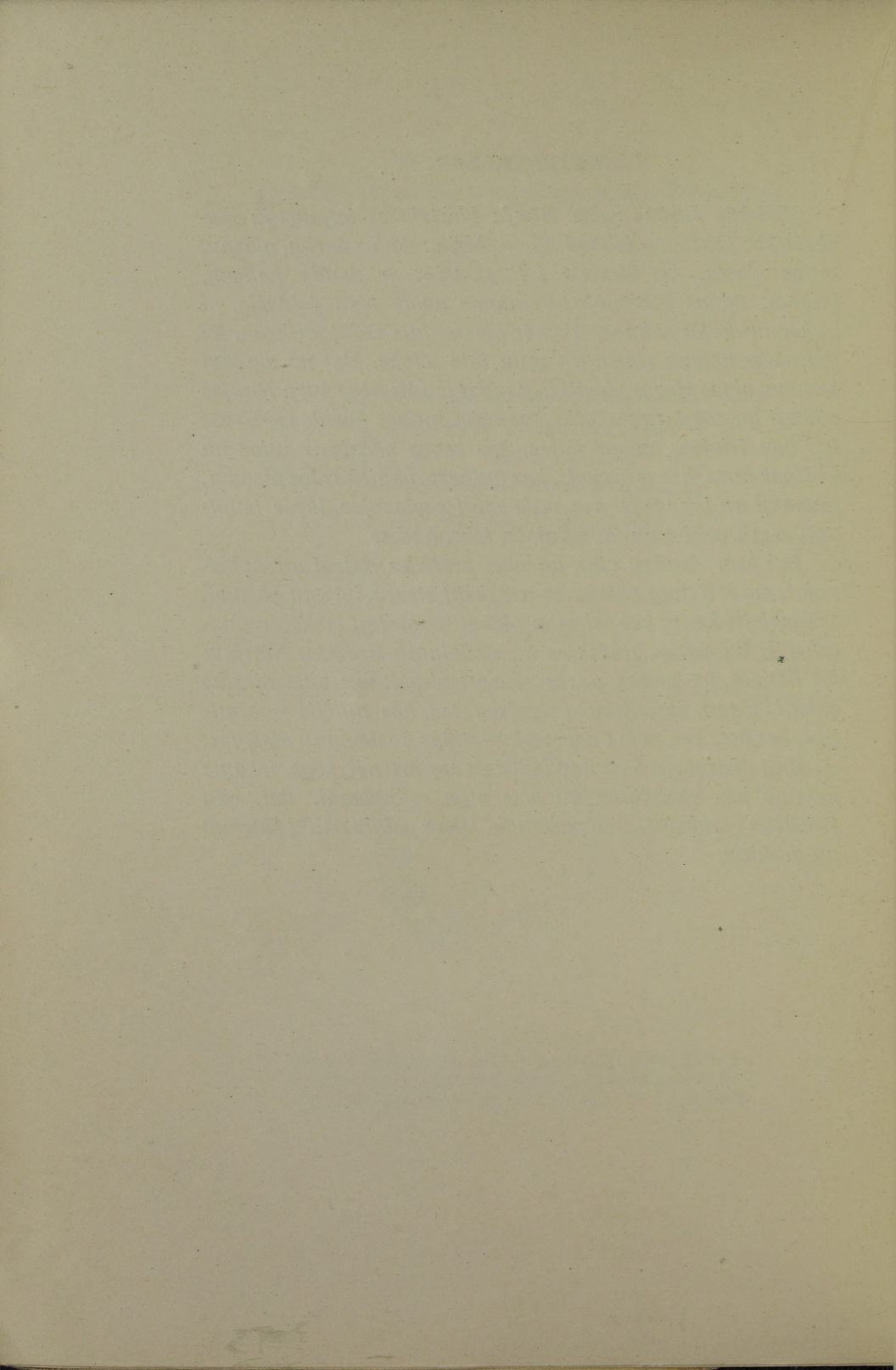

AIV. Nr. 11/00490 Metiens 5000 eks. Papīrs H2a 56 kg, 61×86 cm
no Līgatnes papīra fabrikas. Iespiesta un brošēta Latvijas vērts-
papīru spiestuvē Rīgā, Latgales ielā 11. Izdota 1942. g. Nr. 53067.

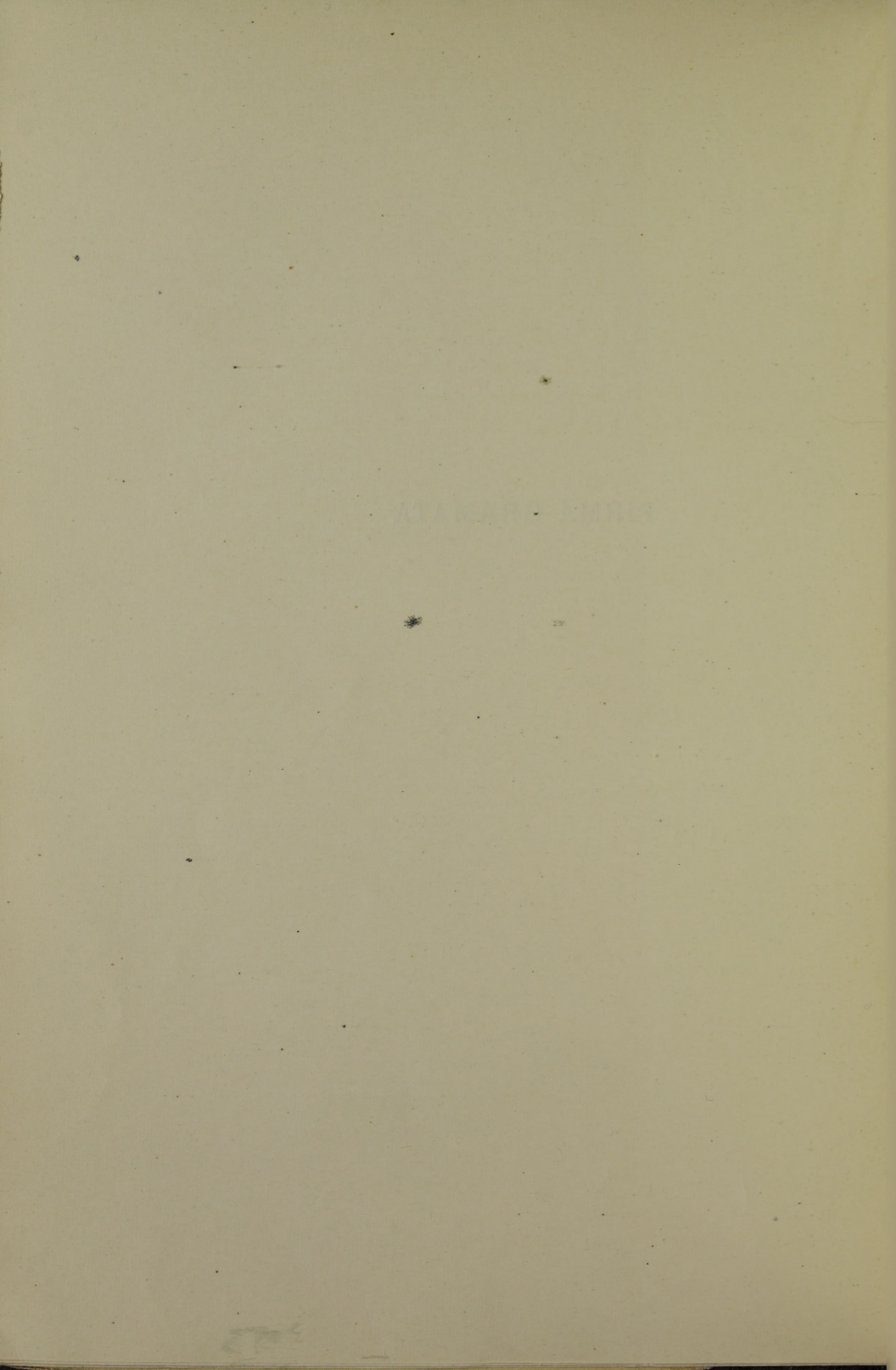
PRIEKŠVĀRDS

Medībās Lesbas salas Nimfu birztalā es ieraudzīju vis-skaistāko skatu, ko jebkad biju redzējis: dailes darbu, gleznu, mīlas stāstu. Arī birztala ļoti skaista: ar daudz kokiem, puķēm, ūdens apskalota. Vienīgais avots visu veldzēja — puķes un koku saknes. Tomēr glezna bija tādēļ jaukāka, ka daiļnieks likteņa stāstu un mīlu bija tēlojis. Pat no svešām zemēm, viņas slavas pievilkti, daudzi ļaudis nāca šurp Nimfas pielūgt un šo gleznu skatīt. Dzemdes mokās kveldošas sievas tur bija tēlotas, un arī tādas, kas savus bērniņus autos un jostiņās vīsta, kazas un avis, kas tos baro, gani, kas tos pieņem, jaunekļi un jaunavas, kas milā saldi savienojas, jūras laupītāju sazvērestība un ienaidnieku iebrukums.

Bez tam daudzu citu, un visu erotisku redzot un apbrīnojot, manī dzima vēlēšanās uzrakstīt stāstu, līdzīgu glezmai. Uzmeklējis kādu, kas lai man gleznu pamatīgi izskaidro, uzrakstīju šīs četras grāmatas kā ziedojumu Erotam, Nimfām un Panam, kā prieka avotu visiem: sirgstošais viņā atradīs dziedināšanu, skumjais — iepriecu, tas, kas mīlējis — atmiņas, bet tas, kas mīlas nepazīst — viņas noslēpumu atslēgas. Jo Erota varai neviens nav izbēdzis un arī neizbēgs, iekāms pasaulē būs skaistums un acis viņa redzēšanai. Bet, citu kaislības aprakstot, man pašam lai Dievs palīdz palikt šķīstam un gudram.

PIRMĀ GRĀMATA

I

Lesbas salā ir liela un skaista pilsēta — Mitilene. Izkrustota kanaļiem, kuŗos klusi plūst uz jūru ūdeņi, un izgreznota tiltiem, kas celti no gludi baltiem akmeņiem, tā drīzāk ir sala nekā pilsēta. Ap divi simti stadiju attālumā no Mitilenes pilsētas bij kādam bagātniekam ļoti skaists zemes gabals: meža putniem bagāti kalni, kviešu druvas lidzenumā, vīna dārzi pakalnos un ziedošas pļavas un ganības. Visapkārt bija jūra, un ūdens liegi skaloja vieglo piekrastes smilti.

II

Šinī apgabalā kazu gans, vārdā Lamons, kādreiz atrada bērnu, kuŗu kaza zīdīja. Biezoknī, zem efeju stīgām apvīta rožu krūma mīkstā, zaļā maurā gulēja puisēns. Savu kazlēnu pamezdama, kaza, bieži turp aizsteigdamās, nozuda, lai pazīdītu bērniņu. Šo skraidīšanu redzēja Lamons, un viņam kļuva žēl pamestā zīdaiņīša. Kādreiz pašā dienvidū viņš sekoja kazai un novēroja, cik uzmanīgi tā tuvojās zālē gulošam bērniņam, lai ar nagu to nejauši neievainotu. Kā no mātes krūts bērns kāri zīda piena straumi. Gans pārsteigts lēni tuvojās un ieraudzīja skaistu, veselīgu puisēnu, daudz smalkākos autos tīstītu nekā tas pie izliktiem bērniem domājams. Purpurotais mētelītis bija ar zelta sagšu un blakus zemē mazs nazītis ar zilņkaula spalū.

III

Sājumā viņš domāja paņemt tikai dārgās lieņiņas un pašu bērnu atstāt. Bet tad tam palika kauns, ka līdzjutībā viņš nav līdzīgs kazai, un, nakti piegaidījis, ņēma visu līdz: dārgās lieņiņas kopā ar bērnu, un arī kazu viņš aizveda savai sievai Mirtalai. Mirtala bija ļoti pārsteigta, ka arī kazām puisēni dzimst. Lamons viņai visu izstāstīja, kā tas atradis pamesto bērniņu, kā kaza to zīdījusi un kā viņam bijis kauns pamest to atkal likteņa ziņā. Mirtala pilnīgi piekrita savam vīram. Pie bērna atrastās lieņiņas viņi noslēpj, bet citiem stāsta, ka puisēns ir viņu pašu bērns. Par zīdītāju viņi tam atstāja kazu. Lai arī vārds būtu vienkāršs, tad puisēnu nosauca par Dafni.

IV

Bija pagājuši jau divi gadi, kad arī gans no kaimiņu druvām, Driants, līdzīgu redzēja un piedzīvoja. Bij liels iezis, iekšienē tukšs, bet ārienē apakš tā atradās Nimfu ala. Tur akmenī bija iecirsti Nimfu tēli ar basām kājām un kailām rokām līdz pleciem. Mati izlaisti ap kaklu, josta ap gurniem, bet acis rotāja smaids, un visas viņas bij kā korī dejošas. Pašā vidū bija ieeja klints alā. Tur spogāja avots, kas tālāk burbuļodams izvērtās par strautu un veldzēja alas priekšā saulaini gaišo pļaviņu, kur auga miksta zāle. Pie klints bija sakārts ļoti daudz no koka izgatavotu piena trauku, Pana fleitu un stabuļu — pavecāko ganu ziedojums.

V

Kāda avs, kurai tikko bija jērs uznācis, tik bieži gāja uz šo Nīmfu svētnīcu, ka gans dažreiz jau sāka šaubīties par viņas atgriešanos. Beidzot šis gans nolēma avi pārmācīt un vest pie agrākā prāta. Kārkla klūgu cilpā sagriezis, viņš gāja uz alu blandoni gūstīt. Bet, alā iegājis, gans redzēja pavisam ko negaidītu: avs ar cilvēcīgu maigumu no sava pierietušā tesmeņa deva pienu, un bērns ar savām rožaini-tīrajām lūpiņām tvēra vienu, otru pupu un kāri sūca pienu. Bet kad bērns bija pāēdis, avs tam rūpīgi nolaizīja mutīti. Tā bija meitenīte. Arī viņai blakus zemē bija apzīmēti smalki autiņi un dārgas lietīņas: zelta sietiņš, zeltoti puszābacīņi un zeltā izrakstītas kurpītes.

VI

Ticēdams, ka šinī atradumā slēpjas kaut kas dievišķs, un no avs līdzcietības mācīdamies, viņš ņem meitenīti klēpī, bet dārgās lietņas noglabā savā ādas somā un lūdz no Nimfām, lai tās sūta labu laimi izaudzēt viņu pielūdzēju. Kad pienāca ganāmpulka mājās laižamais laiks, viņš, iegājis savā būdā, sievai izstāsta, ko redzējis, un, izrādījis atradumus, piekodina sievai bērniņu uzraudzīt kā savējo, to slepeni audzinot. Un no tā brīža Nape (tāds bija viņas vārds) kļuva par māti: viņa meitiņu mīloja kā bīdamās, ka avs to mātes mīlestībā nepārspēj. Lai tam vairāk ticētu, tad meitiņai deva vienkāršu ganes vārdu — Chloja.

VII

Puisēns un meitene drīz vien izauga, un bija abi tik skaisti, ka spilgti atšķīrās no citiem lauku iedzīvotājiem. Jau Dafnim bija piecpadsmit gadu, bet Chlojai par diviem mazāk. Tad Driants un Lamons vienā naktī abi noredzēja tādu sapni: viņiem parādījās, ka Nimfas no tās alas, kur bija avots un kur Driants atrada meitenīti, Dafni un Chloju nodeva skaistam, brašam zēnam, kuŗam pleci bija spārnoti un pie sāniem neliels stops ar bultu maisiņu. Šis zēns saistīja tos ar vienu un to pašu bultu, vēlēdams Dafnim kazas ganīt, bet Chlojai — avis.

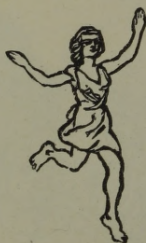
VIII

Tādu sapni redzējuši, gani sabiedās, ka bērni tikai kazu gani būs, tie, kuņiem daudz labāks liktenis sagaidāms, par ko liecināja atrastās dārgās lietas. Tādēļ viņi tos bija lutinājuši, labi audzinājuši, izmācījuši lasīt un visu to, kas labs seniem laikiem. Tomēr viņiem šķita, ka dievi labu vēlētiem, ko viņi paši bij no posta izglābuši. Sapni viens otram izstāstījuši, viņi ziedoja pie Nimfām sapnī redzētam spārnotam zēnam, kuņa vārdu tie nezināja nosaukt, un tad kā ganus tos sūtīja ar ganāmpulkiem un izmācīja, kas tiem darāms. Kā jālaiž ganībās līdz pusdienai, kā kad karstums nokrīt, kad jādzirdina, kad jādzen uz dusu, kādos gadījumos jālieto žekste un kad jāiztiek vienīgi ar vārdiem. Ar sevišķu prieku Dafnis un Chloja kā svarīgu varu to saņēma. Viņi milēja savas avis un kazas vairāk kā ganiem tas parasts. Chloja ganāmpulkam pievienoja savu glābēju avi, bet Dafnis pie-minēja, ka viņu, izliktu, kaza zīdīja.

IX

Bij agrs pavasaris, un visur ziedēja puķes — birzīs, pļavās un pakalnēs. Gaisā jau sanēja bišu dūkšana, dziedātāju putnu balsis un jauno jēru blēšana. Kalnos lēkāja jēri, pļavās dūca bites un krūmos dziedāja putni. Kad viss bija tik jaukā saskaņā, tad arī viņi, jauni un maigi, atdarināja visu, ko redzēja un dzirdēja: ja dzirdēja putnus dziedam — dziedāja, ja redzēja jērus lēkām — viegli lēkāja, un kā bitēm pakal darīdami, viņi puķes lasīja, gan klēpī sviežot, gan vainagā vijot ziedoja Nimfām.

Visu viņi darīja kopīgi, netālu viens no otra ganīdami. Dafnis arī bieži sadzenāja noklīdušās avis. Arī Chloja nereti uzmeklēja un sadzenāja no klintīm nemierīgās kazas. Dažreiz viens pieskatīja abus pulkus, kamēr otrs nodevās rotaļām. Kā jau ganiem, bērnišķīgas bij viņu rotaļas. Sausas smilgas saplūkusi, meitene pina lamatas sienāzīšiem. Šinī darbā viņa tā nogrima, ka pilnīgi aizmirsā savas avis. Viņš atkal, nedras tievas izdrāzis un posmu starpas izurbinājis, ar mīkstu vasku sataisīdams, mēdza līdz naktij stabulēt. Bieži vīnu un pienu viņi dalīja. Arī ēdienus, kuņus atnesa no mājām, viņi salika kopā. Drīzāk kāds redzētu avis un kazas izklīstam, ne Dafni un Chloju šķirtus!

Kamēr viņi tā rotaļājās, Erots jau gatavoja dažas rūpes. Vilku māte, dzemdējusi jaunus vilcēnus, tuvākā apkaimē ņēma meslus no ganāmpulkiem, jo bērnu barošanai tai daudz laupījuma vajadzēja. To nomanījuši, ciema ļaudis, reiz naktī sapulcējušies, izraka bedres dažas orgijas platumā un četras dziļumā. Lielāko daļu izrakto zemju viņi izkaisīja attālumā. Bedres pārklājuši ar tieviem, trausliem žagariem un ar smiltīm tā nolīdzinājuši kā bijis. Pat zaķis, pāri skriedams, ielauztu žagarus, tik trausli tie bij. Tādas bedres bij daudzas, gan kalnos, gan ielejās; vilku māti nelaimējās noķert, jo viņa lamatas bij saodusi. Toties daudz avju un kazu gāja bojā, un vienā arī pats Dafnis tikko galu neņēma. Tas notika tā.

XII

Divi āži aiz greizsirdības sāka badities. Vienam no viņiem, cīņai sīvākai topot, nolūza rags, un tas, aiz sāpēm blēdams, metās bēgt. Bet uzvarētājs uz pēdām skrēja pakaļ un vajāja. Dafnim kļuva tā žēl nolauztā raga dēļ, un, sadusmots par āža nekaunību, viņš paķēra gaŗu nūju un dzinās vajātājam pakaļ. Skriešanas aizņemtiem, viņiem, kā bēdzējam, tā vajātājam, dūsmās nebija laika raudzīties sev uz kājām, un tādēļ viņi abi iekrit bedrē, papriekšu āzis, tad Dafnis. Tas arī izglāba Dafni, ka viņš bija uzkritis uz āža. Viņš sēdēja bedrē un raudāja ar asarām, gaidīdams palīga un glābēja. Chloja, kas visu notikumu redzēja, skriešus tuvojās bedrei un, pārliecinājusies, ka viņš vēl dzīvs, sauca vēršuganu no kaimiņu laukiem palīgā. Tas atskrējis sāka meklēt pēc gaŗa valga, ar kuŗa palīdzību Dafnis lai izrāptos. Bet valga nebija. Tad Chloja, raisījusi savu matu saiti, dod to govju ganam, lai tas vienu galu ielaistu Dafnim; otru viņi turēja, uz bedres malas stāvēdami. Dafnis pieķērās pie saites un izrāpās. Izvilkuši arī nelaimīgo āzi, kuŗam abi ragi bij nolauzti, viņi to atdāvina vēršu ganam, viņu upurējot. Pret mājnikiem nolēma izmeloties, ka vilki uzbrukuši, ja kāds ko jautātu. Paši viņi atgriezušies aplūkoja ganāmpulkus, un redzēdami, ka avis un kazas mierīgi ganās, viņi apsēdās uz ozola celma un sāka apskatīt, vai Dafnis krītot kādu miesas daļu nav ievainojis. Ievainojumu nebij pat nevienas skrambiņas. Tikai mati un visa miesa bija ar smiltīm un zemēm nosmērēti. Tādēļ, lai Lamonam un Mirtalai notikušais paliktu apslēpts, Dafnis nolēma nomazgāties.

XIII

Kopā ar Chloju Nimfu svētnīcā nācis, tas somu un virsdrēbes nodeva viņai un, pār strautiņu nostājies, sāka mazgāt savu miesu un matu cirtas. Viņam bija melni, kupli mati un ruda, saulē apdegusi miesa. It kā mati mestu rudu ēnu pār visu miesu. Chloja skatījās un atzina, ka Dafnis ir skaists. Līdz tam viņa nebij ievērojusi Dafņa skaistumu, un tagad viņai šķita, ka strauta ūdens to tādu padarījis. Viņa pati tam nomazgāja plecus un, zem savām rokām mīkstās ādas gludumu sajuzdama, slepus aptaustīja arī savu ādu, lai pārlicinātos, kuņam no viņiem tā ir maigāka. Saule rietēja, un viņi ganāmpulkus dzina mājā. Bet no šīs dienas Chlojai bij viena doma, viena vēlēšanās: atkal un atkal redzēt Dafni strautā mazgājamies.

Otras dienas rītā, kad viņi atkal atgriezās ganībās, Dafnis nosēdās savā parastajā vietā uz ozola celma. Stabulējot fleitu, tas skatījās uz savām kazām, kas bij sagulušās viņam pie kājām un it kā klausījās skaņās. Viņam blakus sēdot, Chloja arī uzraudzīja savas avis, tomēr skats viņai vairāk kavējās pie Dafņa. Un, fleitu stabulējot, viņš tai atkal šķita daiļš. Chloja ņēma fleitu, lai pārlicinātos, vai arī viņa spēlēdama nevar kļūt tikpat daiļa. Viņa palūdza Dafni vēlreiz izpeldēties un, viņam peldoties, vēroja tā skaistumu, nenocietdamās Dafņa miesai nepieskārusies. Viņa sāka domāt vienīgi par tā skaistumu, un šīs domas bija mīlas sākums. To, ko meitene jūta, viņa neprata vārdā saukt, jo viņa bij augusi lauku vienkāršībā un nekad nebij dzirdējusi vārdu — mīla. Bet viņas dvēsele cieta un skats bija izklaidīgs. Bieži viņa izrunāja Dafņa vārdu; ēda ļoti maz, naktis pavadīja bezmiegā un aizmirsa savu ganāmpulku. Gan smēja, gan raudāja; tikko aizmigusi, atkal pēkšņi uztrūkās; seja gan bālēja, gan sarka. Sirseņa dzelta tele nav tik nemierīga kā Chloja. Vienatnē viņa sarunājās ar sevi.

XIV

„Esmu slima, bet kas man sāp, — nezinu. Es ciešu, bet nevienas brūces nav uz manas miesas. Es skumstu, bet neviena mana avs nav nozudusi. Pat vēsā pavēnī es kvēloju. Cik reižu ērkšķi nav mani plēsuši, — nekad es neraudāju; cik reižu bites nav mani dzēlušas, bet ēstgribas es nezaudēju. Taču stiprākas par visu to ir tās sāpes, kas tagad manu sirdi grauž. Dafnis ir skaists, bet arī puķes ir skaistas; viņa fleitai ir liegas skaņas, bet arī lakstīgalas dzied skaisti. Un par viņām es tomēr nedomāju. Kādēļ neesmu kaza, — tad viņš mani sargātu! O, ļaunais strauts! Tu tikai Dafni padarīji skaistu, bet es veltīgi mazgājos tavos ūdeņos. Nimfas, arī jūs esat mani pametušas! Jūs vairs negribat sargāt to, kuŗu pašas no nāves izglābāt. Kas jums pēc manis vairs vainagus pīs? Kas manus jēriņus pabaros? Kas rūpēsies par manu pļāpīgo sienāzīti? Ar pūlēm viņu notvēru un niedru būrītī ieliku, lai ar savu dziedāšanu mani iemidzinātu, kad saule kveldē un es slēpjos šinī pavēnī. Dafnis man miegu laupījis — un veltīgi dzied mans sienāzītis!“

Tā mocījās un skuma Chloja, neprazdama mīlu vārdā saukt. Bet vēršu gans Dorkons, kas Dafni un āzi no bedres izvilkā un kuŗam zods jau bija ar bārdū apaudzis, — tas pazina mīlu un prata to vārdā saukt. No tās dienas viņš sajuta stipras tieksmes pēc Chlojas, un laiks tās vēl pavairoja. Ar Dafni, kuŗu viņš turēja par bērnu, maz rēķinādamies, Dorkons domāja panākt savu ar dāvanām vai viltību. Vispirms viņš Dafnim iedāvināja deviņposmu ganu stabuli, kas nebij vis ar vasku salipināta, bet gan ar dzelteno vaŗu salieta. Chlojai viņš iedāvināja baltraibu brieŗumātes ādu — bakchanšu tēŗpu. Kad viņi iedraudzējās, Dorkons pamazām sāka Dafni neievērot, bet Chlojai piegrieza sevišķu vērību, katru dienu nesdams tai svaigu sieru vai nogatavojušos augļus, skaistu vainadziņu vai ar zeltu izrotātu kausu, vai atkal jaunus, pakalnēs izliktās cilpās ķertus, putnus. Viņa bij naiva un nepazina mīlas viltības, kādēļ labprāt un ar prieku pieņēma atnestās dāvanas. Bet vēl lielāks kļuva viņas prieks, ja tā kādu dāvanu varēja ar Dafni dalīties.

Arī Dafnim vajadzēja drīz izciest mīlas mokas. Reiz Dafnis ar Dorkonu sāka strīdēties, kuŗš no viņiem skaistāks. Izsprīdēja bija Chloja; uzvarētāja alga — Chlojas skūpsts. Dorkons runāja pirmais, sacīdams:

XVI

„Redzi, Chloja, es esmu gaŗāks par Dafni. Viņš ir kazu gans, bet es ganu vēršus. Mana nodarbošanās ir tik daudz ienesīgāka, cik vēršis lielāks par āzi. Es esmu balts kā piens; mani mati ir gaiši kā vārpas, kas pļāvēja gaida. Mani zīdīja īsta māte, bet ne kaza. Bet viņš ir augumā mazs; bez bārdas, kā sieviete; melns kā vilks. Viņš gana āžus, un tie nejauki smird. Viņš ir tik nabags, ka pat suni nevar pabarot. Stāsta, ka Dafnis esot zīdīts no kazas tesmeņa un tādēļ pēc kazlēna izskatoties!“

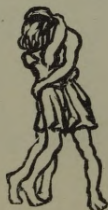
Pēc šiem un līdzīgiem vērša gana vārdiem runāja Dafnis savukārt:

„Tiesa, mani zīdīja kaza, tāpat kā Zevu. Es ganu kazas, kuŗas tomēr nemainītu pret vislielākām Dorkona govīm. Āžu smaka man nepielīp tāpat kā Panam, kuŗam lielākā daļa ir no āža. Siers, pusbaltā maize un gaišais vīns visa mana lauku bagātība. Vairāk man nevajaga. Es esmu bez bārdas kā Dioniss; melns kā hiacintes zieds. Tomēr Dioniss ir augstāks par satiriem, hiacinte daiļāka par liliju. Dorkons ir sarkans kā lapsa; viņam ir bārda kā āžam; viņš ir balts un drukns kā pilsētas sieva. Mani skūpstot, tu sastapsi lūpas, bet pie viņa tikai sarus. Neaizmirsti, Chloja, ka arī tu esi avs zīdīta, bet tomēr daiļa!“

XVII

Chloja vairs ilgāk nenocietās. Jau sen viņa alka Dafņa skūpstu, ko tagad tas vēl cildīja. Uzlēkusi viņa apskāva to un skūpstīja. Tas bija vaļsirdīgs un nemākslots skūpsts, bet sirdi tas kveldēja. Apvainotais Dorkons aizskrēja prom un nolēma ar citādiem līdzekļiem panākt savu. Bet Dafnim šķita, ka skūpsta vietā viņš ir dzelts. Pēkšņi gurdens un domīgs kļuvis, viņš bieži nopūtās, sirds nevaldāmi pukstēja, un savu uztraukumu tas nevarēja paslēpt. Viņam gribējās skatīties uz Chloju, — bet, acis paceļot, — vaigi tam kaunā dega. Pārsteigts viņš pirmo reizi vēroja, ka Chlojai ir gaiši mati, skaidras acis kā telei un āda baltāka par kazu pienu, — it kā viņš visu laiku akls būtu bijis un tikai nupat redzīgs kļuvis. Ēdienu viņš tagad tikai drusku nogaršoja. Dzeņot lūpas tikai trauka malai pieskāra. Drūms un kluss bija, kaut agrāk pļāpībā pat lauku cikadas pārspējis. Tagad bija gurdens, kaut agrāk lokanāks un bezbēdīgāks par kazām bijis. Ganāmpulks bij aizmirsts, fleita pamesta. Seja viņam izbālēja kā zāle saules karstumā. Kad Chloja aizgāja, viņš vienatnē mēdza ar sevi sarunāties:

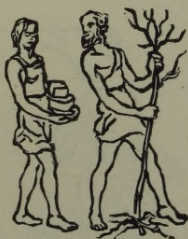
XVIII

„Ko Chlojas skūpstis man izdarījis? Viņas lūpas maigākas par rozēm, mute saldāka par medu; bet skūpstis par bites dzeloni sāpīgāks. Bieži esmu skūpstījis mazus kazlēnus un pat teliņu, ko Dorkons dāvāja, bet šis skūpstis ir kas cits: man elpa aizraujas, sirds kāpj ārā un dvēsele dilst, un tomēr es gribu vēlreiz viņu skūpstīt. O, ļaunā uzvara! O, slimība, kurā es pat nezinu nosaukt! Varbūt Chloja, gribēdama mani skūpstīt, ir indi ieņēmusi? Bet kādēļ viņa neno-mira? O, kā lakstīgalas dzied! Bet mana stabule klusē? Kā lēkā kazlēni, bet es sēdu? Kā ziedi plaukst! Bet es vairs neviju vainagus? Vijolītes un hiacintes zied, bet Dafnis vīst! Vai tiešām arī Dorkons drīz būs skaistāks par mani?“

XIX

Tā cieta un runāja daiļlais Dafnis, pirmo reizi mīlas darbus un vārdus jūtot. Tikmēr vēršu gans Dorkons, Chlojas mīļotājs, uzmanījis, kur tuvumā Driants dēstīja kokus, tuvojās viņam ar dažiem siera riteņiem un derību stabulēm, teikdams, ka šie sieri esot no viņu senās draudzības, kad arī Driants vēl ganos gājis. Pēc šāda ievada viņš sarunas novirzīja uz Chlojas precēšanu; to dabūjis par sievu, kā turīgs gans, viņš dotu Driantam bagātīgas dāvanas: vēršu pāri aršanai, četrus bišu stropus, piecdesmit ābeļu stādus, vēršādu pastalām un ik gadus vienu tikko no govs atšķirtu teļu. Bagātīgo dāvanu valdzināts, Driants gandrīz jau piekrita un gribēja sniegt roku. Bet apdomājies, ka jaunavu gaida daudz labāks liktenis un bīdamies no Chlojas nezināmiem vecākiem, kuņi noslēpumu atklāšanas gadījumā par tādu izprecināšanu varētu viņu sodīt, tas atvainojās Dorkona priekšā un atteicās no solītām dāvanām.

Arī otrreiz pievīlies savās cerībās un veltīgi zaudējis labos sierus, Dorkons apņēmās iegūt Chloju ar varu, kad viņa būs viena. Novērojis, ka ik pārdienām ganāmpulkus dzirdīt viņi dzen katrs savu reizi, — vienu dienu Dafnis, otru — meitene, Dorkons izdomāja īstu gana viltību. Paņēmis liela vilka ādu, kuņam reiz vērsis lopu priekšgalā bij vēderu izgāzis, viņš ietinās tanī no galvas līdz kājām. Rokas iebāzis priekškājās, kājas — pakalkājās līdz gurniem, galvu tam apslēpa vilka purns kā kareivja bruņas. Sevi pēc iespējas zvēram pielīdzinājis, viņš paslēpās pie strautiņa, kurp avis un kazas katru dienu no ganībām nāca dzert. Strautiņš bij dziļā gravā un apkārtne tur pieaugusi ar ērkšķiem un tik bieziem krūmiem, ka te viegli pat īstais vilks varētu paslēpties. Tur noslēpies, Dorkons gaidīja to brīdi, kad ganāmpulkus dzirdinās, ar lielām cerībām Chloju bez pūlēm iegūt, viņu ar vilkādu nobiedējot.

Kāds brīdis pagāja, un Chloja arī jau dzina ganāmpulkus pie strautes, atstājot Dafni pa to laiku zaļo krūmu atvasītes griezt, ko mājā kazlēniem dot. Suņi, avju un kazu sargi, tēcēja Chlojai pakaļ. Pēc sava paraduma gaisu ošņādami, viņi Dorkonam, kas sakustējās, nikni riedami uzbruka kā vilkam un ielenkuši, pirms tas no pārsteiguma paguva kājās uzlēkt, plosīja ar zobiem vilkādu. Aiz kauna sevi nodot, ādā satinies, viņš klusēja. Bet kad Chloja, no pirmām izbailēm daudz maz atžilbusi, sāka Dafni palīgā saukt un kad suņi, ādu saplēsuši, jau sāka ķert viņam miesā, tad, skaļi kliedzot, viņš sauca palīgā meiteni un Dafni, kuŗš jau arī bij klāt. Ar parasto svilpienu viņi suņus drīz vien nomierināja un tad veda uz strautiņu Dorkonu, kuŗam gūžas un pleci bij sakosti. Brūces nomazgājuši un, kur zīmes no brūcēm bij redzamas, viņi tās pārsēja ar mīkstām vīksnas lapām. Viņi bij tik naivi, ka visu to uzņēma par ganu joku, jo tie nesaprata mīlas pārdrošās viltības. Pat nedomādami skaislies, viņi mierināja Dorkonu un, roku rokās saķērušies, to pavadīja.

XXII

Pēc šādām briesmām Dorkons, izglābts no suņu zobiem, bet ne no vilka žaunas, gāja savas brūces dziedēt. Daudz pūļu bij Dafnim un Chlojai, kamēr līdz vakaram sadzenāja avis un kazas. No vilka ādas izbiedētas un no suņu riešanas uztrauktas, tās bija izklīdušas gan pa kalniem, gan pa plašo klajumu līdz pašai jūrai. Kaut gan viņas bij pieradušas balsij klausīt, fleitas dzirdēt un pat uz roku plaukšīnāšanu sapulcēties, tomēr tagad viņas bij tā nobiedētas, ka visu to bija piemirsušas. Ar grūtībām kā zaķi pa pēdām viņas bij jāsadzenā kūtī. Tad viņi abi šo nakti gulēja dziļā miegā un nogurumā atrada zāles pret mīlas kaiti. Bet līdz ar rīta atnākšanu viņi atkal sajuta tās pašas mokas, — atkalredzēšanās prieku, šķiršanās skumjas. Viņi pēc kaut kā ilgojās, kaut kā vēlējās, paši nezinādami īsti kā. Tikai to viņi zināja, ka vienu strauts, otru skūpst postā gāzis. Arī ziedu laiks dedzināja tos.

XXIII

Bija pavasara beigas, vasaras sākums. Viss kūsāja pārpilnībā. Koki augļos, lauki vārpās. Jauka bij cikadu sisināšana, salda vasaras smarža un tīkama jēru blēšana. Šķita, ka upēs ūdens straumes mierīgā plūdumā dziesmu dziedātu; šalca vējš kā stabules skaņas, piniņās atsitoties; maiguma pilnie āboli krita zemē. Skaistuma mīlētāja saule katram lika izģērbt savu daiļo miesu. Viss Dafni kveldēja: gremdējoties straucha vilņos, viņš te slacījās ar ūdeni, te atkal ķerāja zivtiņas, kuņas ap to rotājās. Bieži viņš ar lielām alkām dzēra, kā iekšēju guni dzēsdams. Bet Chloja izslauca avis un lielāko daļu kazu, un pienu salēja kubliņos, kaut mušas bij niknas un kodīgas, viņu vajājot. Darbu beigusi, viņa nomazgāja seju un greznojās ar piniņzaru vainadziņu. Briežumātes ādā jozusies, viņa pildīja kausu ar vīnu un pienu, lai kopā ar Dafni to tukšotu.

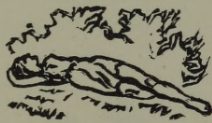
XXIV

Bet sevišķi diendusas stundā viņu acis izjuta mīlas burvību. Tad Chloja redzēja Dafni un kā apstulbusi skatīja viņa ziedošo skaistumu, nevienu miesas daļu nepilnīgu neatrodot. Bet Dafnim šķita, ka meitene, kas, stirnas ādā tērpusies un piniņām vainagojusies, viņam pildītu kausu sniedza, ir viena no svētās alas Nimfām. Viņš, piniju zarus tai no galvas ņēmis, tos iepriekš noskūpstīja un tad vainagoja pats sevi. Bet Chloja, kamēr Dafnis izgērbies peldējās, tērpās viņa drēbēs, tās iepriekš skūpstīdama. Dažreiz viņi svaidījās āboliem vai greznodamies viens otram matus pina. Viņa matu sprogas tā salīdzināja ar miršu ogām, jo viņas bij melnas, bet viņš tās seju — ar baltrožainu ābolu. Viņš mācīja to stabulēt; un kad viņa sāka pūst, viņš tai atņēma stabuli un ar savām lūpām uz tās pašas stabules uzmeklēja vietu, kur viņas lūpas pieskārušās, izlikdamies, ka grib tai kļūdas pārādīt. Un tā fleita bij kautro skūpstu starpniece.

Kādreiz pusdienas karstumā, kamēr viņš stabulēja un ganāmpulks atdusējās pavēnī, Chloja, pašai nemanot, bija aizmigusi. To ieraudzījis un fleitu nolīcis, Dafnis nevarēja vien uz viņu noskatīties, jo tagad viņam no tās nebij jākaunas. Viņš to klusi uzrunāja:

— Kā sapņo viņas aciņas, kā elpo viņas mute! Par ābola smaržu saldāka ir viņas elpa. Un tomēr es neuzdrošinos viņu skūpstīt. Viņas skūpstis dzeļ sirdi un bezprātīgu to dara kā jauns medus. Es baidos arī skūpstot viņu modināt. O, plāpīgās cikadas! Ar savu briesmīgo kliegšanu viņas to no miega uztrauks. Un vēl āži sāk badīties, ragiem sizdami. O, vilki, jūs esat bailīgāki par lapsām, kādēļ jūs viņus nenokožat? —

Kamēr viņš šādus vārdus sacīja, bezdelīgas vajāta cikada, patvērumu meklējama, uzmetās uz Chlojas krūts. Bezdelīga nepaguva bēgli notvert, bet, ķeršanas aizrauta, tik tuvu noskrēja gar Chlojas vaigu, ka ar vienu spārna galu tam pieskārs. Chloja atmodās un nesaprazdama, kas noticis, skaļi iekliedzās. Bet kad ieraudzīja bezdelīgu pār savu galvu lidojam un Dafni par tās izbailēm smejam, viņa apmierinājās un izberzēja vēl miegainās acis. Tanī mirklī cikada, kas bija paslēpusies aiz Chlojas krūts, sāka dziedāt kā lūdzēja, kas dievu templī patvērumu atradusi un tagad dzied viņiem pateicības un slavas dziesmu. Chloja atkal iekliedzās, bet Dafnis smēja. Gadījumu izmantodams, Dafnis laida roku aiz Chlojas drēbēm, lai izņemtu šo labo cikadu, kas arī rokā nemitējās dziedāt. Chloja paskatījās uz viņu un pasmaidīja, paņēma uz delnas, noskūpstīja un vēl aizvien dziedošu atkal aizlaida sev aiz krūts.

XXVII

Prieku darīja arī ūbele, meža biezoknī dūdinot. Uz Chlojas jautājumu, ko viņa stāstot, Dafnis sacīja, ka viņa vēsti ganu teiku:

„Bija meitene, tikpat skaista kā tu. Viņa ganīja lielu govju pulku un bij tikpat jauna. Viņa bij dziedātāja; govīs mīlēja viņas dziesmas un bij tik paklausīgas, ka viņai nebij žekste jālieto. Zem piniņām sēdējama un piniņu zaļajiem zariem vainagojusies, viņa slavēja Panu un Peitoju. Arī govīs turējās tuvumā. Tikpat skaists un tikpat labs dziedātājs kā meitene, jauneklis tuvumā ganīja vēršus. Viņa balss bij stipra kā vīram un maiga kā bērnam. Sacenšoties ar jaunavu, viņš reiz ar dziedāšanu aizvīla no viņas pulka astoņas vislabākās govīs un līdz ar saviem lopiem aizdzina. Apkaunota, dziesmās pārspēta un ganāmpulku žēlodama, meitene lūdza dievus pārvērst to par putnu, lai nebūtu mājā jāatgriežas. Dievi paklausīja un pārvērs viņu par šo putnu — tādu pašu kalnu apdzīvotāju un dziedātāju kā gane. Un līdz šim laikam, aizvien vēl dziedot par savu nelaimi, tā žēlojas un aizviltās govīs meklē.“

XXVIII

Tādi bija vasaras prieki. Jau tuvojās rudenība, un vīna ķekari sāka nogatavoties. No Tiras bij atbraukuši jūras laupītāji vieglā kāriešu kuģī, lai tos neturētu par barbariem. Ar šķēpiem un pusbruņām jozušies, viņi bij piebraukuši piekrastē un, malā izkāpuši, laupīja un postīja visu, kas priekšā gadījās: smaržīgos vīnus, kviešu krājumus un medu no bišu stropiem. No Dorkona ganāmpulka tie aizdzina vairākus vēršus. Arī Dafni, kas jūrmalā bija viens, jo tik agri Driants Chloju nekad nelaida ganos, bīdamies no palaidnīgi pārdrošiem kaimiņu ganiem, laupītāji sagūstīja. Skaisto šmaugo jaunekli, šī klajuma labāko un vērtīgāko laupījumu ieraudzījuši, laupītāji ne vairs kazas aiztika, nedz arī citu vairs laupīja, bet nelaimīgo gūstekni, kas raudāja, kļiedza un Chloju sauca, veda uz kuģi. Tauvas atraisījuši un rokas likuši pie irkļiem, tie aizbrauca jūrā. Chloja tanī mirklī dzina avis ar jaunu stabuli rokā, to Dafnim veltīdama. Izklīdušās kazas ieraudzījusi un izdzirdusi Dafņa arvien skaļākos kļiedzienus, viņa nosvieda stabuli un skrēja pie Dorkona pēc palīdzības.

No laupītājiem smagi ievainots un asinīm stipri applūdis, Dorkons gulēja zemē un vairs tikko elpoja. Bet, Chloju ieraugot, senās mīlas atmiņas viņam deva jaunus spēkus un viņš sacīja :

— „Es, Chloja, pēc īsa brīža mirstu. Nolādētie laupītāji mani kā vērši nokāva, par vēršiem kaujoties. Bet tu gan glāb Dafni, atrieb mani un pazudini viņus. Es savus vēršus pieradināju klausīt fleitas skaņai un skriet uz tās aicinājumu, lai cik tālu tie atrastos. Ņem šo fleitu un nospēlē to dziesmu, kuŗu sendienās iemācīju Dafnim un viņš tev. Visu pārējo darīs fleita un vērši uz kuŗa. Es tev viņu dāvinu, to fleitu, ar kuŗu sacīkstēs es daudzus avju un kazu ganus esmu uzvarējis. Bet tu par visu to noskūpsti mani, kamēr vēl esmu dzīvs, bet kad nomirštu — pasēro par mani, un ja kādreiz redzi citu vēršu ganu — piemini mani.“

To izsacījis un saņēmis skūpstu, Dorkons izlaida dvēseli ar pēdējo skūpstu, ar pēdējo vārdu. Chloja ņēma fleitu un, pie lūpām pielikusi, stabulēja, cik stipri vien spēdama. Vērši dzirdēja un pazina dziesmas skaņas un maurodami reizē metās ūdenī. Stiprais grūdiens kuģi sasvēra uz vieniem sāniem, zem lēcošo vēršu svara ūdens izšķīrās, kuģis apgāzās, un vilņi viņu aprija. Visi tagad atradās jūrā, bet ne visiem bij cerība izglābties: laupītāji bij aplikuši smagas bruņas, šķēpu piejozuši un kāju bruņas piesējuši; Dafnis bi basām kājām kā pļavā un puskails, jo rudens bija vēl silts. Tādēļ laupītāji arī nevarēja ilgi turēties virs ūdens un bruņas viņus drīz vien nogremdēja. Bet Dafnim nebija grūti no sava apgērba atsvabināties. Tiesa, sākumā viņam nebija viegli peldēt, jo līdz šim tas bija peldējies tikai upē. Bet nepieciešamība un draudošās briesmas viņu drīz vien izmācīja: starp diviem vēršiem iespiedies, viņš aizķērās katram aiz viena raga un, it kā stūrēdams, viegli izpeldēja malā. Vispār vēršis peld labāki par pašu stiprāko cilvēku; pārspēts vienīgi no zivīm un ūdens putniem, viņš nekad nenogrimtu, ja tikai kāju šķeltie nagi tam nepiemirktu un nepaliktu smagi. Šo vēršu lielo peldēšanas spēju apstiprina arī dažu jūru nosaukumi, kā Bospora jūra, kas nozīmē — vēršu nesēja.

XXXI

Tik brīnišķā kārtā Dafnis necerot izglābās no divējādām briesmām: no laupītāju nagiem un no kuģa grimšanas. No ūdens izkāpjot, viņš atrada Chloju raudam un smejam. Viņš krita tai ap kaklu un prasīja, kādēļ viņa spēlējusi fleitu. Chloja tam visu izstāstīja: kā viņa aizskrējusi pie Dorkona, kā tas, stāstīdams, ka vērši esot pieradināti skriet uz fleitas skaņām, licis viņai spēlēt, un kā tad pats tūlīt pēc tam nomiris. Tikai par skūpstu tā nekā neteica, jo viņai bij kauns. Viņi nolēma izpildīt savu pēdējo pienākumu un ņemt dalību bērēs, kuņas rīkoja Dorkona vecāki. Uzbēra kapa kopiņu, apstādīja apkārt dārza kokus un veltīja pirmos augļus. Pār kapu izlēja pienu un vīnu un sadauzīja daudzas fleitas. Žēli maurodami, vērši nemierīgi skraidīja un lēkāja. Pēc ganu nostāstiem, viņi tā apraudot savu mirušo saimnieku.

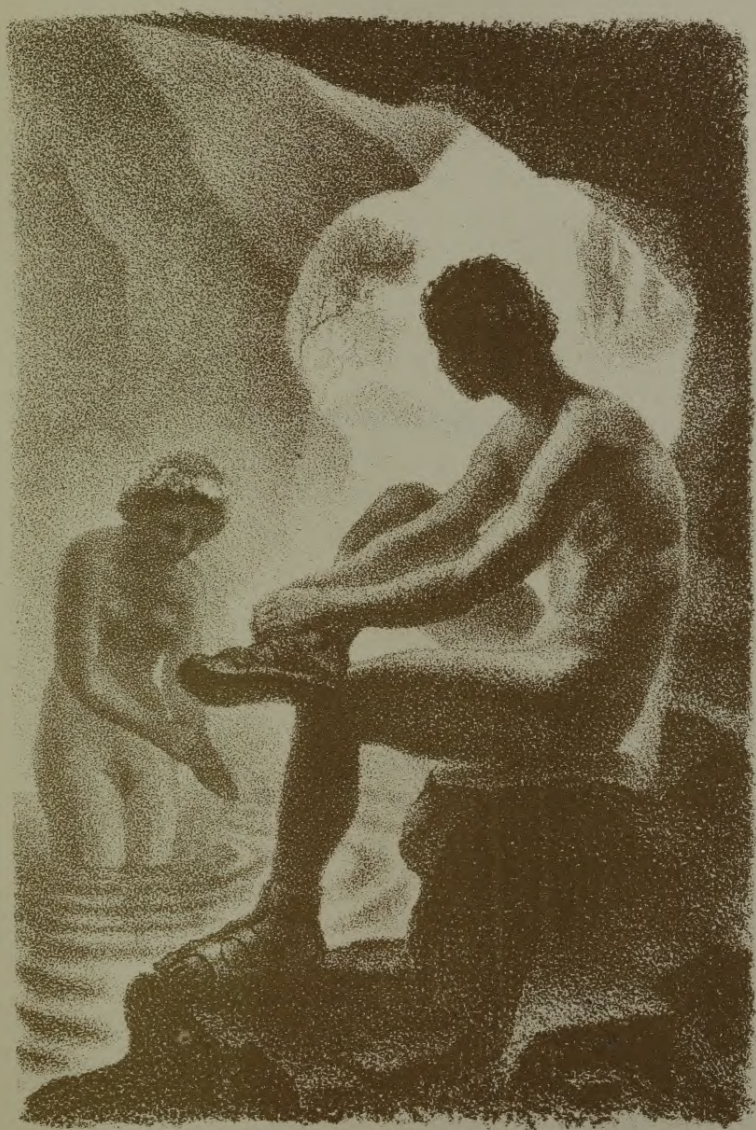

XXXII

Pēc Dorkona apglabāšanas Chloja aizved Dafni uz Nīmfu alu un tur nomazgā viņu. Tagad, Dafnim redzot, arī pati pirmoreiz viņa nomazgāja savu miesu, rožaini balto un jau bez mazgāšanas tīri-daiļo. Tad viņi saplūca puķes, kādas vien bij sadabūjamas šīnī gada laikā, vainagoja Nīmfas un, kā pateicības upuri ziedojot, Dorkona fleitu piekāra pie klints. Pēc tam atgriezušies, viņi aplūkoja avis un kazas. Tās ne ēda, ne blēja, bet gulēja; laikam skuma par zudušiem Dafni un Chloju. Bet tiklīdz viņi tuvodamies, kā parasts uzsauca un stabulēja, — avis cēlās un sāka ēst, kazas — blēt un lēkāt, kā priecādamās par sava saimnieka atgriešanos.

Nekas Dafni vairs neieliksmoja pēc tam, kad viņš bija Chloju kailu redzējis un viņas apslēpto daiļumu atsegtu vērojis. Sirds viņam sāpēja kā nāves zāļu pilna. Elpa bija te saraustīta un ātra, kā no lielas skriešanas, te atkal kā pagurusi no iepriekšējiem pārdzīvojumiem. Peldēšanās Nīmfu strautā viņam šķita briesmīgāka par kuģa grimšanu. Viņam bij tāda sajūta, it kā viņa dvēsele vēl aizvien būtu laupītāju varā. Jauneklis, nabaga dabas bērns, nezināja, ka nav lielāka un briesmīgāka laupītāja par kaislību.

OTRĀ GRĀMATA

I

Kad vasara bija jau vidū un pienāca vīnogu novācamais laiks, visi bija lauku darbā: vieni gatavo vīna spiestuvi, otri slauka mucas, citi pin grozus, citi trin asmeņus ķekaru griešanai, citi atkal tīra akmeņus, lai varētu vīnu spiest no ķekaru sulīgām ogām. Citi plēš izžāvētus kārkļus un taisa lāpas, pie kuŗām izspiesto sulu naktī lies kublos rūgšanai. Uz lauka atstājuši savas avis un kazas, Dafnis un Chloja palīdzēja vīndariem. Dafnis grozā nesa vīnogas spiestuvē, izspieda un lēja vīnu mucās; Chloja gatavoja pusdienu vīnogu vācējiem un lēja viņiem vecāku vīnu, kā arī pati grieza ogu ķekarus pa pazarēm. Jo Lesbās salā vīnogulāji aug zemu; tie neviņas pa kokiem augšā, bet nokaŗas zemē un stieejas pa zemi kā efejas, pat maziem bērniem piesniedzami.

II

Bija tāds paradums Bakcha svētkos, kad jaunais vīns dzimst, ka visas apkārtējo novadu sievietes aicināja talkā pie vīnogu novākšanas. Viņas savus skatus meta uz Dafni un slavēja tā skaistumu, pielīdzinādamas to Dionisa skaistumam. Viena, par citām pārgalvīgāka, noskūpstīja viņu, un Dafni tas uzbudināja, bet Chloju skumdināja. Jaunekļi, vīna spiestuvēs stāvēdami, savukārt ķircinājās ar Chloju. Kā satiri, kādu bakchanti ieraudzījuši, viņi nebēdīgi to apdziedāja un vēlējās būt par avīm, lai varētu pie viņas ganīties. Tagad nu Chloja gavilēja, bet Dafnis bēdājās. Tomēr abi tie ar nepacietību gaidīja, lai ātrāki beigtos vīna ievākšana, lai atgrieztos savos iemīļotos laukos un lai rupjo kliedzienu vietā klausītos fleitas skaņās un ganāmpulku blēšanā. Pēc dažām dienām vīna ievākšana beidzās, mucas bija pildītas ar saldu vīnu, daudzas rokas vairs nebija tik vajadzīgas, un viņi izdzina atkal ganāmpulkus klajumā. Ar lielu prieku viņi pielūdza Nimfas un lūgdami upurēja tur līdzatnestos pirmos novāktos vīnogu ķekarus. Arī agrāk viņi nekad negāja garām, aizmirstot Nimfas, bet aizvien ganos ejot viņas apsveica un no ganiem nākot pielūdza. Viņi aizvien atnesa kaut kādas dāvanas — puķes, augļus, zaļu lapu vītnes vai avju un kazu pienu. Vēlākā dzīvē dieves Dafnim un Chlojai to bagātīgi atmaksāja. Bet tagad viņi, kā jauni kuceni no ķēdes palaisti, lēkāja, stabulēja, dziedāja un cīkstījās ar āžiem un auniem.

III

Kamēr tie nodevās šim jautrajām rotaļām, pie viņiem pienāca vecs ceļinieks, ģērbies zvērādā, ar rupjas ādas apaviem. Plecos viņam bija soma un tā pati veca. Viņš apsēdās pie tiem un sacīja tā:

„— Mani bērni, esmu vecais Filēts. Arī es esmu daudz slavas dziesmu dziedājis šīm Nimfām, fleitu spēlēdams daudz slavējis arī Panu un lielu vēršu baru vadījis ar savām dziesmām. Tagad es nāku, lai vēstītu jums, ko esmu redzējis, un izstāstītu, ko dzirdējis. Man ir paša rokām dēstīts dārzs, kuŗu vienīgi es kopju, kopš aiz vecuma un nespēka ganos neēju. Viss, ko nes dažādi gada laiki, ir šinī dārzā: pavasarī — rozes, lilijas, hiacintes, divējādas vijolītes; vasarā — magones, bumbieŗi un dažādi āboli; tagad — vīnogas, vīģes, granati un zaļas mirtes. Ar rīta blāzmu uz dārzu nāk putnu bari: vieni ēdiena meklēt, citi dziedāt, jo tas ir koku pārklāts un apēnots, triju avotu apūdeņots. Ja biezo žogu noņemt, varētu ticēt, ka redzama birzs.“

IV

„Šodien ap pusdienas laiku tur ieiedams, es manīju zem mirtēm un granatkokiem bērnu ar mirtēm un granatiem rokā. Viņš bija balts kā piens un sārts kā uguns, un starojošs kā pēc peldēšanās. Viņš bija viens un kails; viņš rotaļājās un rāva augļus kā pats savā dārzā. Es skrēju, lai viņu notvertu, bīdamies, ka pārgalvis neaplauž manas mirtes un granatus. Bet netverami viņš no manis izvairījās, vai nu rožu krūmos, vai magonēs paslēpdamies kā jauns teterēns. Cik reizes zīdaiņu kazlēnus esmu ķēris, cik reizes jaunatnākušos telēnus apskrējis, bet tas bija kas savāds un nenotverams. Beidzot, piekūsis, es atspiedos uz spieķa kā ļoti vecs un, vērodams, lai nebēdnieks neaizbēgtu, es prasīju, kuŗa kaimiņa dēls šis ir un kādēļ nāk citu dārzā augļus raut. Viņš neko neatbild un, pienācis klāt, tik mīļi uzsmaida, sviež ar miršu ogām un tā mīlinās, ka man dusmas pārgāja. Es sāku lūgt, lai viņš nebīstas un nāk man rokās; pie savām mirtēm zvērēju, ka atlaidīšu viņu, došu ābolus, granatus, atļaušu katrā laikā raut manus augļus un plūkt manas puķes — vienu skūpstu no viņa saņēmis.“

„Zēns skaļi iesmējās un es izdzirdu balsi, kādas nav ne bezdelīgai, ne lakstīgalai, nedz arī gulbim, kad viņš ir tikpat vecs kā es:

— Filēt, man nav grūti — es tevi noskūpstītu, jo es tikpat gribu būt skūpstīts, cik tu — būt jauns. Bet apdomā labi, vai tavi gadi tev atļauj tādu dāvanu pieņemt? Nelīdzēs tavs vecums — pēc skūpsta tu vēlēsies mani arī satvert. Bet mani nevar satvert ne piekūns, ne ērglis, nedz arī cits kāds putns, kas vēl ātrāki laistos. Kaut bērns, tomēr esmu vecāks par Saturnu, daudz vecāks par katru laiku. Es tevi redzēju, kad agrā jaunībā tu purvainā ielejā ganiji vēršu barus, es biju pie tevis, kad tu mīleji Amarillidu un zem šiem ozoliem stabulēji. Bet manis tu neredzēji, kaut gan es biju jaunās meitenes tuvumā. Tas biju es, kas tev viņu atdeva, un tev ir jau bērni, kuņi tagad ir labi gani un teicami zemkopji. Tagad es ganu Dafni un Chloju un, rītos viņus kopā savedis, nāku tavā dārzā rotāties ar ziediem un lapām un peldēties tavos avotos. Tādēļ tavas puķes un koki tik skaissti, jo viņus veldzē tie ūdeņi, kuņos es mazgājos. Apskaties, vai kaut viens zariņš ir nolauzts, kaut viens auglis norauts, puķe nomīta vai avotiņš saduļķots? Gavilē! Jo tu vienīgais no cilvēkiem savās vecuma dienās esi redzējis maigo bērnu — Milu.“

VI

„To teicis, viņš kā jauna lakstīgala uzlaidās mirtes kokā un, starp lapām no zara uz zaru lēkādams, aizsniedza galotni. Tad es ieraudzīju viņam spārnus pie pleciem un stopu ar mazām bultiņām starp tiem, bet tad neredzēju ne to, nedz arī viņu pašu vairs. Ja dzīve nav veltīgi balinājusi manus matus un ja vecums neaptumšo manu prātu, tad Erots ir viņa vārds. Bet par jums, bērni, Erots gādā.“

VII

Liels prieks bija Dafnim un Chlojai par dzirdēto, kas pasaka, ne stāsts viņiem šķita. Viņi prasīja, kas īsti ir Erots, — vai bērns, vai putns, un kur slēpjas viņa visspēcība? Un atkal Filēts atbildēja:

„— Erots ir dievs, mani bērni, jauns, skaists un spārnots dievs. Tādēļ, lūk, viņš mīl jaunību, dzenas pēc skaistuma un spārno dvēseli. Viņa spēks ir tik liels, kāda pat Zevam nav. Viņš valda par elementiem, viņš valda par spīdekļiem. Viņš valda par citiem dieviem, viņš valda vēl vairāk kā jūs par savām kazām un avīm. Visas puķes ir Erotas darbs, un visi šie stādi viņa radīti. Viņu elpo vēji un viņa dēļ plūst upes. Es esmu redzējis iemīlējušos vērši: viņš mauroja kā sirseņa dzelts. Esmu redzējis āzi, kas alkst ar kazu mīlā savienoties, — visur viņš taisekoja. Es pats biju jauns un mīlēju Amarillidu: es nedomāju tad par ēdienu, aizmirsu padzerties, un sveša man bija atpūta; mana dvēsele cieta, sirds strauji pukstēja un miesa drebēja. Es kļiedzu kā sistis, un brīžiem kā mironis nogrimu nāves klusumā. Es metos upes ūdeņos kā dedzināts. Es saucu palīgā Panu, jo arī viņš ir mīlējis Peitoju. Es pateicos Atbalsij, kas kopā ar mani sauca Amarillidas vārdu. Es salauzīju savas fleitas, jo tās mulsināja manas teles, bet nevaldzināja Amarillidu. Pret Erotu nelīdz nekādas zāles, — ne ēdiens, ne dzēriens, nedz teiksmainās burvības, — tikai vienīgi — skūpstīties, apskauties, izģērbties un kailiem gulēt kopā.“

VIII

Filēts, viņus tā pamācījis un kā dāvanu saņēmis dažus sierus un kazlēnu, kuŗam radziņi jau bij aizmetušies, posās aiziet. Tagad, vieni palikuši un pirmoreiz dzirdējuši Erotā vārdu, viņi noskuma savas dvēseles dziļumos, un naktī, mājās pārnākuši, sāka salīdzināt pārdzīvoto un izjusto ar dzirdēto:

„Iemīlējušies cieš, — arī mēs ciešam; neapmierināti tie, — arī mēs bez miera; aizmigt nevar — arī mēs tā ciešam; kvēlo, — arī mums ir iekšēja uguns; ilgojas viens otru redzēt, — arī mēs tādēļ lūdzam ātrāk rītausmu. Varbūt tā taču ir mīla, — mēs mīlam viens otru, paši to nezinādami. Bet ja tā ir mīla, ja es mīlu, kādēļ mēs tā ciešam? Kādēļ tiecamies, meklējam viens otru? Viss, ko stāstīja Filēts, ir pareizi. Šis pats spārnotais zēns bij mūsu vecākiem sapnī rādījies un vēlējis mums ganos iet. Kā viņu satvert? Viņš ir mazs un aizbēgs. Bet kā no viņa glābties? Viņam ir spārni, un viņš mūs panāks. Pie Nīmfām vajaga griezties pēc palīga. Bet Filētam, kad viņš Amarillīdu mīlēja, nepalīdzēja Pans. Tomēr viņa ieteiktās zāles ir jāizmēģina: skūpstīsimies, apskausīsimies un gulēsim kopā. Tiesa, ir dzestrs, bet pacietīsim, jo Filēts jau pirms mums ir cietis.“

* IX

Tāda bija viņiem šīs nakts rotaļa. Un izdzenot otrā rītā ganāmpulkus laukā, viņi tūlī noskūpstījās, ko agrāk nekad nebija darījuši un, rokām apvijušies, cieši viens otram pieglaudās. Bet trešo līdzekli — izģērbties un kailiem gulēt kopā — viņi nedrīkstēja lietot. Tas būtu ļoti pādroši ne tikai jaunavai, bet arī kazu ganam. Nākošu nakti atkal bezmieģā tie domāja par to, ko darījuši, nožēlodami to, ko nebija drīkstējuši darīt.

„— Mēs skūpstījāties, tomēr tas neko nelīdzēja; apskāvāmies, — bet tas mūs neapmierināja. Tātad — kopā gulēšana ir vienīgās zāles pret mīlu. Jāizmēģina arī tās. Laikam taču tās būs stiprākas par skūpstiem.“

Tā domājot, protams, arī sapņus tie redzēja par mīlu, — par skūpstiem un skavieniem. Ko dienu nedrīkstēja, to nakti sapņos piepildīja: kaili gulēja kopā. Rītā tie piecēlās vēl vairāk mīlas apgaroti un steidzīgi dzina ganāmpulku laukā, — tik ļoti viņi skūpstu alka. Un tiklīdz ieraudzīja, — smaidīdami skrēja viens otram pretī. Tad sākās skūpstīšanās un ciešā roku apvīšana. Tomēr ar trešo līdzekli viņi vilcinājās. Dafnis nedrīkstēja par to runāt; arī Chloja negribēja pirmā bilst. Kamēr gadījums arī to palīdzēja izdarīt.

XI

Uz ozola bluķa, abi blakus sēdēdami, viņi sāka sajūst skūpstu reibinošo saldumu, nepiepildāmi alkdami kaislības. Bija arī skavieni; jo ciēšāk viņi viens otru apskāva, jo stiprāk lūpas spiedās pie lūpām. Kad skavienu reibonī Dafnis ļoti strauji rāva Chloju pie sevis, tā līdz pusei noslīga, viņš, tiekdamijs pēc tās lūpām, arī noslīga tai līdz. Un, atminējušies sapņu skatu, viņi ilgi gulēja kā sasietai. Nekā no tālākā neprazdami un domādami, ka tie paši ir vislielākie mīlas prieki, viņi, gandrīz visu dienu veltīgi nogulejuši un rokas vaļā atlaiduši, nakti nolādēdami, dzina ganāmpulkus mājup. Var jau būt, ka viņi arī būtu sasnieguši kaut ko tiešāku, ja nebūtu sevišķais gadījums, kas uztrauca visu apkārtni.

XII

Bagāti jaunekļi no Mētimnas bija nodomājuši pļaujas laiku pavadīt uz laukiem — dabas jaukumos. Viņi kāpa mazā kuģīti, ņēma savus kalpus par airētājiem un abraudkāja Mitilenes piekrasti. Šī piekraste ir bagāta ostām un jaukām ēkām lieliski izgreznota. Visur — peldētavas, dārzi un, arī birzis, vieni — dabas rotaļa, otri — cilvēku mākslas darbs. Visas šīs vietas bija jaukas dzīvošanai. Un tā, braukdami gar krastu un nevienam nekā ļauna nedarīdami, viņi bieži izkāpa malā un nodevās dažādām izpriecām. Dažreiz, gaŗā niedrā piesējuši špori un uz zemas, pār ūdeni pārkārušās kraujas stāvēdami, viņi makšķerēja zivis, kas dzīvoja starp akmeņiem. Dažreiz ar suņu un tīklu palīdzību ķēra zaķus, kuŗus no vīnogulāju biezokņa biedēja vīndaru skālās balsis. Dažreiz atkal viņiem iepatika sarīkot putnu medības, un viņi ķēra meža zosis, teterus un pīles ar liela gaisa tīkla palīdzību. Tā izpriecādamies, viņi arī savam uzturam apgādāja nepieciešamo. Ja kā pietrūka, viņi pirka no vietējiem iedzīvotājiem, par visu bagātīgi samaksādami. Patiesībā vajadzēja tikai maizes, vīna un naktsmājas, jo rudens laikā viņi neuzdrošinājās gulēt zem klajas debess uz jūras. Kuģi pa nakti viņi uzvilka krastā, bīdamies, ka vētra to neaizden.

XIII

Notika, ka kāds no iedzīvotājiem, kuņam vajadzēja valga vīna spiestuves akmeņa pacelšanai, jo paša valgs bija sadilis, nemanīts nogāja uz jūrmalu un, ieraudzījis neapsargāto kuģi, noraisīja valgu un aiznesa savai vajadzībai. No rīta mētimniešu jaunekļi sāka meklēt valgu. Bet zādzībā neviens neatzinās, viņi pārmeta saimniekiem un aizbrauca jūrā. Trīsdesmit stadiju nobraukuši, viņi apmetās tanī piekrastē, kur dzīvoja Dafnis un Chloja, jo viņiem šķita, ka te būs laba zaķu medīšana. Valga tiem nebija kuģa piesiešanai, tādēļ viņi sameklēja gaŗas kārķļu rīkstes un sagrieza no tām klūgu un tad piesēja kuģi ar to. Parocīgākās vietās viņi izlika lamatas un palaida savus suņus. Suņi ar savu skaļo riešanu izbiedēja kazas, un tās aizskrēja uz jūras krastu. Uz smilts viņām nebija ko ēst, viņas gāja pie kuģa un grauza zaļo kārķļu klūgu, ar kuŗu tas bija piesiets.

XIV

Bet piekrastes vēji sacēla jūrā viļņus, ātri un nemanot viļņu atplūdums pacēla atraisīto kuģi un aiznesa plašajā jūrā. Līdz mētimnieši to pamanīja, vieni no tiem skrēja uz jūras krastu, otri sauca suņus kopā. Visi viņi kļiedza tik ilgi, kamēr, tos izdzirduši, saskrēja visi apkārtējie iedzīvotāji. Bet līdzēt neko nevarēja, jo vējš aizvien lielāks tapa un kuģi arvienu ātrāk dzina. Pazaudējuši tik daudz mantas, mētimnieši sāka meklēt vainīgo kazu ganu un, Dafni atraduši, sāka to sist un plēst viņa drēbes. Jau viens no viņiem ar suņu vadājamo siksnu gribēja Dafnim sasiet rokas. Bet šis kļiedza zem sitieniem un sauca palīgā kaimiņus, sevišķi Lamonu un Driantu. Abi veči vēl bija spēka pilni un ar savām rupjām, lauku darbos norūdītām rokām glāba Dafni, pieprasīdami izskaidrojumu.

Tā kā šim prasījumam arī citi piekrita, tad par starpnieku izvēlēja vēršu ganu Filētu. Viņš bija par visiem vecākais, un apkārtņē to turēja par goda vīru. Mētimnieši pirmie izteica savu sūdzību skaidri un gaiši tiesnesim-vēršu ganam.

Viņi sacīja:

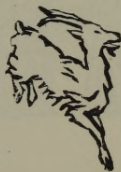
— Mēs atnācām šurpu, lai nodotos mēdībām. Kuģi kārklu klūgām piesējuši, mēs to atstājām šeit un paši ar saviem suņiem gājām meklēt medījumu. Tajā laikā viņa kazas jūrmalā nākušas, kārkļus sagrauzušas un kuģi atraisījušas. Jūs redzat — tur viņš jūrā aiziet. Jūs nevarat iedomāties, cik daudz dārgu mantu mums bija uz kuģa un cik daudz mēs zaudējām! Cik daudz naudas un suņu uzpurņu! Ar to varētu nopirkt visus jūsu laukus. Kā atlīdzību mēs prasām šo mulķa ganu, kas savas kazas laikam jūrā gana.

XVI

Tādu apvainošanas runu turēja mētimnieši. Pēc pārciestiem sitieniem Dafnis nejutās visai labi. Bet, Chloju ieraudzījis, viņš visu aizmirs un sacīja:

— Es savas kazas ganu labi, kā pienākas. Vai kāds no kaimiņiem ir žēlojies, ka manas kazas tam dārzu izpostījušas un kaut vienu vīnogulāju apgrauzušas? Bet šie jaunekļi tiešām ir muļķa medinieki un viņu suņi ir slikti mācīti, jo tie skraida visur un rej bez kādas vajadzības; kā vilki viņi izbiedēja manas kazas un no kalniem un lejām satrenca pie jūras. Jūs sakāt: pārgrauca klūgas. Tiesa! Bet uz plikās smilts viņām nebija ne zāles, ne zaļuma, nedz arī asniņa ko ēst. Vējš kuģi aizdzinis jūrā? Tad jau vainīgi ir vējš un jūra, bet ne manas kazas. Uz kuģa bija drēbes un nauda? Bet kurš ticēs, ka kuģis, kas pildīts dārgām mantām, ir bijis piesiets ar kārklū klūgām!

XVII

To teicis, Dafnis sāka raudāt un ar savām asarām ieguva laucinieku līdzjutību. Filēts kā starpnieks zvērēja pie Pana un Nimfām, ka ne Dafnis, nedz viņa kazas nav vainīgi; bet vienīgi jūra un vējš, par kuņiem ir cits sōģis. Mētimniešus nepārliecināja Filēta spriedums. Dusmu pārņemti, viņi alkal satvēra Dafni un mēģināja tam saistīt rokas. Bet laucinieki to nevarēja paciest; kā ķercošs kovārņu un strazdu bars viņi uzbruka mētimniešiem. Vienā mirklī viņi izrāva Dafni no mētimniešu nagiem un, jau ar viņu kopā, ar nūju palīdzību drīz vien piespieda mētimniešus bēgt, un nepiestāja, līdz tos aizdzina pāri kalniem līdz savām robežām.

XVIII

Kamēr iedzīvotāji turpināja vajāt mētimniešus, Chloja visā klusībā ved Dafni pie Nimfām un nomazgā no sejas tam asinis un sasisto degunu; izņem no somas riku sacietējušas maizes ar siera gabalu un dod viņam to ēst. Tā visvairāk Dafni spēcinajusi, viņa tam deva skūpstu uz pašām lūpām.

XIX

Tādas bija briesmas, no kurām Dafni glāba. Ar to vēl viss nebeidzās, jo mētimnieši, nevis uz kuģa, bet kājām ar pūlēm mājās pārnākuši, ar zilumiem izprieču vietā, sasauca tautas sapulci un griezās pie pilsoņiem kā lūdzēji pēc taisnības un atriebības. Viņi neteica neviena vārda patiesības, jo bijās no izsmiekla, ka gani tos varējuši piekaut, bet sameloja, ka mitilenieši tiem atņēmuši kuģi un aplaupījuši viņus kā ienaidnieki kara laikā. Pēc brūcēm mētimnieši pārliecinājās, ka viņi nemelo, un nosprieduši, ka jaunekļus no labākām ģimenēm vajaga atriebt, tūdaļ nolēma uzsākt bez iepriekšējas pieteikšanas kara gājienu pret mitileniešiem un pavēlēja kara vadonim nolaist jūrā desmit kuģu, lai izpostītu viņu piekrasti, jo tuvojās ziema un tādēļ lielāku skaitu kuģu jūrai nevarēja uzticēt.

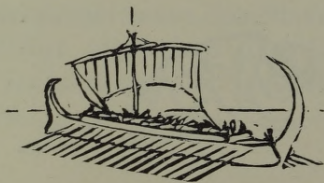

Tūliņ otrā rītā kareivji ķērās pie irkļiem un brauca uz mitileniešu jūras piekrasti. Te viņi pielaupīja daudz lopu, labības un vīna, jo ražas ievākšana bija tikko pabeigta; viņi aizveda arī ne mazumu cilvēku, kuņģi vēl strādāja laukā; viņi uzbruka arī tam apvidum, kur dzīvoja Dafnis un Chloja un, negaidot malā izkāpuši, laupīja visu, kas bija pa kājām. Dafnis tanī mirklī neganīja kazas, viņš bija aizgājis mežā jaunās atvases griezt kazlēnu ziemas barībai. Iztālēm redzēdams, ka ienaidnieks izkāpj malā, viņš paslēpās veca ozola dobumā. Chloja bija ganībās; ienaidnieku vajāta, viņa atskrēja pie Nīmfām un lūdza, lai dieves viņu un avis pasargātu no laupītājiem. Bet veltīgi. Visādi izņirgājušies par dievu tēliem, mētimnieši aizdzina abus ganāmpulkus un viņu pašu aizveda, sitot ar žagariem kā avi vai kazu.

XXI

Jau kuģus piepildījuši ar visādu laupījumu, ienaidnieku un ziemas bīdāmiem, mētimnieši nolēma ilgāk nebraukt un devās ceļā uz māju. Viņi izbrauca jūrā ar grūtībām airejot, jo nebija vēja. Bet Dafnis, kad klusums iestājās, iznācis klajumā, kur viņi parasti ganija, neredzēja kazu, neatrada avju un neuzgāja Chlojas. Visur bija tukšums; tā fleita, kuŗu parasti spēlēja Chloja, bij salauzta. Viņš skaļi iekliedzās un, žēli vaimanādams, skrēja gan pie ozola, kur viņi vienmēr sēdēja, gan uz jūras krastu, lai vēl Chloju ieraudzītu, gan atkal pie Nimfu tēliem, pie kuŗiem Chloja meklēja patvērumu no saviem vajātājiem. Te viņš arī nokrita zemē un apvainoja Nimfas nodevībā:

„— Jūsu altāriem ir atrauta Chloja, un jūs to redzējāt un pacietāt? Viņa pina jums vainagus, viņa, kas nesa jums pirmpienu; viņa, kuņas ziedotā fleita šeit karājas! Vilks man nav pat ne kazas nolaupījis, bet ienaidnieki uzreiz — ganāmpulku un gani, manu mīlo draugu! Viņi tagad dīrās kazas un kaus avis! Bet Chloja tagad dzīvos pilsētā! Ar kādām acīm es lai eju bez kazām, bez Chlojas pie tēva un mātes? Vai lai viņi mani liek par rokas puisi, jo man vairs nav ko ganīt? Es gulēšu te un gaidīšu nāvi vai citu ienaidnieku. Chloja, vai tu arī ciet? Vai tu vēl atceries klajumus, Nimfas un mani? Jeb tavā nelaimē tevi mierina avis un kazas, kuņas ir kopā ar tevi sagūstītas?“

Tā runāja Dafnis. Raudot un vaimanājot viņu pārņēma dziļš miegs, un sapnī pie viņa nāca Nimfas, trīs lielas un daiļas sievas, puskailas, basām kājām un vaļējiem matiem, līdzīgas svētnīcas tēliem. Sākumā viņas it kā klusēdamas nožēloja Dafni, un tad vecākā mierinādama viņam teica:

„— Dafni, nepārmet mums. Mēs vairāk rūpējamies par Chloju nekā tu. Mēs iežēlojamies par viņu, kad tā bija bērns, un šajā alā izliktu uzturējām. Viņai nav nekā kopēja ar laukiem un Drianta avīm. Bet mums viss ir jau pārdomāts par viņu, jo neaizvedīs to uz Mētimnu par verdzeni, nekļūs viņa par kara laupījumu. To Panu, kuŗš ir zem piniņas un kuŗam jūs ne vienreiz vēl neesat puķu vītnes ziedojuši, — mēs lūdzām, lai viņš palīdz Chlojai. Jo kuŗot viņš prot labāki par mums, un ne vienreiz vien viņš ir pametis lauku klusumu, lai dotos cīņā. Pans dodas ceļā kā briesmīgs ienaidnieks pret mētimniešiem. Neskumsti, celies, ej un parādies Lamonam un Mirtalai, jo arī viņi guļ pie zemes, domādami, ka arī tu esi no-laupīts. Ritā Chloja atgriezīsies pie tevis ar kazām un avīm. Un atkal jūs kopā ganīsiet, kopā stabulēsiet. Par citu gādās jums Erots.“

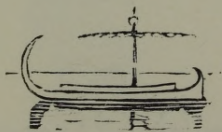

XXIV

To redzējis un dzirdējis, Dafnis atmodās no miega. Ar asaru pilnām acīm no skumjām un prieka, viņš pielūdza Nīmfu tēlus un svēti solījās, ja Chloja izglābsies, upurēt tām labāko kazu. Tad viņš skrēja uz piniņu, zem kuņas stāvēja ragainā āžkāja Pana tēls, ar fleitu vienā rokā un ar otru satvēris lēcošu āzi, un arī viņu lūdza par Chloju, solidamies upurēt āzi. Tikko saulei rietot beidzis savu lūgšanu un rimis raudāt, viņš, sagrieztās atvases paņēmis, atgriezās mājā. Tur viņa pārnākšana Lamonam bēdas izkļaidēja un darīja lielu prieku. Drusku ieēdis, viņš gāja gulēt, bet arī miegā tas vēl raudāja. Viņš lūdza, lai Nīmfas sapnī redzētu, un ilgojās pēc rīta, kad Chloja atgriezīsies, kā Nīmfas to bija solījušas. Šī nakts viņam šķita garākā no visām. Bet uz kuģa pa to laiku notika sekojošais.

Apmēram desmit stadiju nobraucis, mētimniešu kara virsnieks nolēma dot atpūtu saviem kareivjiem, kas bija noguruši uzbrukumā. Ieraudzījis jūrā klintis, kuŗu pusapaļā līkumā bija mierīgāks ūdens kā ostā, viņš pavēlēja izmest enkurus, lai jūrmalas iedzīvotāji nevarētu kuģiem uzbrukt; tad viņš ļāva mētimniešiem brīvi mierā paliksmot. Pateicoties laupījumam, viņiem visa bija pārpilnībā, kādēļ tie sāka dzert, līksmot un uzvaru svinēt. Bet ap to laiku, kad izbeidzās diena un nakts pārtrauca dzīres, — piepeši visa zeme šķita degam ugunīs un iztālēm virs ūdens varēja dzirdēt aiŗu troksni, it kā milzu flote tuvotos. Daži sāka saukt virsnieku, traukt pie ieročiem, cits citu aicināja kopā. Citi likās būt ievainoti, citi atkal krita kā nokauti. Viss izskatījās kā jūras kaujā, kaut ienaidnieku nebija.

Pēc šādas nemierā pavadītas nakts viņiem ausa vēl daudz briesmīgāka diena. Ap Dafnim piederošo āžu un kazu ragiem bija efeju stīgas ar visiem ogu čemiem, bet Chlojas auni un avis gaudoja kā vilki. Viņai pašai galvā bija redzams piniju vainadziņš. Arī jūrā notika daudzi brīnumi: enkuri, kuņģus viņi gribēja ievilkēt, necēlās no dziļuma. Kad laida ūdenī airus, lai irtos, — tie salūza. Delfini lēca no vilņiem un ar astēm daudzīja kuģu sānus, tos satricinādami. No augstās klints šķotnes bija dzirdamas arī fleitas skaņas. Tās nebija tiksmas fleitas skaņas, bet drāsmīgas klausītājiem, kā kara taures grāvieni. Visus pārņēma izbailes; viņi skrāidāja, tvēra ieročus un prasīja pēc nezināmā ienaidnieka, vai atkal lūdza, lai nākt nakts, cerēdami tad mieru rast. Tie, kuņģu prāts nebija aptumšots, saprata, ka visi šie brīnumi nāk no Pana. Bet neviens nevarēja iedomāties Pana dusmu cēloni, jo nekas Panam veltītais nebija laupīts. Beidzot, ap pusdienu, kad kara virsnieks iemīga dīvaini neparastā miegā, pats Pans nāca pie viņa un sacīja:

XXVII

„O svētumu gānītāji, jūs, nelietīgākie starp cilvēkiem! Ko savā trakumā esat iedrošinājušies? Jūs kaŗu nesat man mīlajos laukos, aizdenat vēršu pulkus un avju barus, par kuŗiem es gādāju; jūs atrāvāt no altāriem meiteni, par kuŗu Erots grib teiku sacīt, nebīdamies ne Nimfu skatienu, nedz manis — Pana! Bet Mētimnu jums neredzēt ar šo laupījumu; jums neizbēgt no manas stabules, kas šausmas dveš uz jums. Jūs nogremdējis, es atdošu jūsu miesas zivīm par barību, ja jūs tūdaļ neatdosiet Nimfām Chloju un viņas avju un kazu pulkus. Celies un aizved malā jaunavu ar visu, kā es sacīju. Tad es būšu vadonis jums ceļā un Chlojai — atpakaļ nākot.“

XXVIII

Pavisam uztraukts, Briaksids, — tā sauca kaņa virsnieku, — pēkšņi atmodās un, sasaucis visu kuģu priekšniekus, pavēlēja starp gūstekņiem uzmeklēt Chloju. Viņi to drīz arī atrada un veda pie virsnieka, jo tā sēdēja ar piniņu zariem vainagota. Pēc šīs zīmes noskārzdams, ka sapnis zīmējas uz viņu, tas ar savu kuģi izveda to malā. Tikko viņa kāpa uz zemes, no augstās klints šķotnes atkal plūda fleitas skaņas. Tikai tagad vairs tās nebija naidīgas un briesmīgas, bet gan kā lauku dziesmiņa, ar kādu ganāmpulkus ganos ved. Un arī avis tūliņ kārtīgi kāpa pa trepju kāpšļiem krastā, un kazas vēl vieglāki, kā jau pieradušas pa kalniem kāpelēt.

XXIX

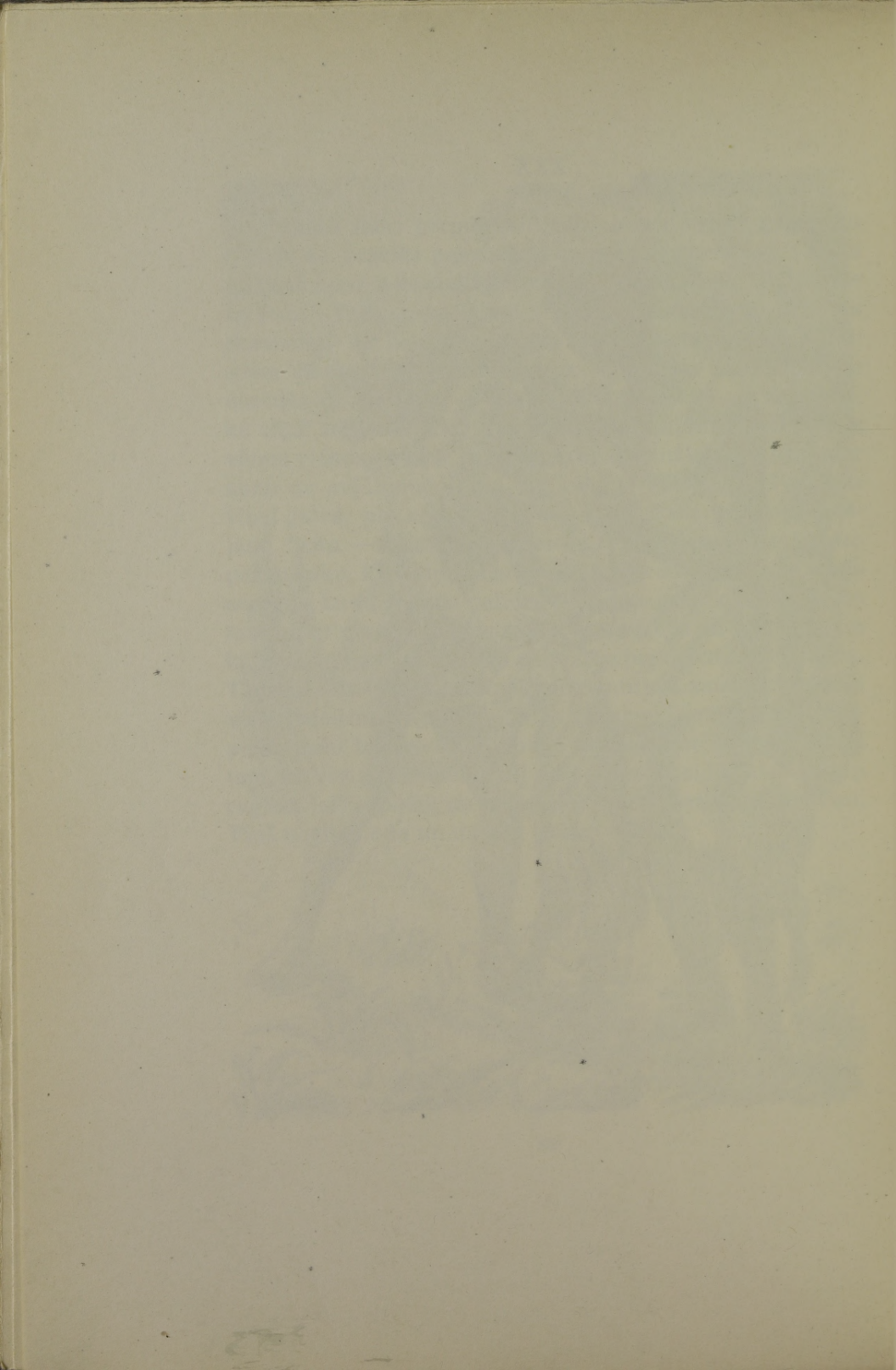
Kā koris ganāmpulks apstāja Chloju un, blēdams un lēkādams, izteica tai savu prieku. Bet citu ganu lopi, — kazas, avis un vērši, — mierīgi palika uz kuģa, it kā viņi nesaprastu fleitas aicinājumu. Kamēr visi brīnīdamies slavēja Panu, vēl lielāki brīnumi notika uz jūras un sauszemes: mētimniešu kuģi sakustējās un sāka irties uz priekšu, iekāms enkuri vēl nebija ievilkti; delfins peldēja virsnieka kuģim pa priekšu, lēkādams pa viļņiem. Bet ganāmpulkus veda vissaldākā fleitas skaņa, kaut stabulētājs bija neredzams. Tā avis un kazas, zāli plūkdamas, virzījās uz priekšu, skaņu apmulsinātas.

Pienāca laiks pēcpusdienā laist lopus otrreiz ganos, un Dafnis no augstās pakalnes, kur var tāli pārredzēt, Chloju un ganāmpulku ieraudzījis, skaļā balsī iekliedzās: „O, Nimfas un Pan!“ Viņš noskrēja lejā un bez samaņas krita Chlojas skavienos. Ar lielām pūlēm no Chlojas glāstiem un skūpstiem atkal nācis pie samaņas, viņš gāja uz veco ozolu un nosēdās uz stumbra — savā parastajā vietā, un iztaujāja, kā viņai izdevies izbēgt no tik daudz ienaidniekiem. Chloja viņam visu izstāstīja: par efejām ap āžu un kazu ragiem, par aunu un avju gaudošānu, par piniņu vainagu, kurš uzzēlis viņai galvā, par uguni uz zemes un troksni jūrā, par divējādo fleitu — naidīgo un mierīgo, par nakts šausmām un par muziku, kas, viņai ceļa nezinot, to vadījusi. Tad Dafnis sapratis, ka tā ir Pana palīdzība un viss ir noticis kā Nimfas tam sapnī vēstīja, arī izstāstīja, ko redzējis un dzirdējis, un kā viņš no nāves ar Nimfu palīdzību pie dzīvības atgriezies. Tad viņš sūta Chloju, lai atnāk ar Driantu un Lamonu un sataisa visu ziedošanai vajadzīgo. Pats viņš izmeklēja no visa ganāmpulka pašu labāko kazu, apvija tai ragus ar efejām, līdzīgi tam, kā viss ganāmpulks bij parādījies ienaidniekiem, starp ragiem ielēja pienu un tad ziedoja kazu par godu Nimfām. Viņš novilka ādu un dāvāja to dieviem.

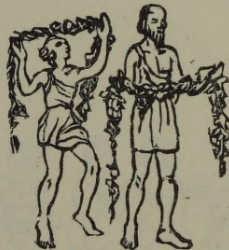

Kad Chloja ar mājiniekiem atnāca, Dafnis sakūra uguni, no gaļas daļu izvārīja, daļu izcepa, pirmos gabalus dāvāja Nimfām un izlēja viņām par godu kausu salda vīna; no mīkstām lapām viņš taisīja paklāju azaidam. Un visi sēdās, lai ēstu, dzertu un līksmotos. Arī ganāmpulkus viņš uzmanīja, lai vilks uzbrūkot nepadara kādu nelaimi. Viņi nodziedāja arī Nimfām senlaiku ganu sacerētas slavas dziesmas. Bet kad uznāca nakts, viņi apgūlās zem klajas debess un otrā rītā slavēja Panu. Ar piniju zariem vainagojuši ganāmpulka barvedi — āzi, viņi to veda zem pinijas. Te viņi slavēja dievu un ziedoja āzi; nokāva to, uzkāra un nodirāja ādu. Izvārījuši un cepuši gaļu, viņi apmetās tuvumā — pļavas vidū uz lapām. Bet āža ādu ar visiem ragiem — ganu upuri ganu dievam — uzkāra pinijas zaros pie Pana tēla. Tad viņi dāvāja Panam pirmos gaļas gabalus un izlēja par godu lielu vīna kausu. Chloja dziedāja, un Dafnis stabulēja.

Kad viņi atlaidušies dzīvoja un liksmoja, nejauši pienāca vēršu gans Filēts. Viņš bij atnesis Panam puķu vītnes un tikko plūktus vīna ķekarus vēl kopā ar lapām un stīgām. Tam sekoja jaunākais no viņa dēliem, Tītirs, gaišmatis zēns ar zilām acīm. Sārti balts bija zēns un jautrs, viņš gāja viegli lēkādams kā kazlēns. Dejojot viņi kopīgi vainagoja Panu un vīna ķekarus pakāra pinijas zaros; tad nosēdināja viesus sev tuvumā un dzīvoja. Kad vecie, kā parasts, no vīna iekaisa, viņiem bij daudz ko stāstīt un pārrunāt: kā jauni būdami gani bijuši un kā daudzkārt glābušies no jūras laupītāju uzbrukumiem. Viens lielījās, ka vilku nositis, otrs, — ka tikai Pans labāki par viņu stabulējot, ar šo mākslu bij Filētam ko lepoties.

XXXIII

Tad Dafnis un Chloja sāka visādi vēršu ganu lūgt arī viņiem parādīt savu mākslu un nospēlēt dziesmu par godu dievam, kam fleita mīļa. Filēts gan žēlojās, ka vecums neļaujot tik stipri pūst, bet tomēr beidzot piekrita un ņēma Dafņa fleitu. Taču jauneklā fleita bij par mazu tādām meistaram. Tad Filēts sūta Titiru pēc savas fleitas uz māju, līdz kuŗai desmit stadijas. Zēns nometa virsdrēbes un aizskrēja kā jauns briedis. Bet Lamons apsoliņās tikmēr izstāstīt fleitas teiku, kuŗu viņš dzirdējis no siciliešu gana, kam par šo stāstu atdevis fleitu un vienu āzi.

XXXIV

„Kādreiz stabule, saukta Siringa, ir bijusi ne stabule, bet skaista jaunava ar daiļskanīgu balsi. Viņa ganīja kazas, rotaļājās ar Nimfām un dziedāja tikpat saldi kā tagad. Un kamēr viņa ganīja kazas, dziedāja un dejoja, pienāca Pans un gribēja viņu iegūt, solīdamies, ka visām kazām tad būs dvīņi. Bet viņa tik pasmējās par tā milu un atbildēja, ka viņa negribot ļauties milēt tādām, kas nav ne āzis, nedz cilvēks. Tad Pans to gribēja notvert un ar varu iegūt, bet viņa aizbēga no Pana un tā patvarīgiem skavieniem. No bēgšanas nogurusi, viņa paslēpās niedrās, purvā nozudama. Pans dusmās nogriež visas niedras, bet, meitenes viņās neatradis, saprot, kas noticis, un izdomā fleitu, ar vasku salīpinot nevienādus niedras posmus, kā nevienādas mīlas zīmogu. Un tā kādreiz skaistā jaunava ir tagad daiļskanīgā Siringa.“

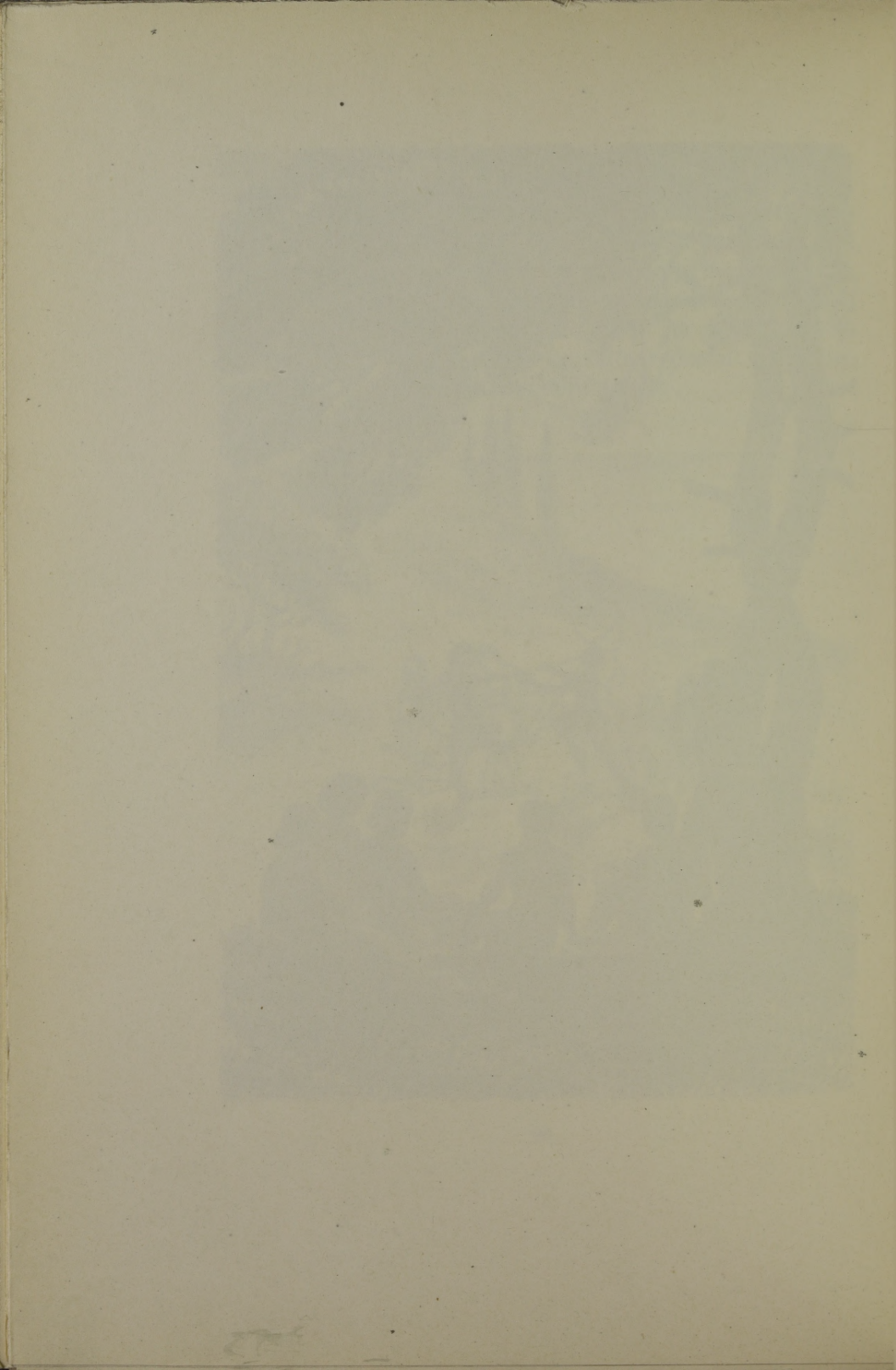
Kad tikko Lamons nobeidza savu stāstu, Filēts to uzteica, jo šī teika esot jaukāka par katru dziesmu. Pa tam arī Tītirs bija klāt ar fleitu. Tā bija liela, no resnām niedrām, vaska vietā ar varu salieta. Šķita, ka tā ir tā pati pirmā fleita, kuŗu Pans iztaisījis. Filēts piecēlās un, nosēdies taisni, izmēģinā a fleitu; pārliecinājies, ka tā kārtībā, viņš sāka pūst ar jauneklja sparū un sajūsmu. Šķita, ka taures skanētu, tādas skaņas viņš izbūra no fleitas. Tad, mazinādams sparū, viņš pārgāja uz klusākām un saldākām dziesmām, izrādīdams viņiem visus savas dziļās mākslas paņēmienu. Viņš spēlēja vēršu pulka dziesmas, kazu dziesmas un mīļās avju dziesmiņas; avīm — maigas, vēršiem — spēcīgas, kazām — asas; ar vārdu, — visas fleitas apvienojās vienā.

Visi guļot klausījās, muzikas aizgrābtī. Tad Driants, piecēlies, lūdza uzspēlēt dionisisko dziesmu un pats sāka diet vīndaru deju. Viņš savā dejā iztēloja, kā rauj vīnogu ķekarus, tad — kā nes grozā uz spiestuvēm, kā izspiež sulu, kā salej mucās un kā pēc tam dzer saldu vīnu. Tik pilnīgi viņš to attēloja un ar tādu mākslu, ka šķita redzami vīnakalns, spiestuves, mucas un Driants vīnu dzerot.

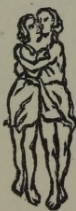

XXXVII

Beidzot vecis, par deju slavēts, apskāva Dafni un Chloju. Tie abi tūdaļ piecēlās un sāka dejā tēlot Lamona teiku. Dafnis bij Pans, Chloja — Siringa. Viņš kaisli lūdza to, viņa smaidīdama atraidīja tā mīlu; viņš dzinās tai pakal, uz pirkstu galiem skrejot imitēdams Panu. Beidzot Chloja izlikās nogurusi no skriešanas un paslēpās mežā kā purvā. Dafnis ņēma vēršu gana lielo fleitu un skumji stabulēja, kā mīlā nopūzdamies. Tad viņš spēlēja kaislu dziesmu, lai viņu aizkustinātu. Beidzot viņš spēlēja aicinošu dziesmu, it kā to meklēdams. Filēts, aizgrābts un pārsteigts, piecēlās, apskāva viņu un noskūpstīja. Tad viņš atdeva Dafnim savu fleitu un lūdza dievus, lai arī Dafnis to atstātu tikpat cienīgam pēctecim. Dafnis upurēja Panam savu agrāko mazo fleitu un apskāva Chloju tik cieši, it kā viņa tiešām no bēgšanas atgrieztos. Un tad stabulēdams viņš dzina savu ganāmpulku mājup.

XXXVIII

Tuvojās nakts, kādēļ arī Chloja ar tās pašas stabules skaņām dzina savas avis mājā. Avis gāja kopā ar kazām. Chloja blakus Dafnim, un viņš varēja brīvi nakts tumsā to skūpstīt. Viņi abi nosolījās rītā dzīt agri ganos, ko arī izdarīja. Tikko gaisma ausa, viņi jau bija laukā. Papriekšu apsveikuši Nimfas, tad Panu, tie nosēdās zem ozola un stabulēja. Tad sāka skūpstīt viens otru, apskāvās un nogulās zemē, bet vairāk arī nekā nedarīja. Kad piecēlās, tad ēda un dzēra vīnu, sajauktu ar pienu.

XXXIX

No visa tā iekaisuši un drošāki kļuvuši, tie iesāka mīlas strīdīgus un pamazām nonāca līdz savstarpējās uzticības zvērestiem. Tad Dafnis piegāja pie piniņas un piesauca Panu, ka viņš viens bez Chlojas nevienas dienas nedzīvos. Bet Chloja Nimfu alā Dafnim zvērēja pie dieviem, ka viņa dzīvos un mirs tikai kopā ar Dafni. Tiešām, tik nevainīga un vienkārša bija Chloja, ka, no alas iznākusi, viņa gribēja vēl reiz dzirdēt Dafņa zvērestu.

„— Dafni, — viņa runāja, — Pans ir kaislīgs un nepastāvīgs Dievs; viņš mīlēja Peitoju, mīlēja Siringu, viņš nebeidz uzņākties mežu driadēm un nedod miera lauku Nimfām — ganāmpulku sargātājām. Ja tu aizmirsīsi zvērestu, viņš aizmirsīs tevi sodīt, kaut arī tev būtu vairāk mīļāko kā stabulei posmu. Bet tu zvēri man pie šī ganāmpulka, zvēri pie kazas, kas tevi zīdīja, ka tu neatstāsi Chloju, kamēr viņa tev būs uzticīga; bet ja viņa lauž tev un Nimfām doto zvērestu, tad bēdz no tās, ienīsti un nosit viņu kā vilku!“

Dafnim patika Chlojas šaubas: ganāmpulka vidū stājās, viņš lika vienu roku uz āža, otru uz kazas un zvērēja mīlēt Chloju, kamēr viņa to mīlēs; bet ja viņa kādreiz kļūtu neuzticīga, — nosist pats sevi, bet ne viņu. Chloja vairs nešaubījās un kļuva līksma kā bērns un kā gane, kas avis un kazas tur par ganu dieviem.

TREŠĀ GRĀMATA

I

Kad mitilēnieši izdzirda par ienaidnieka desmit kuģu iebrukumu, kad no ciematiem ienākuši daži iedzīvotāji sāka vēstīt par laupīšanām, — viņi nolēma uzskatīt par nepieļaujamu mētimniešu pārdrošību un pašiem, cik ātri vien iespējams, celt ieročus pret viņiem. Un salasījuši trīs tūkstoši ar vairogiem bruņotu vīru un pieci simti jātnieku, viņi tos izsūtīja Hipasa vadībā pa zemesceļu, bīdamies no jūras ziemas laikā.

II

Hipass, pāriedams uzbrukumā, mētimniešu zemi nepostīja, nelaupīja ganāmpulkus un labību ganiem un zemkopjiem, pārliecināts, ka laupīšana ir laupītāju, bet ne kara vadoņu darbs. Bet viņš steidzās ātri uz pašu pilsētu, lai uzbruktu tai, kamēr vārti ir neapsargāti. Taču vēl vairāk kā simtu stadiju atstatumā no Mētimnas ieradās sūtnis lūgt pamieru. No gūstekņiem mētimnieši izzinājuši, ka Mitilenes pilsoņi nekā nezina par notikušo, ka visu darijuši gani un zemnieki sadursmē ar jaunekļiem, nožēloja, ka bijuši mazāk uzmanīgi nekā sadusmoti pret kaimiņu pilsētu. Tagad viņi vēlejās mieru, atdodot visu laupījumu un atjaunojot līdzšinējās draudzīgās attiecības uz sauszemes un uz jūras. Hipass raidīja sūtni uz Mitileni, kaut gan viņam, kā ieceltam kara vadonim, bija dota neaprobežota vara. Pats viņš tanī pašā laikā apmetās nometnē desmit stadiju atstatumā no Mētimnas, gaidīdams ziņas no pilsētas. Pēc divām dienām atgriezās sūtnis ar pavēli pieņemt laupījumu un atgriezties mājup, neuzsākot kara darbus, jo mitilenieši, izvēloties starp karu un mieru, atzina mieru par izdevīgāku.

III

Mitilenes kaŗš ar Mētimnu, negaidot iesācies, tāpat izbeidzās. Bet ziema Dafnim un Chlojai bija rugtāka par kaŗu. Ar biezu kārtu pēkŗņi uzkritušais sniegs bija noslēdzis visus ceļus un iesprostojis visus zemniekus mājās. No kalniem skrēja straumes, uz ūdens bija ledus, bet koki bija kā izpūruŗi. Visa zeme slēpās zem balta palaga, tikai ŗur tur ap strautiem un avotiem neapklāta. Protams, ganāmpulkus neviens vairs ganos nedzina un arī pats pār sliexnsni neizgāja, bet ap lielu uguni rītos, kad gaiļi dzied, — vienŗ vērpa, otri auda, bet citi atkal gudroja putnu lamatas. Rūpes vairs bija tikai par vērŗiem, kuŗi ēda salmus no redelēm, par kazām un avīm, kuŗām bija lapas karklēs, un par cūkām, kuŗām silēs bija zemesriekŗti un ozolu zīles.

IV

Piespiesta mājas apkopšana bija tikama pārējiem ganiem un zemkopjiem. Viņi uz mazu laiku atpūtās no darbiem, ēda kā parasts un gulēja gaŗu miegu, tā ka viņiem ziema bija tikamāka nekā vasara, rudens un pat pavasaris. Bet Chloja un Dafnis, atminoties bijušos priekus, kas tagad bija tik mīļi, — skūpstus, skavienus un kopējos azaidus, — naktis pavadīja grūtā bezmiegā un gaidīja pavasari kā atdzimšanu no nāves. Viņiem sāpes darīja pieskaršanās kādai somai, no kuŗas viņi bija ēduši, vai ieraugot trauku, no kuŗa viņi kopā bij dzēruši, bet skumji pamestā fleita par mīlas velti bij tikusi. Viņi lūdza Nimfas un Panu darīt galu viņu ciešanām, atdot sauli viņiem un ganāmpulkiem. Līdz ar šīm lūgšanām viņi mēģināja izgudrot iemeslus, lai redzētos. Chlojai bija grūtāki ko izdomāt un izpalīdzēties, jo tā, kuŗa viņai bija mātes vietā, arvien bija kopā ar to: mācīja vilnu kārst, vērpt un atgādināja par precībām. Bet Dafnis, kas bija brīvāks un sapratīgāks, izdomāja sekojošu viltību, lai redzētu Chloju.

Drianta mājas priekšā pie pašas sienas auga divi lieli miršu koki un efeja. Abas mirtes bija tuvu kopā un efeja viņu vidū, izplezdama uz abām pusēm zarus kā vīnogājs, izveidoja ar savām lapām it kā ēnainu alu. Un lieli ogu ķekari kā vīnogas karājās zaros; šeit bija liels bars putnu, kuņģi ziemu citas barības neatrada, daudz melno un pelēko strazdu, baložu un visādu citu putnu, kas bija uz efejas ogām kāri. Ar šo putnu medībām kā iemeslu Dafnis nolēma nodarboties. Piepildījis somu ar medū saviļātiem miltiem, lai nebūtu šaubu par viņa nolūkiem, viņš ņēma līdz arī putnu līmi un slazdus. Kaut gan bija ko iet ne vairāk kā desmit stadijas, tomēr sniegs, kas vēl nebija sacietējis, ļoti apgrūtināja ceļu. Bet mīlestībai visi ceļi ir viegli: uguns, ūdens un arī Skitijas sniegi.

Teciņiem vien viņš nonāca līdz Drianta mājai; nokratījis sniegu no kājām, izlika lamatas un, ar limi nosmērējis garos zarus, apsēdās, ar uztraukumu gaidīdams putnus un Chloju. Putni nāca bariem, un viņš sagūstīja tik daudz, ka bija liels darbs tos salasīt, nosist un notīrīt. Bet no mājas neiznāca neviens: ne vīrietis, ne sieviete, nedz māju putns, jo visi palika iekšā un sēdēja pie pavarda. Dāfnis pavisam nezināja ko iesākt, ka nelaimīgā uz putniem nākšana nav izdevusies; viņš neuzdrošinājās arī durvis atvērt, jo nebija ko teikt. Viņš minēja pie sevis, ko gan sacīt tādu piederīgāku:

— Es nācu pēc uguns. — Bet vai kaimiņi man nebija tikai vienu stadiju tālu? — Maizi palūgt nācu. — Bet soma taču ir pilna ar pārtiku. — Mums aprūka vīna. — Bet priekš pāris dienām bija vīna spiešana. — Es bēgu no vilka. — Bet kur tad vilka pēdas? — Es nācu uz putnu medībām. — Kādēļ tad neej uz māju, medības beidzis? — Es gribu tikties ar Chloju. — Bet vai tad es drīkstu to teikt meitenes tēvam un mātei? — Vai neiet tik iekšā bez kāda iemesla? — Tas būs ļoti aizdomīgi. Pats labākais — aiziet un nekā nesacīt. Pavasarī atkal tikšos ar Chloju, jo liktenis man, kā liekas, ir nolīcis ar viņu šo ziemu nesatīkties.

Tā spriedelēdams un sen jau savācis medījumu, viņš grasījās aiziet, kad milas dievi par to apžēlojās. Un lūk kas notika.

VII

Driants ar mājniekiem sēdēja ap galdu. Gaļu sadalīja gabalos, maizi sagrieza, vīnu salēja kausos. Te viens no lopu suņiem, novērojis gadījumu, paķēra gaļas gabalu un izskrēja pa durvīm. Driants saniknots, — jo suns aiznesa taisni viņa daļu, — paķēra nūju un dzinās kā suns tam uz pēdām pakaļ. To vajādams un gar efejkrūmu skriedams, viņš ierauga Dafni ar mednieka somu plecos jau aizejot. Tūdaļ gaļu un suni aizmirsis, viņš uzsauca tam skaļā balsī: „Sveiks, dēls!“ apskāva, noskūpstīja un veda aiz rokas to iekšā. Dafnis un Chloja, viens otru ieraugot, tikko nepakrita aiz uztraukuma. Bet saņēmušies, lai kājās noturētos, tie sveicināja viens otru un apskāvās, un tas bija atbalsts, lai nekristu.

VIII

Necerot atradis gan skūpstus, gan Chloju, Dafnis nosēdās tuvāk pie pavarda un izlika galdā baložus un strazdus. Viņš izstāstīja, ka apnicis mājās sēdēt, ka nācis uz putnu medībām un kā tos gūstījis ar lamatām un līmi, izmantodams viņu kāri uz miršu un efeju ogām. Viņu uzteica un aicināja ēst, cik suns bija atstājis. Chlojai lika ieliet vīnu, un viņa ar prieku citus apkalpoja papriekšu, bet Dafni beidzamo. Viņa izlikās uz viņu dusmīga par to, ka tas atnācis un gribejis iet uz māju to neredzējis. Tomēr iepriekš viņa nogaršoja vīnu no kausa, pirms viņam to pasniedza. Un Dafnis, kaut gan bija izslāpis, dzēra lēniem malkiem, lai tā paldziņātu baudījumu.

IX

Galds drīz bija tukšs no gaļas un maizes. No galda nepieceļoties, visi viņu sāka iztaujāt par Mirtalu un Lamonu, sacīdami, ka tie ir laimīgi ar tādu atspaidu vecumā. Šīs uzslavas viņam bij tīkamas Chlojai dzirdot. Kad viņi to aizturēja, lai nākošajā dienā ziedotu Dionisam, — daudz netrūka, ka Dafnis viņus pašus Dionisa vietā nepielūdza. Viņš tūlīt ņēma no somas medū ceptos plāceņus un saķertos putnus un gatavoja vakariņas. Atkal uzstādīja vīna trauku, atkal uguns liesmoja un, tumsai uznākot, visi atkal sēdās pie galda un tikai pēc dziesmām un nostāstiem gāja gulēt, — Chloja ar māti, Driants kopā ar Dafni. Chlojai nekas nebija tik svarīgs, kā nākošajā ritā redzēt Dafni. Bet Dafnis sevi mierināja ar iedomu laimi, ka guļ kaut ar Chlojas tēvu blakus: viņš to žņaudza skavienos un bieži skūpstīja, miegā domādam, ka viņš to dara ar Chloju.

X

Kad uzausa diena, aukstums bij pieņēmijs un ārā salts vējš visu stindzināja. Piecēlušies, viņi ziedoja Dionisam gadu vecu āzi, sakūra lielu uguni un sāka gatavot dzīres. Kamēr Nape cepa maizi un Driants āzi, — Dafnis un Chloja atrada brīvu mirkli un gāja aiz vārtiem pie efejkrūma. Atkal izlikuši lamatas, viņi sasmērēja ar līmi zarus un noķēra lielu daudzumu putnu. Še bij arī izdevīgs laiks skūpstiem un mīļām valodām.

— Es tevis dēļ nācu, Chloja.

— Zinu, Dafni.

— Tevis dēļ es nogalinu tos nabaga strazdus. Bet vai es tev kas esmu? Neaizmirsti!

— Es neaizmirstu tevi, — zvēru pie Nimfām, kuŗas es piesaucu tajā alā, kurp mēs atgriezīsimies, tiklīdz nokusis sniegs...

— Bet tā ir tik daudz, Chloja, un man bail, ka es izkusīšu ātrāk kā sniegs...

— Stiprinies, Dafni! Saule ir silta.

— Kaut, Chloja, saule būtu tik karsta kā uguns, kas dedzina manu sirdi!

— Tu joko, mani apmānīdams.

— Nē, es tev zvēru pie kazām, kuŗas tu man liki piesaukt.

XI

Kā atbalss saucējam, tā Dafnim atbildēja Chloja, kad Nape viņus sauca. Viņi atgriezās ar vēl lielāku medījumu kā vakar. Sākuši ar vīna ziedojumu Dionisam, visi ēda, galvas vainagojuši ar efeju vainagiem, un kad pienāca laiks — visi slavēja Dionisu un nodziedāja Evoe himnu. Nape un Driants atlaida Dafni, piepildījuši viņa somu ar gaļu un maizi; viņi iedeva arī baložus un strazdus aiznest Lamonam un Mirtalai, sacīdami, ka viņi paši pieķers vēl diezgan putnu, ja pastāvēs ziema un efejā ogu ķekari. Viņš aizgāja, visus pēc kārtas skūpstījis, bet Chloju pēdējo, lai viņas skūpstis paliktu uz lūpām nesajaukts un tīrs. Dafnis atrada arī dažādus citus iemeslus apmeklēšanai, kādēļ arī ziema viņiem pagāja ne gluži bez mīlas.

XII

Pavasara sākumā, kad, sniegam kūstot, zeme atsvabinājās un zāle sāka zaļot, visi gani laida ganībās savus ganāmpulkus, bet par citiem agrāki — Chloja un Dafnis, kuŗi bija lielāka gana varā. Pirmie soļi viņiem bij uz Nimfu alu, tad pie Pana un piniņās, beidzot pie ozola, kur tie apsēdās uz viņa saknēm, pieskatīja ganāmpulkus un skūpstījās. Tad gāja raudzīt puķes, lai vītu vainagus dieviem. Bet puķes zefirs tikko dziedēja un saule sildot audzēja. Tak viņi jau atrada vijolītes, narcises, maijzvaniņus un citas pirmās pavasara dāvanas. Tad Chloja un Dafnis izslauca dažas kazas un avis, vainagoja dievu tēlus un upurēja tiem jauno pienu. Tad arī pirmās stabules atskanēja, kā lakstīgalas uz dziedāšanu izaicinot. Bet tās jau krūmos pamazām skandināja un atkal Itiju slavēja, kā pēc ilgās klusēšanas aizmirstās dziesmas atcerēdamās.

XIII

Šur tur avis blēja, šur tur jēri lēkāja vai, zem mātes noliekušies, zīda tām tesmeņus. Auni vajāja avis, kuņas apbērnojušās, un aplāja viens — vienu, otrs — otru. Ari āži dzenāja kazas, vēl kaislīgāk aplēkādami, un cīnījās viņu dēļ. Katram āzim bija savas sievas, un viņš tās sirdīgi sargāja, lai kāds slepus ar tām nemīlinās. Tādi skati pat večos atmodināja mīlas alkas, bet jaunie, dedzīgie un sen mīlas iztvikušie, visu dzirdot — kaisa, un redzot — tvīka, paši jau meklēdami ko vairāk kā skūpsti un apkampieni. Dafnis, kas pa ziemas vaļas un atpūtas laiku bij pieaudzis un kļuvis vīrišķīgāks, bija dedzīgs skūpstos un straujš apkampienos. Un visās lietās viņš bija kļuvis drošāks un uzņēmīgāks.

Viņš lūdza Chloju atļaut tam visu, ko vēlas, un gulēt ar viņu kailu kailai kopā ilgāk, nekā viņi to līdz šim darīja, jo tas taču vienīgais no Filēta ieteiktiem līdzekļiem, kuŗš nav izlietots, vienīgās zāles pret mīlu!

Kad viņa tam jautāja, kas var būt vēl vairāk kā skūpstīties, vienam otru apskaut un gulēt kopā, un ko viņš grib darīt, kad tie abi kaili gulēs blakus, — Dafnis atbildēja :

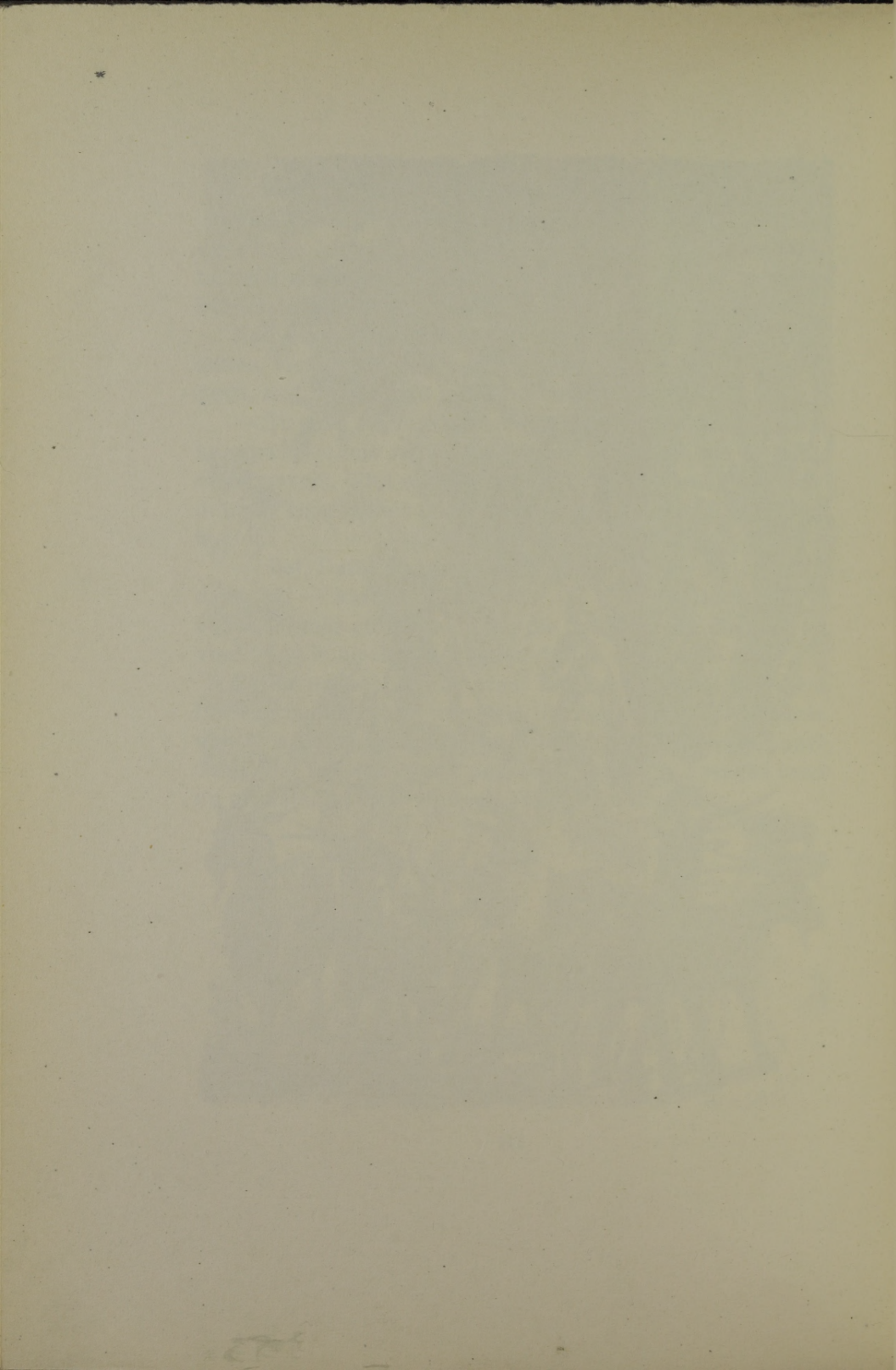
— To pašu, ko dara auni ar avīm, āži ar kazām. Tu redzi, ka viņas pēc tam nebēg no saviem mīļākiem, bet tie atkal viņas nevajā. Viņi mierīgi ganās, kā kopējo maigumu baudīdami. Taču laikam tanī ir tāda bauda, kas apmierina mīlas kveldi.

— Bet, Dafni, vai tu neredzi, ko auni dara avīm stāvēdami, āži — kazām, tās saturot? ... Viņi — uzlēcot, bet tu vēlies, lai mēs gulētu kopā, un pie tam vēl kaili: paraugi, cik viņu vilna ir biezāka par mūsu drēbju audumiem ...

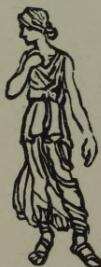
Dafnis noticeja, gulās viņai blakus un ilgu laiku gulēja. Bet viņš neprata darīt to, pēc kā tik degoši tvīka. Tad uzlēcis, viņš to uzcēla un uzkārās tai mugurā, kā āzim pakaļ darīdams. Bet tad, vēl vairāk noskumis, jauneklis nosēdās zemē un raudāja, ka mīlā viņš par āžiem nemākulīgāks.

Bij viņam kāds kaimiņš, zemkopis uz savas zemes, vārdā Chromijs, kam labākie gadi bija jau gaŗām. Tam sieva bij no pilsētas ņemta, jauna un skaista, daudz jaunāka par lauciniecēm. Tai vārds bija Likainiona. Viņa, redzot, ka Dafnis katru dienu dzen gaŗām kazas no rītiem ganībās un vakaros — no ganiem, gribēja iegūt to par savu glauduli, pielabinot ar dāvanām. Reiz viņa to sagaidīja un dāvāja tam fleitu, medus šūnas un briežādas mednieku somu. Tomēr teikt viņa neko neuzdrošinājās, nojauzdama tā mīlestību uz Chloju un novērojusi, ka Dafnis ganei nolemts. Protams, jau no viņu smaidiem un mājieniem tas bija noskārstams. Chromijam teikdama, ka ies uz kaimiņiem pie kādas dzemdētājas, viņa no paša rīta sekoja tiem uz pēdām un, krūmos slēpusies, lai neierauga, visu noklausījās, ko tie runāja, un noskatījās, ko tie darija. Nepalika apslēptas arī Dafņa asaras. Viņai kļuva žēl nabaga bērnu un, domādama, ka nu ir gadījums izdarīt divkāršu labumu, — viņiem un savas pašas iegribām par svētību, — viņa izgudroja sekojošu viltību.

XVI

Nakošā dienā, kā dzemdētāju apraudzīt aizejot, viņa nāca taisni uz to ozolu, kur sēdēja Dafnis un Chloja un, ar lielu mākslu izlikdamās apbēdināta, sacīja:

— Palīdzi man, Dafni, nelaimīgai! No manām zosīm, kuŗu bij divdesmit, vienu, to labāko, aiznesa ērglis. Bet nesamais ir smags, un viņš nevarēja uznest savā ligzdā augstā klints kraujā, kādēļ noslīdēja ar to meža biezoknī. Nimfu un Pana dēļ, dodies mežā iekšā, jo es viena baidos iet. Glāb manu zosi, lai skaits man nepaliek mazāks! Varbūt arī ērgli nosītīsi, un viņš jums vairs nelaupīs daudzus jērus un kazlēnus. Chloja tikmēr pieskatīs ganāmpulku, tavas kazas pazīst viņu, jo jūs kopā vienmēr ganāt.

XVII

Neko nedomādams par to, kas varētu būt, Dafnis cēlās un, paņēmis nūju, sekoja Likainionai. Viņa to veda pēc iespējas tālāk no Chlojas un, pašā biezoknī nonākot, nosēdināja pie strautiņa.

— Dafni, — viņa sacīja, — tu mīli Chloju. No Nimfām es to šo nakti dabūju zināt, sapnī viņas man tavas vakarējās asaras rādīja un vēlēja tev palīdzēt, izmācot mīlas mākslā. Tā ir ne skūpsti, ne skavieni un arī ne tas, ko dara auni un āži, bet citi glāsti, daudz saldāki par tiem, jo viņos ir ilgāks mīlas prieks. Un ja tu tikai gribi mazināt savas bēdas un atrast apmierinājumu priekā, kuŗu tu meklē, tad nāc un atdodies man kā liksmāis māceklis. Bet es, par prieku Nimfām, tev iemācīšu visu! —

XVIII

Dafnis nevarēja savaldīt savu prieku: kā laucinieks un gans, iemīlējies un jauns, viņš krita Likainionai pie kājām un lūdza, lai tā jo drīzāk to iemāca mīlas mākslā, lai viņš beidzot Chlojai varētu darīt to, ko vēlas. Un, it kā tas tiešām būtu liels noslēpums, viņš, iemācījies, apsolija tai gan kazlēnu, gan svaiga krējuma sierus, gan arī pašu kazu. Likainiona, redzēdama ganā daudz vairāk vientiesības nekā bija domājusi, sāka Dafni mācīt šādā kārtā: viņa lika tam sēsties tai tuvi tuvu un skūpstīt viņu ar daudziem skūpstiem, kā viņi to ar Chloju darījuši, skūpstot to apskaut un blakus gulties zemē. Bet, kad viņš sēdot apskāva to un nogulās blakus, tad, redzēdama, ka viņš diezgan sagatavots un kvēlo viss, viņa to no sāniem viegli pacēla un, pati apakšā gulusies, uz sen meklēto ceļu veda. Cits pārējais tad nebija vairs nekas svešs un grūts, jo pati daba mācīja to, kas vēl bija darāms.

XIX

Tikko mīlas mācība bija beigusies, Dafnis gana vientiesībā gribēja tūlīt skriet pie Chlojas un darīt viņai to, ko bija mācījies, kā bīdāmieš, lai vilcinoties tas neaizmirstas. Bet Likainiona viņu aizturēja un sacīja:

— Vēl tas tev, Dafni, jāzina: es esmu bijusi sieva, tādēļ man tas nebija grūti. Cits vīrietis pirms tevis man to iemācīja, kā algu saņēmis manu jaunavību. Bet Chloja, kas ar tevi stāsies šinī divkaujā, — kliegs un raudās, un asinīs peldēs kā nodurta. Tu tomēr no asinīm nebīsties, bet, pārliecinājies to, tu viņu atved šinī pašā vietā, lai neviens nedzird, ja viņa kliegtu, lai neviens neredz, ja viņa raudātu un, asiņota, mazgātos strautā. Neaizmirsti arī, ka es jau pirms Chlojas tevi esmu par vīru padarījusi.

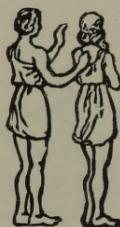
Beigusi savu pamācību, Likainiona gāja mežā uz otru pusi, kā vēl meklēdama savu zosi. Bet Dafnis, pārdomādams to, ko viņa tam sacījusi, juta, ka viņa pirmās dziņas gaist un viņš neiedrošinājas Chloju apgrūtināt vairāk kā tikai ar skavieniem un glāstiem. Viņš negribēja, lai tā kliegtu kā pret ienaidnieku, lai viņa raudātu kā sāpēs, un lai viņa asiņotu kā durta. Asinis viņu biedēja kā nemākuli mīlas lietās, un viņš domāja, ka tikai no ievainojumiem var asinis būt. Nolēmis arī turpmāk apmierināties ar parasto mīlināšanos, viņš, iznācis no meža un nonācis tai vietā, kur viņa sēdēja, vijoļišu vainadziņu vijot, stāstīja, ka zosi no ērgļa nagiem izrāvis, apskāva viņu un skūpstīja tā, kā Likainionu mīlas divkaujā, jo viņš zināja, ka tas nav bīstami. Viņa tam vainagu lika galvā, skūpstīja tā matu cirtas, un tās viņai šķita pārākas par vijolitēm. Tad, izņēmusi no somas žāvētas vīģes un vairākas maizītes, viņa tās deva tam ēst; viņam ēdot, tā ņēma no mutes un priecājās kā jauns putnēns.

Kamēr viņi ēda un vēl vairāk skūpstījās, parādījās zvejnieku laiva, kas brauca gar krastu, jo vēja nebija. Jūrā bija klusums, kādēļ vajadzēja irties ar airiem, un viņi citīgi airēja, jo veda uz pilsētu svaigas zivis kādam bagātņiekam. Kā jūrniekiem parasts, lai apmānītu nogurumu, viņi airēja un dziedāja. Viens viņu pavēlnieks dziedāja jūrnieku dziesmas, bet citi korī vienbalsīgi piebalsoja. Kamēr tie brauca atklātā jūrā, viņu balsis pazuda gaisa bezgalībā; bet kad apbrauca augstu krauju un iegriezās puseņēša veidīgā lēzenā līcī, viņu balsis kļuva dzirdamākas un īrēju dziesma skaidri atbalsoja krastā, jo lēzena bij pakalne klajuma malā un atbalss taurei līdzīgi atkārtoja atplūstošās skaņas. Skaidra bij irkļu šlakstēšana un tikama dzirdēt. Tikko balss no jūras aprima, — tūliņ arī krastā balss kļuva lēnāka.

Dafnis, kas ar to bija pazīstams, raudzījās tikai uz jūru un priecājās par laivu, kuŗa par putnu ātrāki gar krastu slīdēja, cenzdamies ielāgot kādu no dziesmām, lai to uz fleitas spēlētu. Bet Chloja, tagad pirmoreiz dzirdot tā saukto atbalsi, gan raudzījās uz jūru, kur īrēji dziedāja, gan atkal vērās uz mežu, lai saskatītu atbildētājus. Bet kad kraujā, līdz zvejnieki bija prom, viss atkal apklusā, viņa jautāja Dafnim, vai arī tur aiz raga ir jūra un cita laiva tur brauc, vai citi īrēji tur dzied to pašu dziesmu un vai visi reizē apklusuši? Liegi pasmaidījis un viņu vēl maigāki noskūpstījis, Dafnis tai galvā uzlika vijolišu vainadziņu un sāka stāstīt teiku par Atbalsi, kā atlīdzību par stāstīšanu prasīdams desmit skūpstu.

„Nimfu ir daudzas saimes, mīlā meitene, vienas — dārzos, otras — birzīs, trešās — laukos; visas daiļas, visas dziedātājas. Vienai no tām piedzima meita Echo, — mirstīga no nemirstīga tēva, bet daiļa no daiļas mātes. Nimfas viņu izaudzēja, Muzas to iemācīja stabulēt, spēlēt fleitu, liru, citaru un dziedāt dažādas dziesmas. Uzziedējusi par jaunavu, viņa rotaļājās ar Nimfām un dziedāja ar Muzām. Bet no vīriešiem, kā no dieviem, tā no cilvēkiem, viņa bēga, jo bija iemīlējusi jaunavību. Pans dusmojās uz to, apskaužot viņas dziedāšanu, un, skaistuli nedabūjis, sacēla trakumu avju un kazu ganos. Tie kā suņi un vilki to saplosīja un vēl muzikas pilnās miesas daļas izmētāja apkārtnē. Bet zeme uzņēma tās un glabāja Nimfām par patikšanu, uzglabāja viņas dziesmas, un Atbalss — Muzu apveltīta — vēl runā aizvien un atkārtoti visu, kā toreiz meitene; atkārtoti cilvēku un dievu balsis, stabules skaņas un plēsīgo zvēru rēkšanu. Viņa atbalso arī Panam, kad tas fleitu spēlē: viņš, to dzirdējis, lec, gūsta to pa kalniem, — ne vairs mīlas dzīts, bet tik — lai zinātu, kas ir tas skolnieks, kuŗš slēpjas.“

Pēc stāsta Chloja Dafnim deva ne tikai desmit, bet ļoti daudz skūpstu, un Atbalss atkārtoja katru viņa vārdu, apstiprinādama, ka viss teiktais ir patiesība.

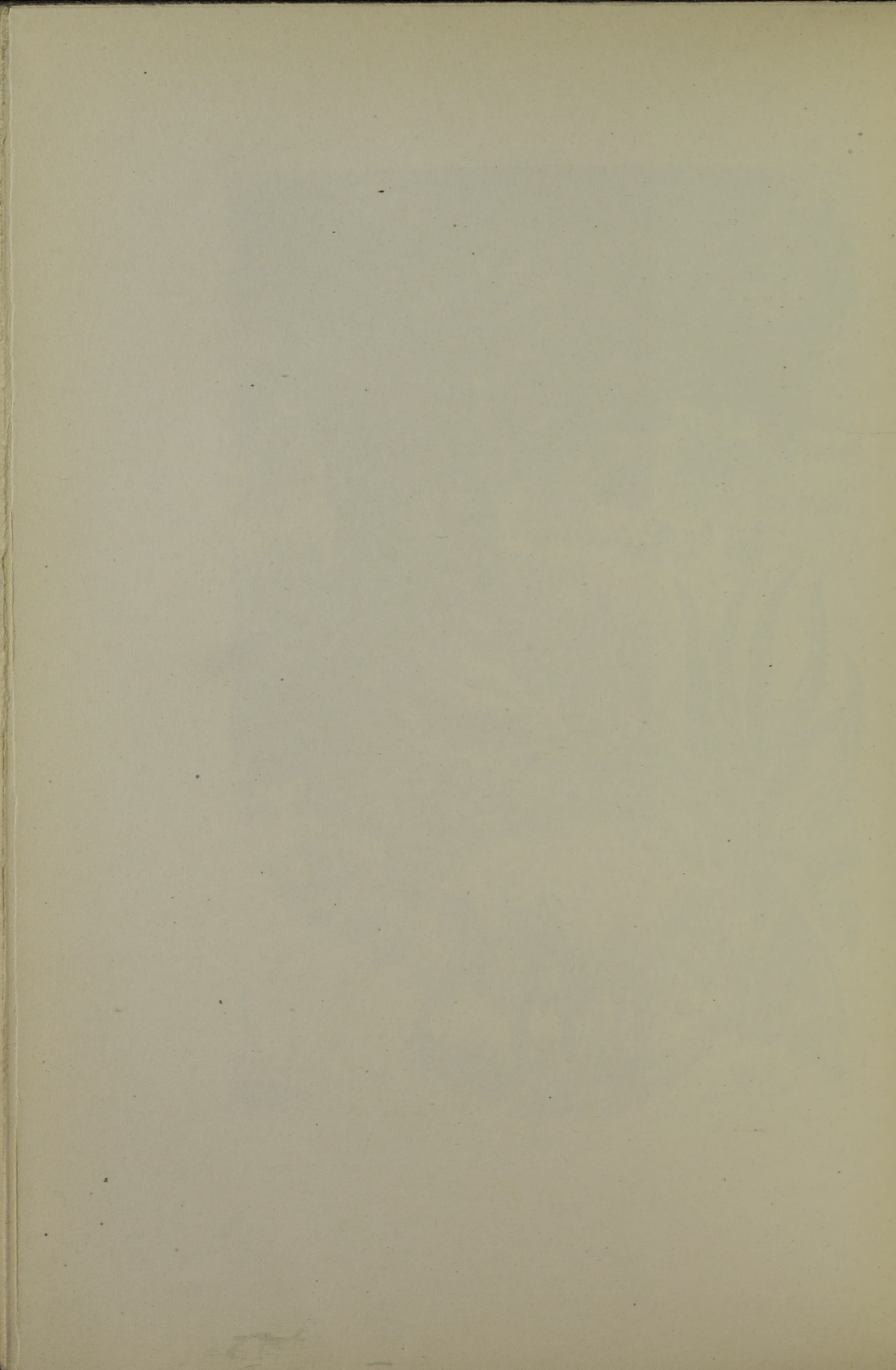

XXIV

Saule ar katru dienu kļuva karstāka, jo pavasaris beidzās un iesākās vasara. Atkal viņus sagaidīja jauni vasaras prieki. Viņš peldēja upēs, bet viņa mazgājās strautiņos. Viņš spēlēja fleitu, sacenzdamies ar piniņu šalkšanu, bet viņa, sacenzdamās ar lakstīgalām, trallināja. Viņi ķēra sienāžus, gūstīja pļāpīgās cikadas, plūca puķes, kratīja kokus un ēda jaunus augļus. Gulēja kaili kopā zem vienas āžādas, un Chloja viegli varēja kļūt par sievu, ja Dafni nebaidītu asinis. Bieži bīdamies, ka nevarēs pārspēt savas iegribas, viņš neļāva tai novilkt drēbes. Chloja brīnījās, bet kautrējās iztaujāt.

Šai vasarā Chlojai bij daudz precinieku. No visām ma-
lām nāca pie Drianta precībās. Daži nesa dāvanas, citi nesko-
pojās solījumiem, kādēļ Nape, daudz cerēdama, ieteica drīz
Chloju izdot pie vīra un neturēt mājā pieaugušu jaunavu,
kuŗa, ja ne šodien, tad rītu, ganos ejot, varēja atdot savu
jaunavību un kļūt sieva kādam ganam par āboliem vai rozēm.
Labāk padarīt par mājas saimnieci un arī pašiem saņemt
krietnas dāvanas mūsu īstajam dēlam (viņiem nesen bija pie-
dzimis dēls). Brīžiem Driants bija ar mieru piekāpties pret
šiem iegalvojumiem, jo tam piedāvāja lielākas dāvanas
nekā ganes tēvam pienāktos. Bet tad viņam ienāca prātā,
ka Chloja var būt vairāk nekā par sievu vienkāršam lauci-
niekam, un ja atradīsies viņas īstie tēvs un māte, tad tie pa-
darīs Driantu un visu viņa dzimtu par bagātniekiem. Tādēļ
viņš vilcinājās ar atbildi, atlikdams no dienas dienā, pa to
laiku saņemdams aizvien vairāk dāvanu. Chloja visu re-
dzēja un cieta, ilgi no Dafņa to slēpa, lai nesāpinātu viņu.
Beidzot, kad tas, mocīdamies nezināšanā, uzstājās neatlai-
dīgi, viņa izstāstīja visu, — cik daudz tai precinieku, cik
viņi bagāti, kādas ir sarunas, kā Nape steidzina kāzas un
kā Driants, nevienam neatteikdams, atliek tās līdz vīnogu ie-
vākšanai.

Šis stāsts Dafni satrakoja: viņš apsēdās un sāka raudāt, sacīdams, ka nómirs, ja Chloja vairs nenāks ganos, un nomirs ne tikai viņš, bet arī Chlojas avis. Tad viņš nomierinājās un, vīrišķību atguvis, sāka gudrot, vai nevarētu pārliecināt Driantu arī viņu uzskatīt par precinieku, cerēdams viegli pārspēt sāncenšus. Viens viņu baidīja: Lamons nebija bagāts. Tas drusku mazināja Dafņa cerības. Tomēr viņš nolēma precēt pēc Chlojas, un viņa tam piekrita. Lamonam jauneklīs tomēr neko neuzdrošinājās teikt, bet ar Mirtalu viņš bija drošāks un izstāstīja tai savu mīlu un arī nodomu par precībām. Naktī Mirtala to izstāstīja Lamonam, kuŗš šo runu uzņēma nelabvēlīgi un izrāja sievu, ka tā grib jaunekli apsievot ar ganu meiteni, lai gan pie Dafņa atrastās mantiņas tam pareģo lielu nākotni. Ja viņa vecāki atrastos, tie viņus — Lamonu un Mirtalu — atlaistu brīvus no verdzības un piešķirtu vairāk zemes. Mirtala bīdamās, ka mīlas noliegums Dafnim neliek zaudēt visas cerības un to nenoved pie pašnāvības, — citus atteikšanās iemeslus tam sacīja:

— Mans bērns, mēs esam nabagi, — tev vajaga sievas ar lielāku pūru: arī bagātnieki bagātas prec. Pierunā tu Chloju un viņa savu tēvu, ka tu negribi lielu pūru, bet viņu pašu. Viņa tevi mīl un par vīru labāk vēlas nabagu un skaidu, nekā bagātu mērkaķi.

XXVII

Mirtala bija pārlicināta, ka Driants nekādā ziņā tam nepiekritīs, ja viņam ir daudz labāki precinieki, un domāja, ka tai labi izdevies novērst precības. Dafnis nevarēja iebilst pret viņas vārdiem un, būdams mazvērtīgāks par citiem, darīja to, ko parasti dara nelaimīgi milētāji: raudāja un atkal sauca Nimfas palīgā, un viņas parādījās tam naktī guļot tādas pašas kā pirmo reizi. Atkal vecākā griezās pie viņa un sacīja:

— Chlojas precēšanos vada cits dievs, bet dāvanu tev dosim mēs un tā mīkstinās Driantu. Jauno mētimniešu kuģis, kuŗam kādreiz tavas kazas pārgrauza klūgas, visu dienu tālu no krasta šūpojās vēja dzīts jūrā. Bet naktī, kad ūdeņi bija savīļoti no jūras vēja, viņu pie klints raga izsvieda krastā. Pats viņš gāja bojā un arī daudz no lādiņa. Tikai maisiņu ar trīs tūkstoši drachmām vilņi izskaloja piekrastē, un tagad viņš guļ, jūras zāļu klāts, blakus beigtam delfinam, kādēļ neviens ceļa gājējs viņam nav tuvojies, trūdu smakas atbaidīts. Bet tu ej, piegājis — paņem un paņēmis — dod Lamonam. Tagad tev vajaga izlikties pārtikušam, bet vēlāk ar laiku tu būsi pat bagāts.

XXVIII

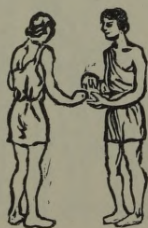
To teikušas, dieves nozuda kopā ar nakts tumsu. Dafnis, no rīta atmodies, liksms ar lielu skubu dzina kazu pulku ganībās; Chloju noskūpstījis un Nimfas pielūdzis, viņš gāja uz jūru, kā peldēties; viņš gāja pa smiltīm viņu slapinātā kras-tā meklēt savus trīs tūkstošus. Viņam ilgi nevajadzēja meklēt, jo izsviestā un pūstošā delfina smaka nāca pretī, un no smirdoņa kā ceļa rādītāja vadīdamies, viņš nāca tieši uz mērķi, un, izjaucis jūras zāles, uzgāja maku pilnu ar naudu. To paņēmis un paslēpis maisā, viņš negāja prom nepateicies Nimfām un jūrai, jo kaut gan viņš bija kazu gans, tomēr jūra tam jau šķita mīļāka par sauszemi un labvēlīga viņa laulībai ar Chloju.

Dabūjis trīs tūkstošus, viņš vairs nekavējās, uzskatīdams sevi par bagātāko ne tikai starp apkārtējiem lauciniekiem, bet starp visiem cilvēkiem, tūliņ dodas pie Chlojas, izstāsta sapni, parāda maku, lūdz pieskatīt kazas, un pats ātrā steigā dodas pie Drianta. To ar Napi atradis pie kulšanas, viņš droši iesāk sarunu par precēšanos:

— Dod man Chloju par sievu: es protu labi stabulēt, protu apgriezt vīnogulājus, stādīt kokus, protu arī art un vējā labību vētīt. Bet kā es protu ganīt, par to zina Chloja: piecdesmit kazas saņēmis, esmu viņu skaitu divkārtšojis, esmu izaudzinājis lielus un skaistus āžus, kaut agrāk mūsu kazas veda pie kaimiņu āžiem. Bez tam es esmu jauns un jums kaimiņš, pilnīgi nevainojams. Kaza mani ir zīdījusi un Chloju — avs. Bez visām šīm īpašībām, ar kuņģi esmu pārāks par citiem preciniekiem, es arī dāvanu ziņā viņiem pakaļ nepalikšu. Viņi dos kazas, avis, karnu vēršu pāri vai labības tik daudz, ka ne vīstas pabarot. Bet no manis tev būs šie trīs tūkstoši, tik lai to nezina neviens, pat Lamons — mans tēvs — ne.

Viņš atdeva tam naudu, to apskaudams un skūpstīdams.

Tie, pārsteigti no necerētas bagātības, uz vietas apsolīja dot viņam Chloju un pierunāt arī Lamonu. Nape ar Dafni, palikuši piedarbā, dzina vēršus ap kultuvi, kratīdami graudus no vārpām ar grābekļiem, bet Driants, paslēpis naudu lādē, kur glabājās Chlojas piemiņas lietas, steigšus devās pie Lamona un Mirtalas, lai sarunātu jaunavai ligavaini, kas nekad nebija parasts. Tos atradis mēriņot tikko vētītos miežus un noskumušus par to, ka iekults gandrīz mazāk kā izsēts, viņš tos mierināja, ka vispār bijusi tāda raža. Tad viņš lūdza Dafni Chlojai, aizrādīdams, ka citi gan piedāvānot bagātīgas dāvanas; no šiem viņš nekā neņemšot, bet gan pats vēl viņiem šo to atlicināšot. Kopā ir audzināti bērni, kopā ganos sadraudzējušies un grūti būtu viņus šķirt; arī vecuma ziņā tie ir pilnīgi vīrs un sieva. Šiem aizrādījumiem viņš pievienoja vēl daudzus citus, kā jau cilvēks, kas par to saņēmis trīs tūkstošus. Lamons nevarēja atsaukties vairs ne uz savu nabadzību, jo no viņa nekā neprasiņa, nedz arī uz Dafņa jaunumu, jo tas jau bija pieaudzis. Īsto iemeslu, — ka Dafnis labākas sievas cienīgs, — viņš negribēja teikt. Īsu brīdi klusējis, viņš atbildēja tā:

— Jūs darāt pareizi, kaimiņam dodami priekšroku, bagātību neturēdami augstāk par godīgu nabadzību. Lai jums par to Pana un Nimfu svētība! Es pats arī vēlos šīs precības. Esmu jau gados, man ir vajadzīgs atspajds, un tuvību ar jūsu namu es uzskatu par lielu laimi. Bez tam Chloja ir prātīga, nevainojama, skaista un labsirdīga meitene. Bet vergs es esmu, un par to, kas man ir — neesmu kungs; man jāziņo kungam un jāizlūdzas viņa piekrišana. Atliksim kāzas līdz rudenim, — ap to laiku viņš būšot še, kā to esmu dzirdējis no tiem, kas nākuši no pilsētas. Tad viņi būs vīrs un sieva, bet tagad lai tie mīlas kā brālis ar māsu. Tikai neaizmirsti, ka tu aizrunā sev tādu, kuŗa dzīslās rit labākas asinis par mūsējām.

Tā sacījis, viņš apskāva to un lika priekšā dzērienu, jo bija jau pusdienas laiks, un pavadīja, parādīdams tam visādu uzmanību.

Driants iegaumēja Lamona pēdējos vārdus un aizejot pārdomāja, kas gan varētu būt Dafnis.

— Viņu ir zīdījusi kaza, tātad dievi par viņu gādā. Viņš ir skaists un it nemaz nelīdzinās tam vecim ar uzrauto degunu un viņa sirmajai sievai. Viņš man iedāvināja trīs tūkstoš drachmu, bet kazu gans pat tikdaudz riekstu nevar mežā salasīt, kā viņam ir dukātu! Vai viņš nav izlikts tāpat kā Chloja? Vai nav viņu tāpat atradis Lamons kā es — Chloju? Vai pie viņa nav bijušas tādas pašas piemiņas zīmes, kādas es atradu pie Chlojas? Ja tā būtu, varenais Pan un vēlīgās Nīmfas, varbūt, atradis savus vecākus, viņš atklās arī Chlojas noslēpumus. Tā viņš pie sevis domāja un sapņoja līdz savām mājām. Tur ieraudzījis Dafni, kas ar nepacietību gaidīja atbildi, viņš to apmierināja, nosaukdams par savu znotu, un sacīja, ka kāzas noliktas uz rudeni; labo roku devis, viņš solīja, ka Chloja nevienam citam nepiederēs, kā vienīgi Dafnim.

XXXIII

Zibens ātrumā, ne ēdis, ne dzēris, Dafnis skrēja pie Chlojas. To atradis avis slaucam un sierus gatavojam, viņš tai atnesa priecīgu vēsti par kāzām, un no tā laika viņš kā sievu to atklāti skūpstīja un palīdzēja darbos: lēja pienu slauktuvēs, raudzēja sierus, lika pie mātes tesmeņa jēriņus un kazlēnus. Visu vajadzīgo padarījuši, viņi peldējās, kopā ēda, dzēra, staigāja un meklēja gatavus augļus. To bija liela pārpilnība, jo viss nogatavojies: daudz dārza un meža bumbieru, daudz ābolu. Citi jau krita zemē, bet citi vēl karājās kokos. Kas zemē — bij smaržīgāki, kas kokos — sātāki: vieni kā vins smaržoja, otrie kā zelts mirdzēja. Bija kāda ābele, kurai jau viss bija novākts; tur vairs nebija ne augļu, ne lapu, un zari bija pavisam kaili. Tikai viens ābols pašā galotnē bija atlicies — liels un skaists, smaržīgāks un sulīgāks par visiem pārējiem. Varbūt augļu novācējs nebija iedrošinājies tik augstu kāpt un atstājis viņu vai arī uzglabājis skaisto augli mīlas pārņemtam ganam.

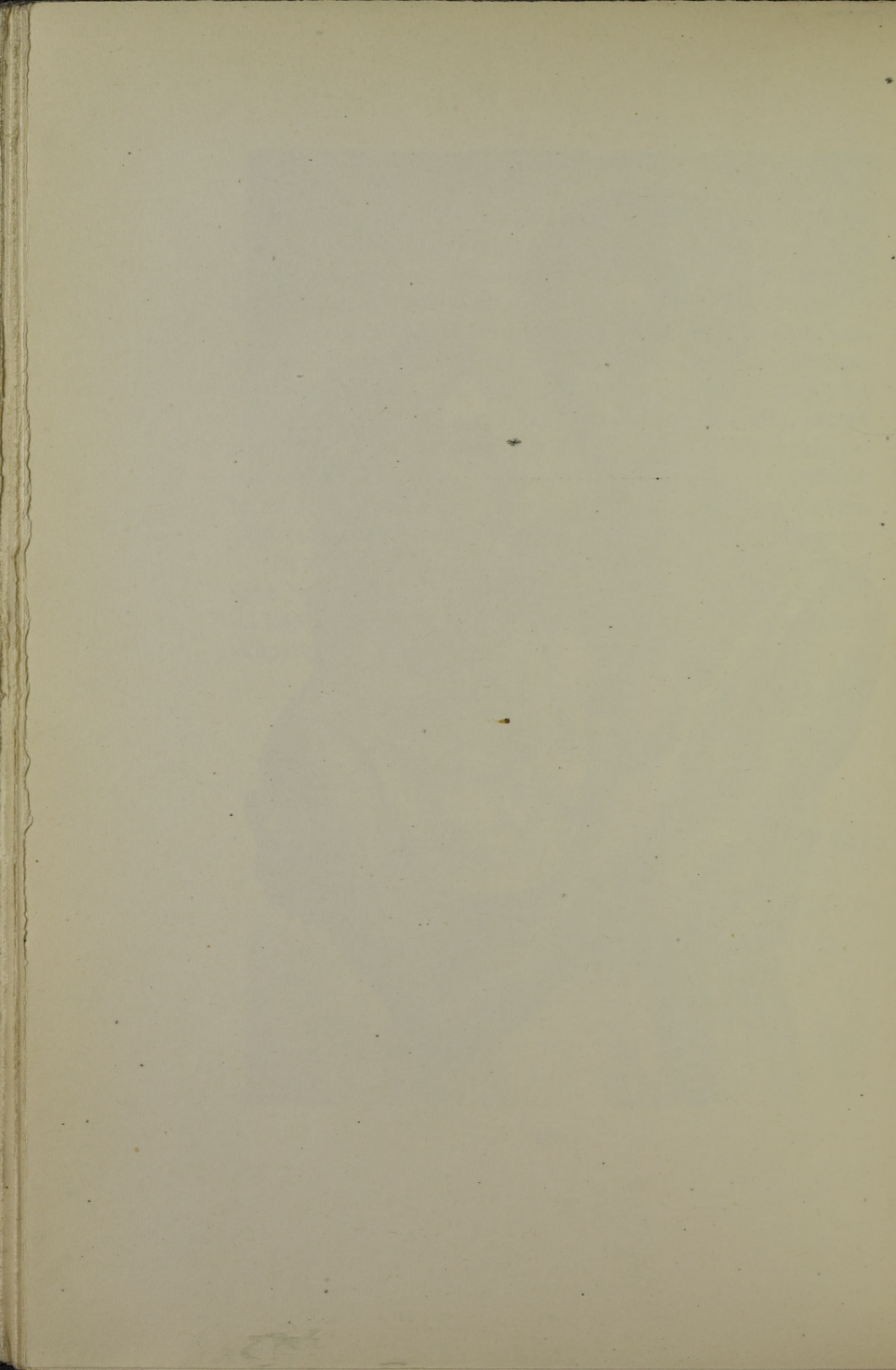
Šo ābolu ieraudzījis, Dafnis tūliņ dzīrās kāpt ābelē un Chlojas ierunas neievēroja; viņa aizskarta to atstāja un ātri aizgāja pie ganāmpulkiem. Bet Dafnis uzkāpa kokā, norāva ābolu un nesa Chlojai un sadusmotai teica tādus vārdus:

— Meitene! šo ābolu ir audzinājušas jaukākās vasaras dienas. Skaistā kokā viņš ir audzis. Saule viņu zeltījusi, liktenis saudzējis. Es, viņu ieraudzījis, negribēju atstāt, lai tas kādreiz nokristu zemē, lai ganāmpulki to samītu, rāpuļi maitātu ar savu indi, vai arī laiks to bojātu, no manis redzētu un slavētu. To Afrodite saņēma kā balvu par skaistumu; to es arī tev dodu kā tavas uzvaras piemiņu. Tad dievēm skaistuma izspriedējs bija avju gans, un es esmu kazu gans.

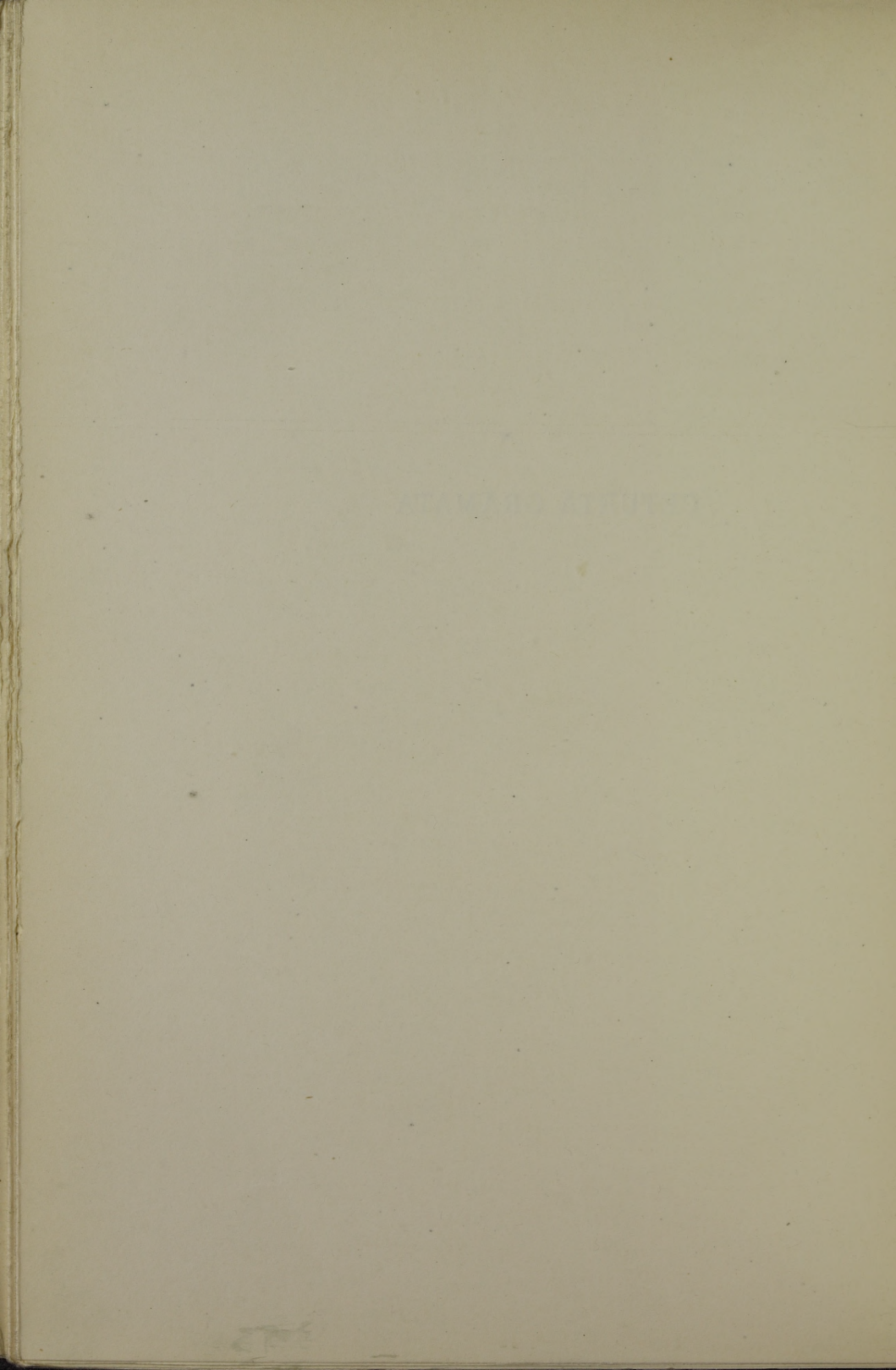
Tā teicis, viņš ielika ābolu tai klēpī. Viņa, to ieraudzījusi savā tuvumā, noskūpstīja, un Dafnim nevajadzēja nožēlot, ka kāpis tik augstu, jo viņš saņēma par zelta ābolu vērtīgāku skūpstu.

CETURTĂ GRĂMATA

I

No Mitilenes ieradies kāds Lamona līdzvergs pavēstīja, ka īsi pirms vīnogu novācamā laika atbrauks kungs, lai apraudzītu, vai mētimniešu uzbrukums nav lielu postu nodarījis. Tā kā pēc vasaras karstuma jau bija iestājies rudens, Lamons gatavojās uz kunga saņemšanu un posās, lai viss būtu tīkams uzskatīt: iztīrīja avotus, lai ūdens būtu dzids, izmēza pagalmu, lai nepatikamā smaka netraucētu kungus, un uzposa dārzu, lai tas jauks izskatītos.

II

Šis dārzs bija brīnumskaists un ķēnišķīgi cēls: atrazdamies paaugstinātā vietā, viņš bija vienu stadiju garumā un četrus pletrus platumā, izskatīdamies pēc iegarena četrstūra. Te bija visādi koki, — ābeles, mirtes, bumbieres, granatas, vīģes, eļļas koki. Apkārt vijās vīnogāji ap ābelēm un bumbierēm, un vīnogu ķekari savā krāšņumā it kā saçantās ar citiem augļiem. Bij arī cipreses, lauri, oši un piniņas. Ap viņiem visiem vīnogāju vietā vijās efejas, kuņu jau melnie ogu ķekari atgādināja vīnogas. Augļu koki atradās pašā vidū kā apsargāti, bet apkārt bija neauglīgie koki — dārzu aizklādami kā ar necaurredzamu sienu. Visam dārzam apkārt bija akmens siena. Koki bija dēstīti zināmā atstatumā viens no otra, kādēļ viņi auga ērti un brīvi; tikai zari saplūda, kļūdami par vienu vienīgu lapoksni. Viss bija kā dabas mākslas darbs. Te bija arī puķu laukumi: citi radušies paši, bet citi — mākslas darbs. Rozes, hiacintes un lilijas bija roku kopums, bet vijolītes, narcises un grietiņas — zemes velte. Vasarā te bija ēnas, pavasarī — ziedi, rudenī — augļi, bet visu gadu — bagātība.

III

Caur kokiem atvērās tāls izskats uz klajumu, kur bija redzami gani un ganāmpulki. Bij redzama arī jūra un gaŗām peldošie kuģi, pavairodami šī apvidus burvīgumu. Pašā dārza vidū, kur divas alejas krustojās, bija Dionisa templis ar ziedokli. Efejistīgas vijās ap ziedokli, bet ap templi — vīnogāji. Arī uz iekšējām sienām templī bij dionisiski tēlojumi: dzemdējoša Semele, guloša Ariadna, saistītais Likurģs un saplōsītais Pentejs. Te bija redzami arī uzvarētie indieši un pārvestie Tirrēnas jūrnieki. Visur satiri, visur dejojošas bakchantes. Nebija piemirsts arī Pans: viņš sēdēja uz klints un pūta fleitu, bet zem viņa dziesmas plūstošām skaņām satiri lēkāja pa vīna spiestuvēm un bakchantes deģoja.

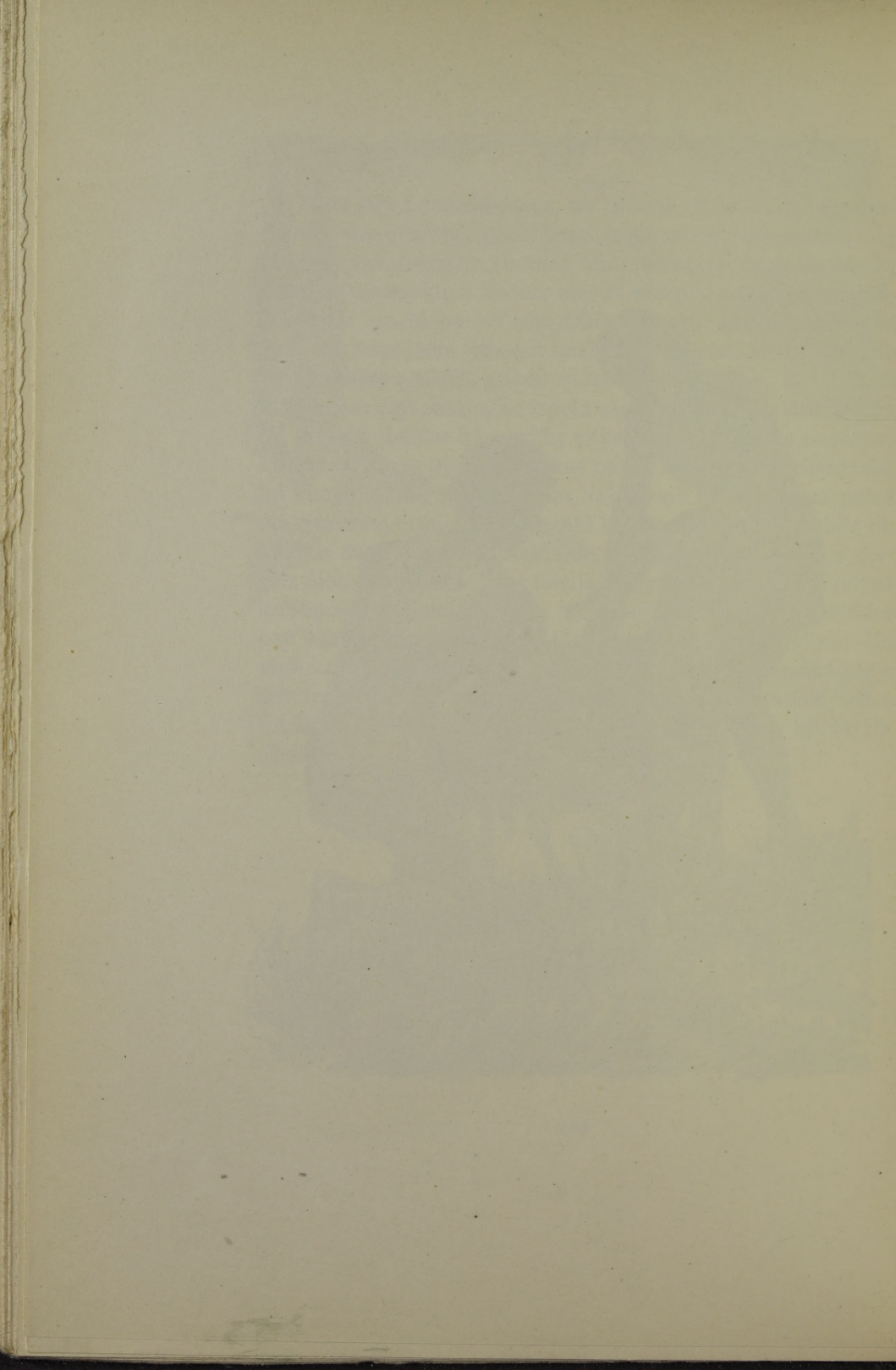

IV

Tāds bija Lamona dārzs, un to viņš cītīgi kopa, apgriezdam sausos zarus, paceldams nokārušos vīnķekarus. Ar puķēm viņš greznoja Dionisa tēlu, ūdeni novadīja pa kanāliem. Bij avots, kuŗu Dafnis atrada starp puķēm, tas veldēja puķes un to sauca par Dafņa avotu. Dafnim Lamons lika, cik iespējams uzbarot kazas, domādams, ka kungs, pēc tik ilga laika atnācis, gribēs redzēt ganāmpulku. Bet Dafnis bija drošs: viņš zināja, ka izpelnīsies atzinību, jo ganāmpulks bij divreiz lielāks kā agrāk; vilks nebija aiznesis nevienas kazas, un viņas bija brangākas par avīm. Tomēr, gribēdams, lai kungs ir labvēlīgāks kāzu lietā, viņš pielika visas pūles un visu uzmanību, laižot agrāki kā parasts viņas ganībās un vēlāku dzenot mājās, meklējot zālainākas ganības un divreiz dienā dzirdinot. Viņš taisīja jaunas slauktuves, daudzus kubliņus un lielākas siera kaltētavas. Tik ļoti rūpējoties par kazām, viņš pat eļļoja tām ragus un sukāja vilnu. Un viņa kazas šķīta kā Pana svētītais ganāmpulks. Visur Chloja palīdzēja Dafnim rūpēties, piemirsdama savu ganāmpulku. Un Dafnim šķīta, ka tikai ar viņas gādību kazas kļuva tik skaistas.

Šo darbu laikā no pilsētas atnācis otrs vēstnesis pavēlēja jo drīz novākt vīnogas. Arī pats viņš palikšot, kamēr būs izspiests saldais vīns; tad braukšot uz pilsētu, lai atgrieztos kopā ar kungu uz pēdējo vīnogu ievākšanu. Vēstnesi, sauktu Eudroms (Ātrskrējējs), — jo viņa pienākums pastāvēja ātrā skriešanā, — laipni uzņēma. Tūlīt sāka ievākt vīnogas un izspiest; vīnu salēja mucās. Bet labākos ķekarus atstāja zaros, lai pilsētnieki redzētu kaut ko līdzīgu vīnogu ievākšanai.

VI

Kad Eudromam pienāca laiks atgriezties uz pilsētu, Dafnis viņu apveltīja, piedāvādams visu, ko var dot kazu gans: skaistus sierus, jaunu kazlēnu, baltu kazādu ar gaļu vilnu, lai ziemā skrejot būtu ko uzvest uz pleciem. Eudroms aizgrābts noskūpstīja Dafni, solīja par viņu teikt labu vārdu kungam un aizgāja draudzīgā garā. Dafnis palika nemierā un šaubās par Chloju: zēns, līdz šim pieradis redzēt tikai kazas, kalnus, lauciniekus un Chloju, tagad bija spiests stāties kunga priekšā, kuŗa vārdu viņš dzirdēja tikai pirmo reizi. Arī viņa par Dafni bija uztraukta: kā vēl izbeigsies tikšanās ar kungu, viņa domāja; tā sāka bažīties par viņu kāzām; viņa haidījās, lai tas viss nebūtu bijis kā sapnis. Tagad skūpstoties viņi pieglaudās viens otram tik tuvu, kā vēlētos saplūst vienā būtņē. Bet skūpsti bij skumji, skavas — nemierīgas, it kā kungs jau būtu atbraucis un viņi bītos un slēptos no tā skatieniem. Viņiem uzbruka arī cita jauna nelaime.

VII

Bij kāds vēršu gans Lampids, ļoti iedomīgs. Tas arī precēja pēc Chlojas un jau bija devis Driantam bagātīgas dāvanas, lai iegūtu viņa piekrišanu. Noskārdams, ka Dafnis precēs Chloju, ja dabūs piekrišanu no kunga, viņš meklēja līdzekļus, lai viņus gāztu nežēlibā pie kunga, un zinādams, ka kungs sevišķi mīl dārzu, viņš nolēma, cik iespējams to izpostīt. Ja kokus viņš cirstu, tad troksnis to nodotu. Viņš likās uz puķēm. Nogaidījis nakti un pārkāpis pār sētu, viņš daļu nolauza, daļu izrāva, bet citas samīdīja kājām kā meža kuilis. Klušām arī viņš aizbēga. No rīta Lamons, iegājis dārzā, gribēja aplaistīt puķes ar avota ūdeni. Kad viņš ieraudzīja visu izpostīto un negēlību, — ļauna ienaidnieka, ne zagļa darbu, — viņš vaimanādams saplēsa savu chitonu un sauca dievus palīgā. Tad arī Mirtala, nosviedusi visu, kas tai bija rokā, izskrēja, un Dafnis, kas jau dzina kazas ganos, atgriezās un visi viņi, šo nelaimi ieraugot, raudāja un vaimanāja.

VIII

Viņiem bij vienā laikā bēdas par puķēm un bailes no saimnieka. Arī svešinieks, tur klāt esot, būtu raudājis, jo viss bija neglīts un māliem sajaukts; bet dažas puķes bij glābušās no neglīgās postīšanas, — ziedēja un mirdzēja vēl skaistas, kaut gan nolīkušas. Viņas aplidoja arī bites, bez apstājas dūcot, kā apraudādamas tās. Tad Lamons kā izmisumā runāja tādus vārdus:

— Vai mans rožu darzs, kā tas sapostīts! Vai manas vijolišu dobes, kā tās izmīdītas! Vai manas narcises un hiacintes, kuŗas izrāvis ļauns cilvēks! Atnāks pavasaris — tās vairs nezaļos, būs vasara — tās vairs neziedēs; rudeni nevienu tās vairs nevainagos. Arī tu, Dionis, mūsu aizgādnieks! nepažēloji šo skaisto puķu, kuŗām tu bijī kaimiņos, kuŗās tu lūkojies, ar kuŗām es tik bieži vainagoju tevi! Kā rādīt tagad kungam izpostīto dārzu? Kāds būs viņš, to ieraudzījis? Pakārs mani, vecu cilvēku, pie kādas pinijas kā Marsiju! Varbūt pakārs arī Dafni, domādams, ka kazas to izdarījušas.

IX

Asaras no tam bija vēl karstākas. Tagad visi jau vaimanāja ne par puķēm, bet par savu likteni. Izsamisa arī Chloja, domādama, ka Dafni var pakārt, un lūdza dievus, lai kungs pavisam neatbrauktu, un dienas pavadīja uztraukumā, it kā tā redzētu Dafni jau šaustu. Jau tanī pašā naktī Eudroms nāca ar vēsti, ka vecais kungs būs pēc trim dienām, bet viņa dēls — nākošajā rītā. Pārdomājot, ko darīt, tie kopā ar Eudromu apspriedās. Būdams draudzīgs pret Dafni, viņš ieteica vispirms visu izstāstīt jaunajam kungam, solīdams arī no savas puses gādāt, jo viņam pie tā bija zināma labvēlība kā piena brālim. Un otru dienu viņi tā darīja.

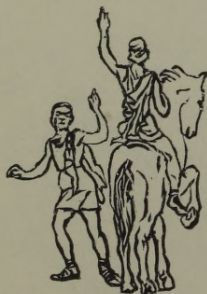

Astils atjāja uz zirga kāda bļodlaiža pavadībā, kas arī bija uz zirga. Astils bija jauneklis ar tikko dīgstošu bārdu, bet Gnatonam (tā viņu sauca) bija bārda, kuŗu jau sen skuj. Lamons, kopā ar Mirtalu un Dafni, Astilam pie kājām krītot, lūdza žēlot un izsargāt no tēva dusmām nelaimīgu vecu cilvēku, kas nekā ļauna nav darījis. Viņš tam izstāstīja visu. Lūdzēja iežēlojies, Astils iegāja dārzā un, aplūkojis puķu postu, pats apsoliņa tēvu aizlūgt un vainu novelt uz zirgiem, kuŗi, tepat piesieti, atrāvušies, dažas puķes aplauzuši, dažas saminuši, dažas no zemes izrāvuši. Par to Lamons un Mirtala viņam visu labu novēlēja. Dafnis viņam kā dāvanu atnesa kazlēnus, sierus, putnus ar bērniem perekļos, vīnogu ķekarus ar stīgām un ābolus ar visiem zariem. Dāvanu starpā bija arī smaržīgais Lesbas vīns, kuŗš dzeršanai ir vislabākais.

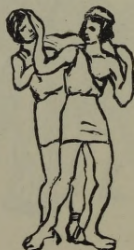

XI

Astils par to viņu uzteica un gāja uz zaķu medībām kā bagāts jauneklis, kas mūžīgi dzīvo un uz laukiem izbraucis, lai atrastu jaunas izpriecas. Bet Gnatons kā cilvēks, kas mācījies ēst, dzert un piedzerties, kuņģam nav nekā cita kā žokļi, vēders un kas zem vēdera, — ne par velti bij redzējis Dafni dāvanas pienesam. Jau no dabas zēnu mīlotājs, viņš, aizgrābts no tāda skaistuma, kāds pilsētā nebija atrodams, domāja Dafni iegūt un kā kazu ganu — viegli pierunāt. To nolēmis, viņš nepievienojās Astilam medībās, bet gāja, kur Dafnis ganīja, teikdamies gan kazas apskatīt, bet patiesībā — tikai Dafni. Tam glaimodams, viņš slavēja kazas un palūdza to uz fleitas nospēlēt kādu ganu dziesmiņu, sacīdams, ka viņš varot darīt visu, lai Dafnis tiekot atlaists brīvā.

Tā pielabinājies, viņš kādu vakaru, sagaidījis kazas dze-
nam, klāt pieskrējis, apskāva Dafni. Tad lūdza to piegriez-
ties kā kazai pret āzi. Dafnis ilgi nesaprata un beidzot sa-
cīja, ka kazas nes āzi, bet āzi neviens nekad nav redzējis
āzi nesam, ne aunu avs vietā, ne gaili, kur vajaga vistai
būt. Jau gatavojās Gnatons ar varu to satvert, bet Dafnis
piedzērušo, kas tikko kājās turējās, atgrūdis nogāza gar zemi
un kā jauns suns čakli aizbēga, atstādams kritušo, kuŗam ne
zēna, bet vīra vajadzēja, kas to lai zem rokas vestu. No tās
dienas Dafnis viņu vairs nelaida tuvumā, ganīdams kazas
gan še, gan tur, un bēguļoja no viņa tāpat kā Chloju mek-
lēja. Gnatons vairs nevajāja Dafni, redzēdams, ka tas ne-
vien skaists, bet arī stiprs. Viņš gaidīja izdevīgu gadījumu,
lai parunātu ar Astilu, cerēdams, ka jaunais kungs, kas
mēdza dot daudzas lielas dāvanas, viņam jaunekli atdāvi-
nās.

XIII

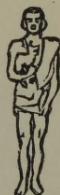
Pagaidām viņš nekā nevarēja darīt, jo atbrauca Dionisofans ar Klearistu, un visur bija liels troksnis no zirgiem, vēršiem un no vīriešu un sieviešu balsīm; bet uz vēlāku laiku viņš sagatavoja lielu erotisku runu. Dionisofans bij jau gados, liela auguma un skaistumā varēja sacensties ar jaunekļiem; viņš bija arī bagāts kā reti kāds un laipns kā neviens. Pirmajā dienā viņš ziedoja lauku darbu dieviem — Dēmētrai, Dionisam, Panam un Nimfām — un visai mājai sarīkoja dzīres. Nākošās dienās viņš gāja apraudzīt, ko darījis ir Lamons un, redzējis zemi labi apstrādātu, vīna dārzu labā kārtībā, dārzu labi uzkoptu (puķu dārza izpostīšanas vainu Astils uzņēma uz sevis), bija ļoti apmierināts, pateicās Lamonom un apsoliņa viņam brīvību. Tad gāja uz ganībām, lai redzētu kazas un kazu ganu.

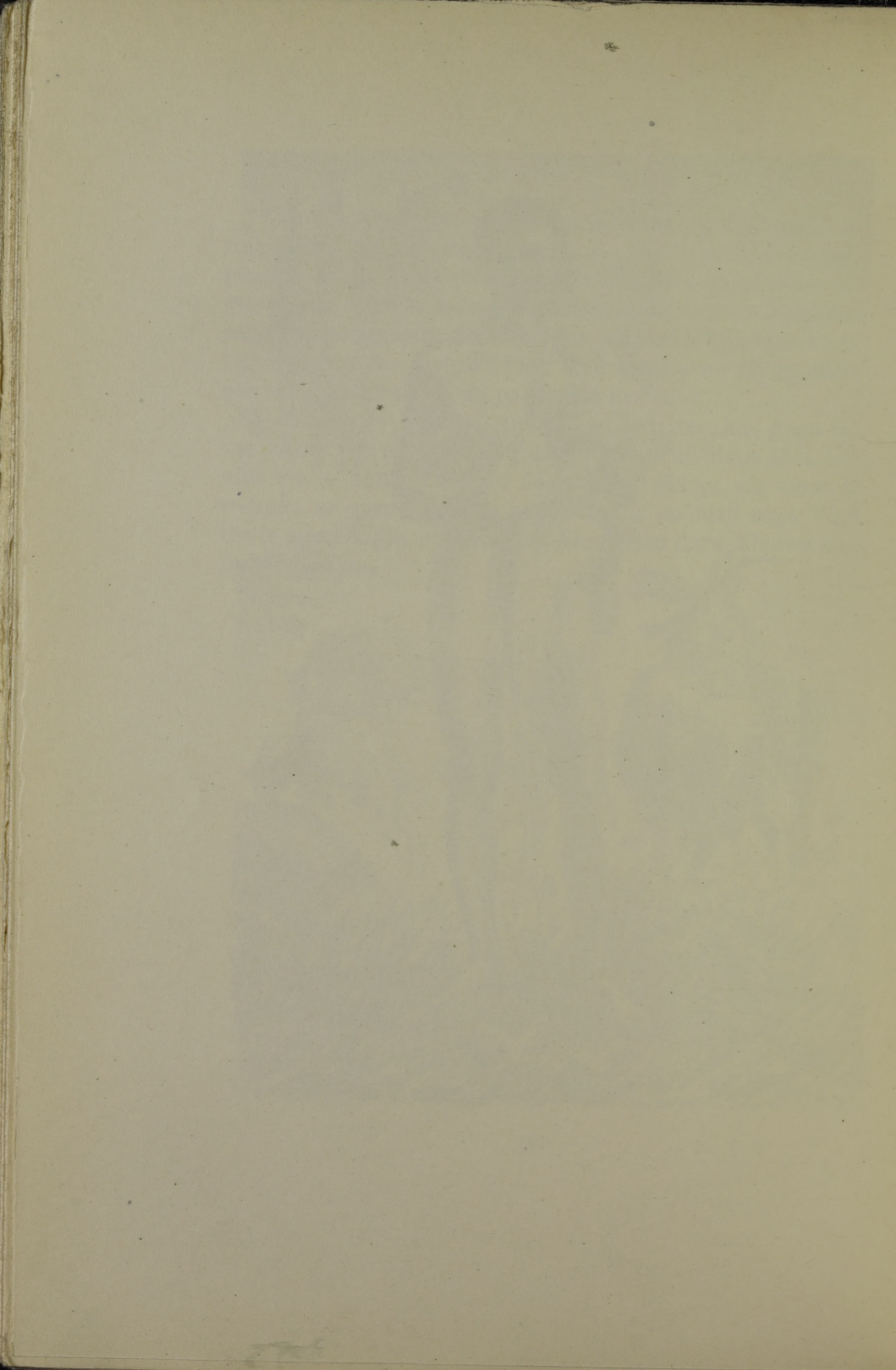
XIV

Chloja aizbēga uz mežu, kaunēdamās un uztraukta no trokšņainā bara. Dafnis palika ar garvilnas kazādu pār pleciem, jaunu somu pie sāniem, vienā rokā turēdams svai-gus sierus, otrā — zīdaiņus kazlēnus. Ja kādreiz Apollons sargājis Lāomedontā ganāmpulkus, tad viņš ir bijis tāds, kāds tagad izskatījās Dafnis. Pats viņš neteica ne vārda, tikai piesarka, nodūra acis un pasniedza dāvanas.

— Kungs, — runāja Lamons, — šis ir tas, kas gana ta-vas kazas. Tu man devi piecdesmit kazas un divus āžus, bet viņš tev — simtu kazu un desmit āžu. Raugi, cik viņas ir treknas, ar gaļu vilnu, un nevienai nav nolauzti ragi. Viņš tās ir pieradinājis pie muzikas: viņas visu dara, klausot sta-bules skaņām.

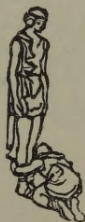
Klearista, kuŗa turpat bija klāt, gribēja pārliecināties par sacīto. Viņa lika Dafnim spēlēt kazām, kā viņš to parasti dara, apsolīdama par to jaunu chitonu tuniku un sandales. Dafnis visus klātesošos nosēdināja kā skatītājus teatrī, bet pats, zem oša nostājies un izņēmis no somas stabuli, sāka spēlēt, sākumā paklusu, tikko dzirdami. Kazas saslējās un pacēla galvas. Tad viņš spēlēja skaļāki, kā pavēlēdams viņām ganīties, — un viņas atkal plūca zāli, galvas noliekušas. Viņš spēlēja maigi saldu dziesmiņu — un kazas visas apgula zālē. Tad viņš pūta uz fleitas asas skaņas — un kazas skrēja uz mežu kā vilku ieraudzījušas. Bet tikko tās izdzirda aicinājuma dziesmu, — visas iznāca no meža un pulcējās ap viņa kājām. Kalpi labāki neizpilda kunga pavēles. Visi bija pārsteigti, bet visvairāk Klearista, kuŗa zvērēja, ka neaizmirsīs dāvanas, kas apsolītas skaistam muzicējošam ganam. Tad gāja visi mājā pusdienot, un pēc azaida kungi aizsūtīja viņam dažus gardus kumosus.

XVI

Dafnis atsūtīto daliņa ar Chloju, priecādamies par pil-sētnieku ēdienu garžu un tagad jau noteiktāk cerēja panākt kunga atļauju — precēt Chloju. Bet Gnatons, uzbudināts no tā, kas notika ganos, nolēma, ka dzīve viņam nav dzīve, ja tas neiegūst Dafni; viņš nogaidīja izdevīgu brīdi, kad As-tils pastaigājās dārzā, veda to pie Dionisa ziedokļa, skūp-stīja rokas un apskāva kājas. Kad jaunais kungs prasīja, kā-dēļ viņš to dara un lika izteikt visu, apsolīdams izpildīt viņa vēlēšanos, — tas sacīja:

— Ak kungs, pazudis ir tavs Gnatons! Līdz šim tikai ēdienu galdu milējis, agrāk zvērējis, ka nav nekā jaukāka par vecu vīnu. Tavus pavārus es turēju labākus par Milētas jaunek-ļiem. Bet tagad tikai Dafni es saucu par skaistu. Es nevaru pieskarties nevienam no ēdieniem, kuņģis ik dienas tik daudz gatavo, — ne gaļai, ne zivīm, nedz medus raušiem. Man gribētos būt par kazu, ēst zāli un lapas, lai dzirdētu Dafņa fleitu un aplidots viņas skaņām ganītos. Tu glāb savu Gna-tonu un neuzvaramo kaislību uzvari! Bet ja tu nepalīdzēsi — zvēru tev pie sava dieva, — es ņemšu nazi un, pildījis savu vēderu ar gardumiem, pie Dafņa durvīm sevi no-kaušu! Nekad tu manis vairs nesauksi par mīlo, mazo Gna-tonu, kā tu to vienmēr dari, mani mīlinādams.

XVII

Astils neatteica raudātājam, kas atkal apskāva viņa kājas, jo viņš pats zināja, cik grūtas ir kaislību mokas, un apsolīja Dafni izlūgt no tēva un vest uz pilsētu kā savu kalpu un Gnatona mīļāko. Būdams labā omā un gribēdams nerru pakīrcināt, viņš smiedamies prasīja, kā tam neesot kauna milēt Lamona dēlu un tuvoties zēnam, kas kazas gana, pie tam izlikdamies pārsteigts par āžu smaku. Gnatons kā cilvēks, kas pie izmeklēto dzīru galdiem bija mācījies dažādas erotiskas runas, atbildēja viņam ar zināmu asprātību reizē par sevi un par Dafni:

— Nevieni mīlotājs par to daudz nedomā. Kur arī atastos skaistums, — viņš valdzina. Tādēļ cilvēki ir milējuši gan kokus, gan upes, gan plēsīgus zvērus, kaut gan nožēlojams ir tas milētājs, kuram jābaidās no tā, ko viņš mīl. Bet es mīlu to, kas ar miesu ir vergu, bet ar skaistumu — brīvo kārtā. Vai tu neredzi, ka viņa mati ir kā hiacintes, acis, kas mirdz zem uzacīm, — kā dārgakmeņi zelta apkalumos! Viņa vaigi ir pilni purpura un mute pildīta ar zobiem — baltiem kā no zilonkaula. Kas nevēlētos no šim lūpām plūkt saldus skūpstus? Kas zīmējas uz mīlestību pret vienkāršu ganu, — es sekoju dievu piemēram: bij vēršu gans Anchiss, bet viņu mīlēja Afrodite; Branchijs ganīja kazas, bet viņu iemīlēja Apollons; Ganimeds bija gans, bet pats Zevs viņu aizveda Olimpā. Tādēļ neatteiksimies arī mēs no jaunekļa, kuram klausā kazas, it kā viņas to būtu iemīlējušas. Bet Zeva ērgļiem pateiksimies par to, ka tie nav atņēmuši zemei tādu skaistumu!

XVIII

Astils, saldi pasmējies par šo lielmutīgo runu, sacīja, ka mīlestība cilvēkus pārvērš par lieliem oratoriem. Tomēr viņš gaidīja izdevību, lai parunātu ar tēvu par Dafni. Bet Eudroms paslēpies noklausījās visu sarunu. Iemīļojis Dafni kā prātīgu zēnu un žēlodams ziedošā skaistuma, ko žūpa apgānītu, tās tūlīņ izstāstīja visu Dafnim un Lamonam. Dafnis pirmā uztraukumā gribēja bēgt kopā ar Chloju vai mirt. Bet Lamons pasauca Mirtalu aiz vārtiem un sacīja viņai:

— Lai notiek, mīļā sieva: ir laiks darīt zināmu to, ko mēs slēpām. Atstātas būs, varbūt, kazas un viss cits. Bet zvēru pie Pana un Nimfām, — lai arī, kā saka, vērsi jāatstāj kūti, — es teikšu par Dafņa likteni. Izstāstīšu, kur es viņu atradu, kā audzināju, parādīšu piemiņas zīmes, kuŗas es pie viņa atradu, — lai nelietis Gnatons zina, ko viņš iedrošinājies iekārot. Izņem un sagatavo piemiņas zīmes, lai tās man būtu pie rokas.

XIX

To nolēmuši, viņi iegāja atpakaļ iekšā. Astils, atradis izdevīgu laiku, griezās pie tēva ar lūgumu, lai viņš atļautu vest uz pilsētu Dafni, kas ir tik skaists, pārāks par lauciniekiem un no Gnatona ļoti labi var iemācīties kādu pilsētas darbu. Tēvs labprāt piekrita un lika pašaukt Lamonu ar Mirtalu, lai ziņotu viņiem to prieka vēsti, ka Dafnis rūpēsies par Astilu un ne vairs par kazām un āžiem. Vietā viņš apsolija tiem dot divus kazu ganus. Jau vergi saskrēja, priecājoties par skaisto biedru, kad Lamons, izlūdzis vārdu, iesāka:

— Uzklausies, kungs, patiesu vārdu no veca vīra. Zvēru pie Pana un Nimfām, ka neviena vārda nerunāšu nepatiesības. Es neesmu Dafņa tēvs, un Mirtalai nebija laime būt mātei. Citi vecāki viņu bija izlikuši likteņa ziņā varbūt tādēļ, ka tiem bija daudz citu bērnu. Es atradu šo pamesto puisīti, manas kazas zīdītu. To kazu es apglabāju mūsu dārzā — aiz pārliecības, ka tā viņam māte bijusi. Es pie viņa atradu arī piemiņas zīmes. Es tās uzglabāju, un pēc tām tu, mans kungs, vari spriest, ka Dafnis ir no lielākās cilts un dzimuma. Lai top viņš par Astila vergu, — man pret to nav ko iebilst, — bet es nevaru pieļaut, ka viņš kļūtu par rotaļu Gnatonam, kas to grib aizvest uz Mitilēni sievas vietā.

To teicis, Lamons apklusa un sāka rūgti raudāt, kad Gnatons dusmās draudēja un soliņa viņu piekaut. Dionisofans, pārsteigts no dzirdētā, pavēlēja Gnatonam klusēt, uzmezdam viņam naidīgu skatu. Tad sāka izprašņāt Lamonu, likdams stāstīt patiesību un nevis pasakainu stāstu, lai paturētu savu dēlu. Bet kad Lamons palika pie sava, piesauca visus dievus un izteica gatavību saņemt visbriesmīgāko sodu, ja viņš būtu melojis, tad Dionisofans, gribēdams aprunāties ar Klearistu, kuŗa turpat sēdēja, sacīja:

— Kādēļ lai melotu Lamons, kuŗam es došu divus ganus vietā? Kā zemnieks lai izdomātu tādas viltības? Ir arī neticams, ka tik skaists jauneklis varētu būt vecā Lamona un vienkāršās Mirtalas dēls. —

Viņi nolēma nenodoties minēšanai, bet tūlīņ apskatīt piemiņas zīmes, lai pārlicinātos, vai tanīs nav norādījums uz zēna labāko stāvokli. Mirtala atnesa piemiņas, kuŗas viņa bija rūpīgi glabājusi vecā somā. Kad viņa atnesa — pirmais Dionisofans tās sāka aplūkot un, ieraudzījis purpura autiņus, zelta sprādzi un nazīti ar ziloņkaula spalū, skaļi iesaucās:

-- Varenais Zevs! --

Un steidzīgi sauca sievu, lai arī viņa tās aplūkotu. Tās ieraudzījusi, arī viņa skaļi iesaucās:

-- Likteņa dieves! Vai to mēs neatstājām pie mūsu bērna! Vai uz šo apkārtni mēs nelikām Sofrosinei viņu atnest un nolikt? Cits nevar būt: tas ir tas, mīlais vīrs. Tas ir mūsu bērns. Tavs dēls ir Dafnis un sava tēva kazas viņš ir ganījis! --

Kamēr tā vēl runāja, arī Dionisofans, aiz prieka raudādams, skūpstīja piemiņas zīmes, — Astils, dabūjis zināt, ka Dafnis viņa brālis, nometis mēteli jau skrēja caur dārzu, lai pirmais to apskautu. Bet Dafnis, domādams, ka viņu ķers, sāka bēgt. Nošviedis somu un fleitu, devās uz jūru, lai no stāvā krasta mestos atvarā. Un varēja gadīties, ka vecāki brīnišķā kārtā atrasto dēlu būtu zaudējuši, ja Astils, aptverdams viņa nolūkus, nebūtu saucis:

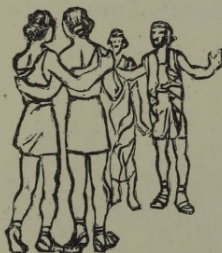
— Stāvi, Dafni! Nebīsties! Es esmu tavs brālis, un tavi vecāki ir tie, kuŗus tu sauc par kungiem. Tagad Lamons mums izstāstīja par kazu un rādīja piemiņas zīmes. Raugi, pagriezies, cik mēs līksmi un kā smejam! Apskauj mani pirmais, — zvēru pie Nimfām, ka nemeloju.

XXIII

Pēc šī zvēresta Dafnis beidzot apstājās un pagaidīja Astilu. Tas pieskrēja un apskāva viņu. Pa to laiku jau visi bija no mājas iznākuši un steidzās pie viņa, — kalpi un kalpones, pats tēvs un māte viņam līdz. Tie visi viņu apskāva un skūpstīja, aiz prieka raudādami. Dafnis sevišķi mīļš bij pret māti un tēvu, tos spieda pie krūts un nevarēja no tiem vairs šķirties, — tik ātri runā daba. Viņš uz mirkli aizmirsa pat Chloju.

Mājā, ģērbies bagātās drēbēs un sēdies tēvam blakus, viņš dzirdēja tādus vārdus no tā:

XXIV

— Mani bērni, es apprecējos agrā jaunībā, un drīz es biju laimīgs tēvs. Man piedzima pirmais dēls un tad meita, un beidzot trešais — Astils. Domādams, ka bērnu diezgan, es liku pamest likteņa ziņā to, kas piedzima pēc tam, viņam pielicis klāt šīs lietas, ne kā piemiņas zīmes, bet drīzāk kā kapa greznojumu. Bet liktenis bija lēmis citādi: slimība vienā un tanī pašā dienā atņēma vecāko dēlu un meitu. Bet tevi dievu griba ir pasargājusi, lai mums vecuma dienās būtu atspaidis. Nenosodi mani, dēls, ka tevi toreiz pametu: es to darīju pret paša gribu. Bet tu, Astil, neskumsti, ka puse manas mantas jāatdod Dafnim, jo labsirdīgiem nav nekas dārgāks par brāli. Mīliet viens otru; jūs varat būt ķēniņiem līdzīgi, jo es jums atstāšu lielus zemes gabalus, daudz saprātīgu vergu, zeltu, sudrabu un visu, kas ļaudis laimīgus dara. Tikai vienu es vēlos, — lai Dafnis mantotu šo māju un zemi, Lamonu, Mirtalu un kazas, kuņas pats ir ganījis. —

Tikko viņš nobeidza, Dafnis piecēlās un runāja:

— Labi, tēvs, ka tu man atgādināji. Es iešu kazas dzirdīt. Viņas gan mocās no slāpēm un gaida manas stabules skaņas. Bet es te sēdu! — Visi smaidīja, ka viņš, kļuvis kungs, aizvien vēl grib būt kazu gans: cits tika sūtīts rūpēties par kazām. Tad ziedoja glābējam Zevam un sarīkoja dzīres. Vienīgi Gnatons nepiedalījās svētkos un visu dienu un nakti drebdams nosēdēja Dionisa templī, kā noziedznieks lūgdams žēlastību. — Kad ātri izplatījās valodas, ka Dionisofans atradis pazaudēto dēlu un kazu gans Dafnis kļuvis muižas kungs, — kaimiņi no visām malām steidzās vēlēt laimes viņam un apveltīt tēvu. Chlojas audzinātājs, Driants, atnāca pirmais.

XXVI

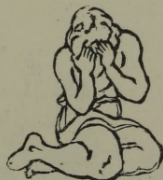
Dionisofans ūzaicināja visus piedalīties svētkos un svinēt prieka dienu. Sagatavoja daudz vīna, daudz kviešu maizes, meža putnu, sivēnus un dažādus gardus cepumus. Neskaitāmus upurus ziedoja lauku dieviem. Dāfnis savāca visus savus gana piederumus, sadalīja un ziedoja: Dionisam — somu un stirnas ādu, Panam — stabuli un daudzposmāno fleitu, Nimfām — spieķi un pašdarinātas slauktuves. Tā viņš pie tiem bija pieradis, ka, šķīroties no katra priekšmeta, viņš nevarēja asaras valdīt. Viņš nešķīrās no slauktuvēm, kazas neizslaucīs, no stirnas ādas — to neuzgērbis, no fleitas — nenospēlētis dziesmiņu. Viņš skūpstīja visas savas lietas, atvadījās no kazām, nosaukdams katru āzi pēc vārda. Viņš padzērās arī no avota, kā agrāk bieži kopā ar Chloju. Par mīlu viņš vēl neuzdrīkstējās runāt, gaidīdams izdevīgāku laiku.

XXVII

Pa to laiku, kamēr Dafnis bij aizņemts ar upurēšanu, ar Chloju notika sekojošais. Viņa sēdēja raudot, avis ganot un tā runāja:

— Aizmirsis mani ir Dafnis. Viņš domā par bagātu līgavu. Kādēļ es viņam liku zvērēt tikai pie kazām, bet ne pie lauku Nimfām! Viņš ir aizmirsis savas kazas tāpat kā Chloju. Ziedodams Nimfām un Panam, viņš manis neatminēja un nevēlējās redzēt. Starp savas mātes verdzenēm viņš ir atradis skaistākas par mani. Esi laimīgs! Bet es nevaru dzīvot. —

XXVIII

Kamēr viņa tā runāja un skuma, govju gans Lampids ar laucinieku pulku aiznesa viņu, pārlicināts, ka Dafnis vairs Chloju neprecēs un Driants viņam — Lampidam — vairs neatteiks. Viņa kļiedza, prom nesta. Kāds no kaimiņiem, kas redzēja nolaupīšanu, paziņoja Napei; Nape to pateica Driantam, Driants — Dafnim. Dafnis satriekts tomēr neuzdrošinājās sacīt tēvam, nespēja arī padoties nelaimei un, iegājis dārzā, raudāja un vaimanāja:

— Nelaimīgā atrašana! Cik jaukāk bija ganīt kazas! Cik laimīgāks es biju verdzībā! Tad es redzēju Chloju. Tagad Lampids to satvēris aiznes un naktī gulēs ar to kopā. Bet es ēdu, dzeru, un veltīgi es zvērēju pie Pana, kazām un Nimfām! —

XXIX

Dafņa vaimanas dzirdēja Gnatons, dārzā paslēpies. Sapratis, ka pienācis laiks izlīgt ar jauno kungu, viņš uzaicināja dažus jaunekļus no Astila draugiem, uzmeklēja Driantu, lika tam parādīt ceļu uz Lampida māju, un visi aizskrēja turp. Ganu sastapuši, kad tas Chloju nesa savā mājā, viņi to izrāva un nesaudzīgi piekāva viņa palīgus lauciniekus. Gnatons gribēja sasiet Lampidu un aizvest kā gūstekni no kaujas lauka, bet tas paguva aizbēgt. To izdarījis, Gnatons uz vakaru atgriezās mājā. Dionisofans jau gulēja, bet Dafnis bija nomodā un dārzā raudāja. Gnatons viņam atveda Chloju un izstāstīja visu, kas noticis, lūdza visu piedot un no šīs dienas viņu uzskatīt par padevīgu vergu un neatraut galdu, lai viņš nenobeigtos badā. Dafnis, Chloju ieraudzījis, apskāva to, Gnatonam visu piedeva un lūdza meiteni — piedot viņam tā bezrūpību.

Apspriedušies, viņi nolēma nevienam vēl nekā neteikt par kāzām. Dafnis slepeni tiksies ar Chloju, bet savu mīlu atklās vienīgi mātei. Bet Driants tam nepiekrita, viņš gribēja visu izstāstīt tēvam un apsolija izdabūt tā piekrišanu. Agri no rīta viņš paņēma somā Chlojas piemiņas lietišas un gāja pie Dionisofana un Klearistas, kuņi dārzā sēdēja. Turpat bija arī Astils un Dafnis. Kad visi apklusa, viņš iesāka runāt:

— Nepieciešamība, kas spieda Lamonu runāt, tagad spiež arī mani atklāt noslēpumu, kuņu es glabāju. Chloju es nesmu radījis, un mana sieva to nav zīdījusi. Viņas vecāki ir citi. Nimfu alā viņa bija pamesta, un viņu zīdīja avs. Es pats to redzēju un — redzējis — biju pārsteigts, un — pārsteigts — pieņēmu to un izaudzēju. Pārliecina tās skaistums, jo viņa nav līdzīga mums. Pārliecina arī piemiņas zīmes: ganiem tās ir par greznām. Apskatiet tās; palīdziet atrast viņas vecākus, lai Chloja būtu cienīga kļūt Dafnim par sievu.

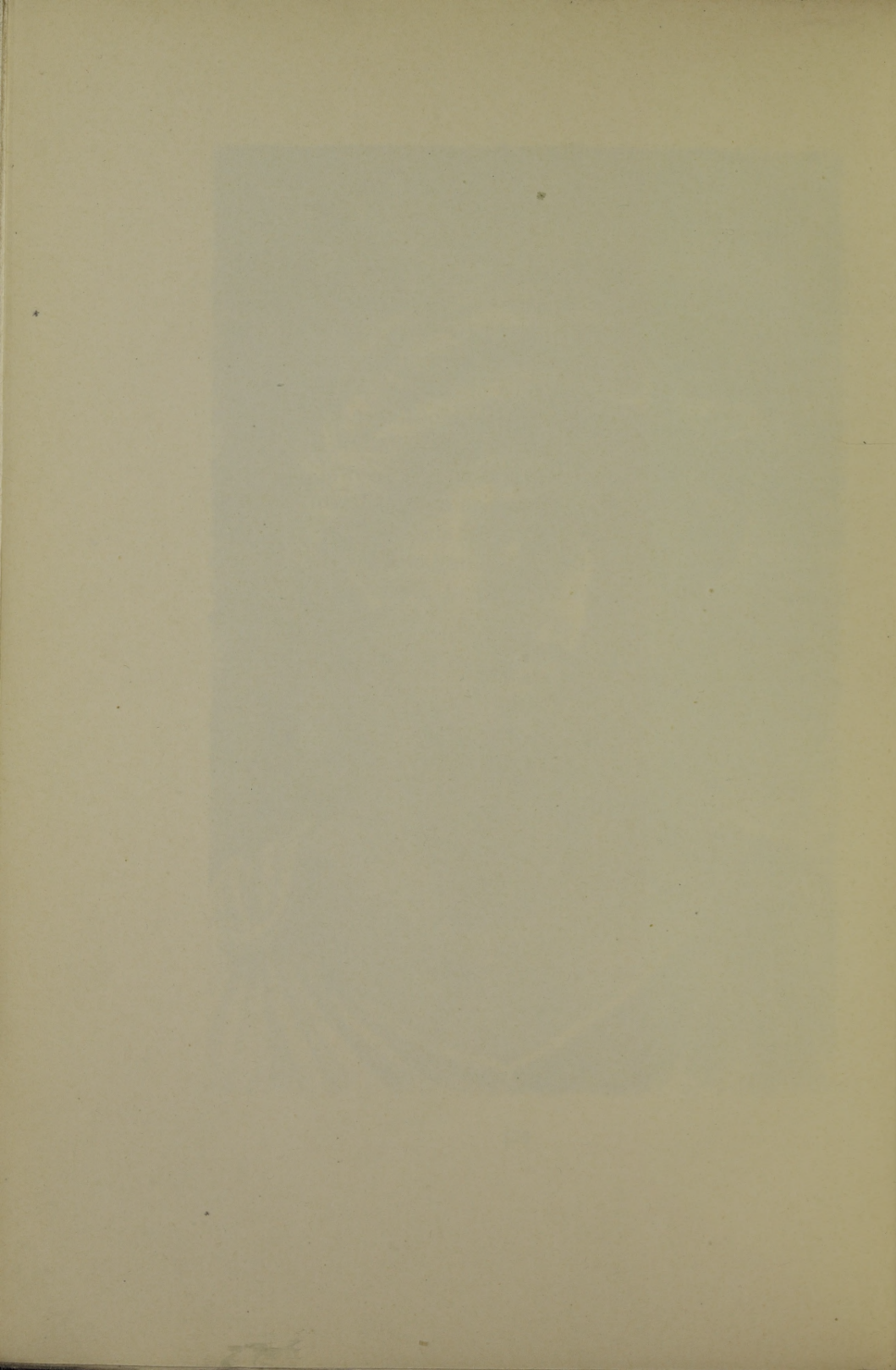
Ne bez slepena nolūka viņš pēdējos vārdus izmeta, un Dionisofans tos arī dzirdēja. Uzskatījis Dafni, redzēja to nobālušu, tikko asaras valdot, un tūlīt nojauta par mīlestību. Viņš gribēja, gan vairāk aiz mīlestības uz savu dēlu nekā aiz līdzjutības pret svešo meiteni, pēc iespējas pamatīgi pārbaudīt Drianta vārdus. Bet ieraudzījis Drianta pasniegtās piemiņas, — zeltotas sandales, puszābaciņus un matu sietiņu, — viņš lika pasaukt Chloju un to drošināja, ka vīrs viņai nu jau esot, gan atradīšoties arī tēvs un māte. Klearista ņēma viņu pie sevis un rūpējās, lai Chloja būtu apģērbta, kā pienākas viņas dēla sievai. Dionisofans savukārt noveda Dafni sāņus un prasīja, vai Chloja ir uzglabājusi savu jaunavību. Kad Dafnis uz to atbildēja, ka starp viņiem nav vairāk bijis kā skūpstī un zvēresti, tēvs pasmaidīja par viņu savstarpējiem zvērestiem un nosēdināja tos pie galda.

Un tad visi redzēja, ko nozīmē skaistums daiļi ietērpts: Chloja greznā uzvalkā ar skaisti sapītiem matiem un nomazgāto seju izskatījās tik daiļa, ka pat Dafnis viņu tikko pazina. Ja ar pavisam nebūtu bijis piemiņas zīmju, arī tad varētu derēt, ka viņas tēvs nav Driants. Arī viņš ar Napi piedalījās dzīrēs. Lamons un Mirtala tiem sēdēja pretī. Nākošās dienās Chloja izdarīja ziedošanu. Galdi atkal bija bagātīgi klāti, un arī Chloja savukārt ziedoja dieviem visu, kas tai bija, — stabuli, somu, kazādu un slauktuves. Izlēja vīnu strautiņā, jo te avs viņu bija zīdījusi un te viņa bieži bija mazgājusies. Tad viņa ar puķēm pušķoja savas zīdītājas — avs kapu, kur Driants tai uzrādīja. Arī pēdējo reizi viņa spēlēja fleitu savam ganāmpulkam un spēlējusi lūdza Ninfas, lai viņas vecāki, ja tie atrastos, būtu Dafna vecāku cienīgi.

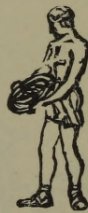
XXXIII

Lauku svētkus izsvinējušies, viņi nolēma atgriezties uz pilsētu, uzmeklēt Chlojas vecākus un kāzas neatlikt. Kādu rītu, jau ceļam sagatavojušies, iedāvināja atkal Driantam trīs tūkstoši drachmu; atvēlēja Lamonam augļus un plāvumu no puszemes, kazu pulku arganiem, četras pāras vēršu, ziemas apģērbu un brīvību viņam un sievai. Tad devās ceļā uz Mitilēni ar daudziem zirgiem un pajūgiem. Pilsoņi par to nedabūja zināt tūlī, jo viņi atbrauca naktī. Bet otras dienas rītā pie vārtiem sapulcējās liels pūlis vīriešu un sievieti. Vīrieši apsveica Dionisofanu ar pazaudētā dēla atgriešanos un kļuva vēl liksmāki, kad ieraudzīja Dafnu skaistumu. Sievietes priecājās līdz ar Klearistu, kuŗa bija atradusi dēlu un vedeklu. Un viņas nevarēja beigt apbrīnot Chlojas skaistumu. Visa pilsēta bija kājās, un visi runāja par jaunekli un jaunavu, slavēdami šo skaisto pāri. Visi izteica vēlēšanos, lai Chlojas vecāki būtu viņas skaistuma cienīgi. Daudzas no bagātām sievietēm lūdza dievus, sacīdamas: ak, kaut šīs skaistās meitenes māte būtu es!

XXXIV

Tanī laikā Dionisofans, pēc ilgas domāšanas par Dafna un Chlojas likteni, iemīga dziļā miegā un noredzēja sapnī: viņam šķita, — Nimfas lūdzot Erotu, lai viņš palīdz šīm precībām. Tad Erots, atlaidis stopa auklu un noliceis pie malas bultu maksti, pavēl Dionisofanam saaicināt uz dzirēm visus ievērojamos Mitilenes dižciltīgos pilsoņus un, kad pēdējais kauss būs pildīts, parādīt katram šīs piemiņas zīmes un pēc tam varēs nodziedāt kāzu himnu. To redzējis un dzirdējis, viņš piecēlās agri, lika rīkot lieliskas dzīres, kuņās gatavoja visu, ko dod jūra, zeme, ezeri un upes, un uzaicināja uz svinībām visus ievērojamākos Mitilenes pilsoņus. Vakarā, kad Hermejam veltītais kauss bija pildīts, viens no vergiem sudraba bļodā atnesa piemiņas zīmes, apstaigāja galdu un rādīja tās katram sēdētājam.

Visi atteicās tās pazīt, izņemot Megaklu, kas aiz sava cienīgā vecuma sēdēja pašā galda galā. Tikko ieraudzījis piemiņas zīmes — viņš tās pazina un iesaucās jaunā skaļā balsī:

— Ko es redzu? Kas ar tevi, mans bērns? Vai kāds gans ir uzgājis atlikušās piemiņas zīmes? Es tevi lūdzu, Dionisofan, teic, kur tu ņēmi manas meitas pazīmes? Nelaupi man prieku atrast viņu, kā tu atradi Dafni. —

Bet kad Dionisofans to lūdza vispirms izstāstīt, kur un kā viņa bija tikusi pamesta, tad viņš sacīja tādā pašā paceltā balsī:

— Agrāk es biju nabags, jo kas man bija, to biju iztērējis, sarīkodams izrādes un tautas spēles. Tanī laikā man piedzima meitiņa. Grūti bija viņu izaudzēt nabadzībā un es viņai pieliku šīs piemiņas zīmes un pametu likteņa ziņā, zinādams, ka ir daudzi, kas gribēs būt tēva vietā. Viņu izlika Nimfu alā un uzticēja dievēm. Bet laime pie manis atgriezās, es kļuvu ar katru dienu bagātāks, bet mantinieku man nebija, jo dievi man nesūtīja ne tikai dēlu, bet arī meitu ne! Pa to laiku, kā ņirgādamies, viņi sūta man sapņus un vēstī, ka avs mani darīs par tēvu. —

XXXVI

Dionisofans iesaucās vēl skaļāki kā Megakls, uzlēca, lika ievest grezni uzposto Chloju un sacīja:

— Šo bērnu tu pameti likteņa ziņā: pateicoties dievu gādībai — avs viņu ir zīdījusi, tāpat kā Dafni — kaza. Saņem piemiņas zīmes un savu bērnu un, saņēmis — atdod Dafnim jaunavu. Abi mēs viņus pametām, abi atradām, — abi ir glābti ar Pana, Nimfu un Erota gādību. —

Megakls piekrita un lika pasaukt savu sievu Rodi un ilgi spieda Chloju pie krūts. Turpat visi palika pa nakti, jo Dafnis zvērēja, ka tagad nevienam vairs neuzticēs Chloju, pat viņas īstajam tēvam ne.

XXXVII

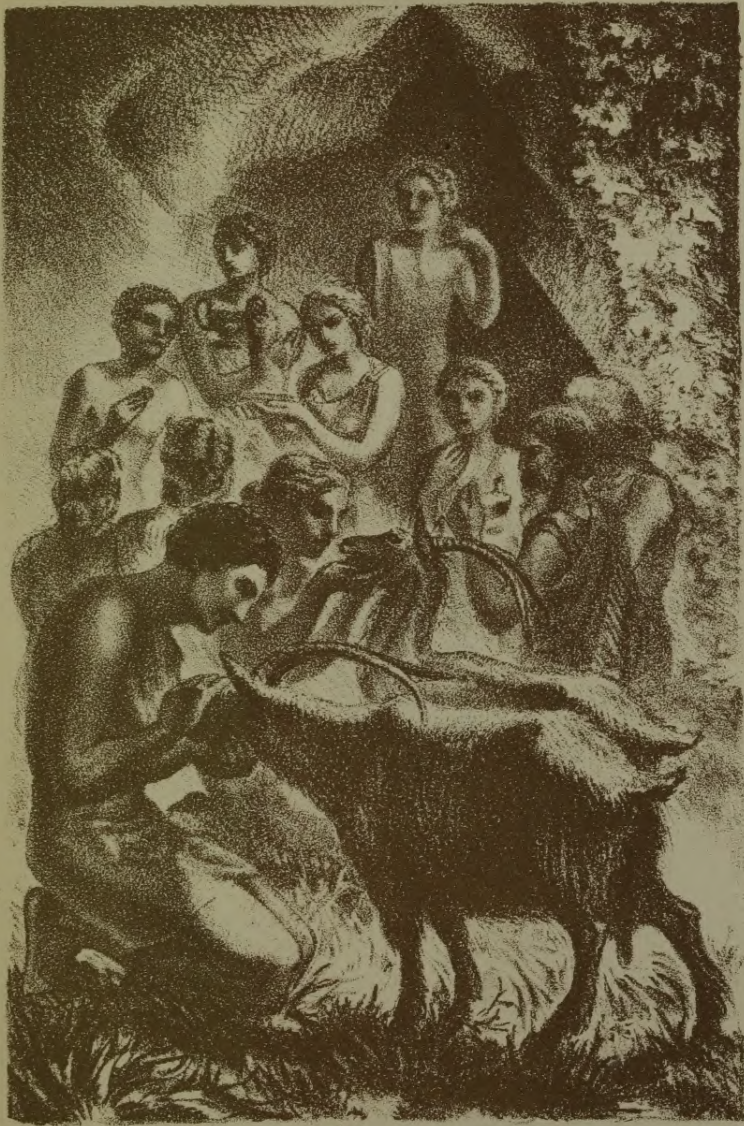
Nākošā dienā nolēma atkal braukt uz laukiem. To vēlējās Dafnis un Chloja, nevarēdami pierast pie pilsētas trokšņa. Bez tam viņi gribēja svinēt kāzas pēc lauku paražas. Tā viņi atgriezās pie Lamona, kur Driantu pieveda Megaklam, Rodi iepazīstināja ar Napi, un visi kopā gatavojās uz lielām dzīrēm. Nimfu alā atveda Chloju tēvs, ziedoja viņām starp citu arī piemiņas zīmes un pavairoja Drianta bagātību līdz desmit tūkstošiem.

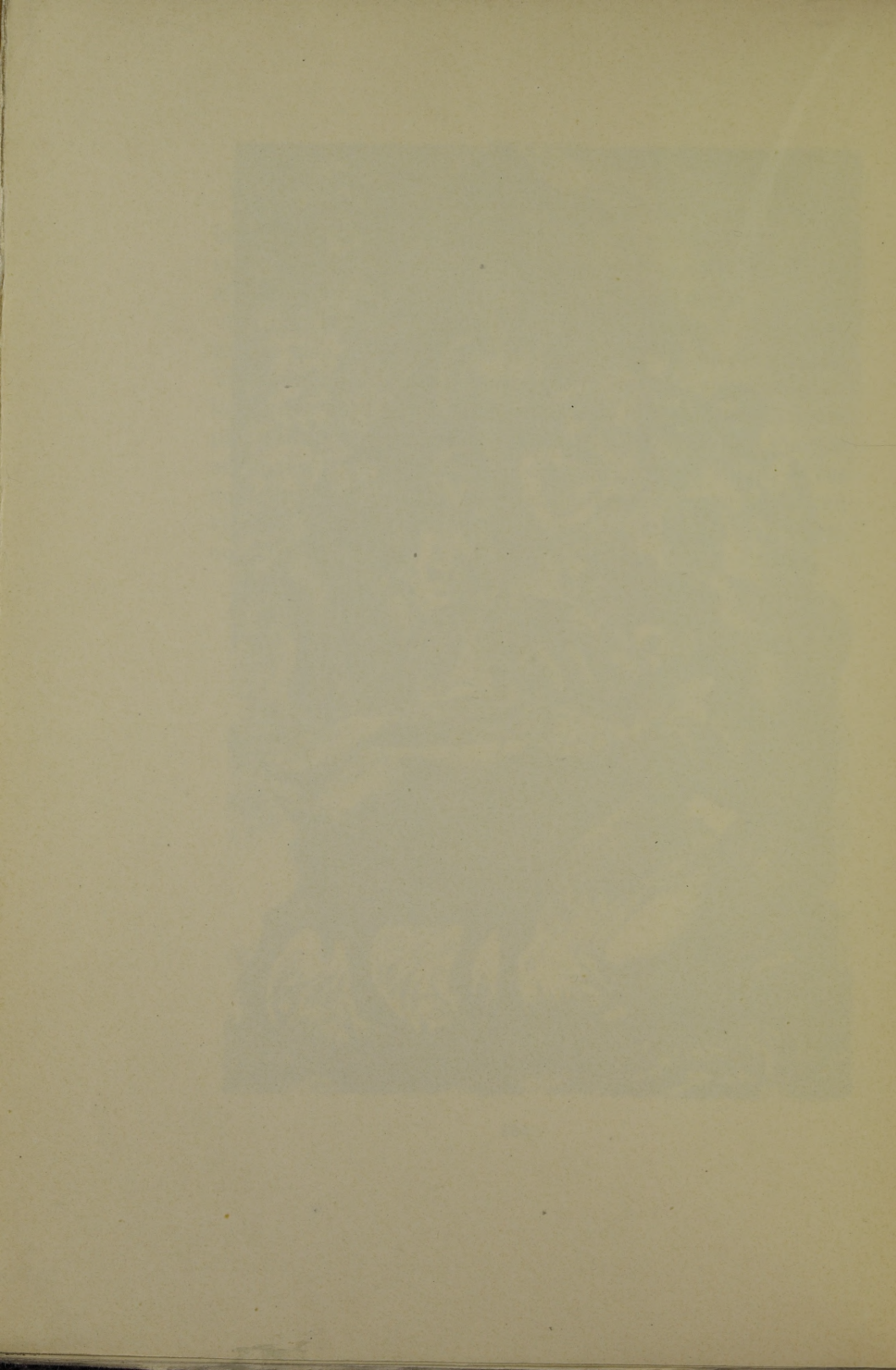

XXXVIII

Bet Dionisofans, izmantodams jauko laiku, rūpējās par lapu paklājiem Nimfu alas priekšā un uzaicināja uz kāzu svinībām visus apkārtējos lauciniekus. Tur bija Lamons un Mirtala, Driants un Nape, Dorkona tēvs un māte, Filēts un viņa dēli, Chromijs un Likainiona. Neiztrūka arī Lampids, kuŗam visu piedeva. Šinīs dzīrēs viss bija tā kā pie ganiem. Viens dziedāja pļaujas dziesmu, otrs kaut ko valdzinošu tēloja, kā to dara viņa spiestuvēs, Filēts spēlēja stabuli, Lampids fleitu, Dafnis ar Chloju skūpstījās. Tuvumā ganījās arī kazas, it kā piedalīdamās dzīrēs. Taisnību sakot, — tas nepatika pilsētniekiem; bet Dafnis tās sauca pēc vārda gan vienu, gan otru, ēdināja ar svaigām lapām, ņēma aiz ragiem un skūpstīja.

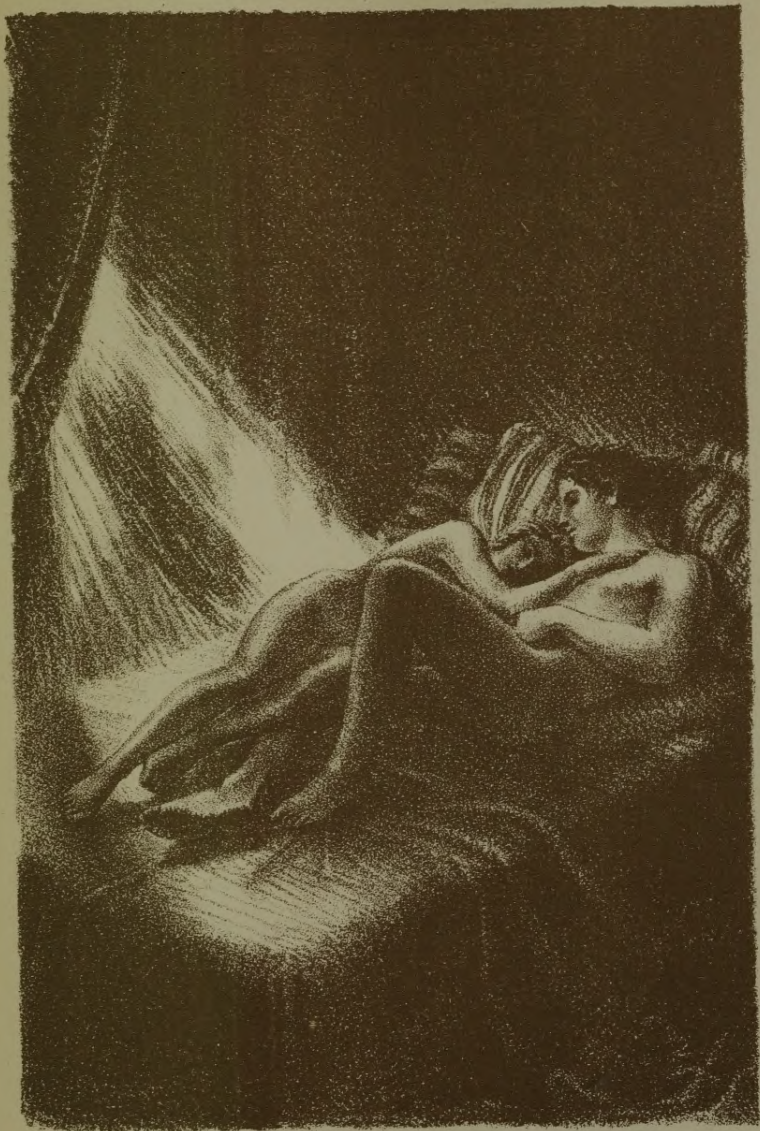

Bet tā netikvien tad, arī vēlākā dzīvē: līdz mūža galam viņi ganāmpulkiem veltīja lielāko daļu laika un pūļu. Godājot dievus — Panu, Nimfas un Erotu, tie ieguva daudz kazu un avju pulkus. Viņu tikamākais ēdiens bija augļi un piens. Arī savu dēlu tie deva zīdīt kazai un meitu — avij, un nosauca dēlu par Filopoimenu, meitu — par Agelu. Tā viņi vecumu piedzīvoja laukos, izgreznoja Nimfu alu statujām un ierīkoja altari ganu Erotam. Arī Panam piniņas vietā par mājokli deva templi, nosaukdami to par Pana Cīnītāja templi.

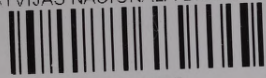
Bet viss tas notika vēlāk. Tagad, kad uznāca nakts, viesi viņus vadīja laulības istabā, — vieni ar stabulēm, otri — ar fleitām, bet trešie — ar degošām lāpām. Mājas durvju priekšā nākuši, tie ar rupjām un mežonīgām balsīm dziedāja dziesmu, kuŗa vairāk līdzinājās troksnim no Poseidona žubura, kas klintis šķeļ, nekā Himena himnai. Dafnis un Chloja kaili gulās laulības gultā, apskāva viens otru, sāka ar skūpstiem un pavadīja bezmiegainu nakti kā pūces. Dafnis darīja to, ko bija mācījusi Likainiona, un tikai tad Chloja saprata, ka visa viņu līdzšinējā mila ir bijusi tikai rotaļas.

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309046473

10. Aug. 1944